PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 70 (6357) | TRST, četrtek, 24. marca 1966

NA OSNOVI INTERPELACIJ VSEH SKUPIN

V senatu se je včeraj pričela razprava o škandalih zavarovalne ustanove INPS

Saragat je napovedal obisk Trsta, Gorice in Vidma Zasedanje CK PSI bo trajalo verjetno še v petek - Milanski dijaki so demonstrirali v zvezi z listom «La Zanzara»

RIM, 23. — V senatu se je pričela razprava o upravi INPS, kjer so v zadnjem razdobju prišle na dan razne nepravilnosti, poneverbe, korupcija itd. Zato so vse skupine vložile interpelacije, vloženi pa sta bili tudi dve resoluciji.

Razpravo je otvoril sen. Roda (PSIUP), ki je v dveurnem govoru obrazložil resolucijo PSIUP. Ugotovil je, da gre v primeru INPS za upravni nered, ki meče kaj čudno luč na določene skupine vodilnih ljudi. Izrazil je nezadovoljstvo zaradi nepričakovane izmenjave predsednika INPS in odstavitve predsednika Corsija prav v trenutku, ko je Corsi dokumentiral z «belo knjigo» nekatere najbolj grobe nepravilnosti, za katere je sicer vedel že prej. Tako je ta zamenjava dobila prizvok političnega maščevanja.

Nato je z raznimi konkretnimi primeri dokazoval obtožbe o goljufijah in o kaj majhnem zaupanju resničnosti proračuna. Navedel je primer Aliota, ko so dajali v podnajem zdravstvene ustanove, ki so skrbele za tuberkulozne otroke. Obsežno je dokumentiral nepravilnosti v neapeljskem sanatoriju «Principe di Piemonte», kjer so dolgo vrsto let sprejemali po političnih zvezah tudi zdrave osebe, da so prejemale državno pomoč in kjer so prišli na dan dokazi o «poneverbah javnega denarja in o goljufijah». Ta sanatorij je dolgo vrsto let upravljal sen. Monaldi, katerega je kasneje zamenjal prof. Babolini, ki ga je odslovil predsednik Corsi in ponovno imenoval bivši generalni ravnatelj Cattabriga na osnovi «političnih intervencij». Podoben je tudi primer zasebnih zdravilišč in je v tej zvezi govornik navedel «Pio istituto S. Spirito» iz Rima.

Senator je ugotovil, da so vsi ti primeri dokumentirani v «beli knjigi», ki jo je izdal bivši predsednik INPS Corsi. Citiral je vrsto odstavkov knjige ter poudaril, da gre za «obstoječo korupcijo v INPS» in za «ozračje ilegalnosti in intrig, ki so v krogih javnega skrbstva v Italiji». Med čitanjem teh odstavkov je prišlo do vročega ozračja, zlasti ko je bilo govora o politični preteklosti **bivšega** generalnega ravnatelja INPS.

Psiupovski senator je v zaključku predlagal, da se ustanovi parlamentarna preiskovalna komisija, ki bo edina lahko odgovorila na vsa vprašanja v zvezi s poslovanjem INPS in ki bo lahko osvetlila sile, ki se upirajo spremembam.

Komunist Maccarone je dejal, da bi bilo bolje, če bi prišlo do zamenjave predsednika Corsija po razpravi o predlogih, da se sprejmejo nove norme o imenovanju upravnih svetov in predsednikov zavarovalnih ustanov. Na vsak način pa gre za politični akt in za zamenjavo z drugim predstavnikom socialdemokratov. Govornik je ugotovil, da so prejšnji ministri za delo pred parlamentom skrili dokumentacijo predsednika Corsija o položaju v INPS in da ministrstvo ni izvajalo nadzorstva nad institutom. Ministrstvo ni izpolnilo svoje dolžnosti tudi glede 32 kmetijskih podjetij, ki jih upravija INPS in ki so vsa pasivna.

Minister Bosco je v tej zvezi takoj dejal, da je ministrstvo že leta 1946 naredilo preiskavo in rezultate predalo sodišču.

Maccarone je nato zahteval demokratično upravo socialnega skrbstva in spremembo ustanovnega zakona o INPS, ki izhaja iz 1935. leta.

Zadnji govornik komunistični senator Spezzano pa je dejal, da celih osem mesecev po prijavi škandalov ni bil zamenjan upravni svet, in so še vedno na svojih mestih funkcionarji, glede katerih so ugotovili odgovornosti.

Predsednik republike Saragat je dopoldne ob 9.30 zapustil Benetke in nadaljeval svoj obisk beneških pokrajin ter Mantove. Najprej se je ustavil v Mestrah, kjer so se na Trgu Ferretto zbrali številni meščani in predvsem delavci v delovnih oblekah iz številnih lokalnih podjetij.

Saragat je imel krajši govor, med katerim je najprej povedal, da tokrat ne bo obiskal videmske pokrajine, katero bo posetil kasneje med obiskom Trsta in Gorice.

Naslednji del predsednikovega govora pa je bil posvečen predvsem delovnim ljudem in je Saragat poudaril, da je glavna naloga predsednika republike skrbeti za izvajanje ustave, ki določa, da je Italija republika, ki temelji na delu in ki samo v enem primeru omenja suverenost in to v zvezi z italijanskim ljudstvom, ki suverenost izvaja z volitvami.

Predsednik republike je med govorom tudi poudaril vlogo sindikatov, ki ne skrbe samo za gospodarsko zaščito raznih delovnih kategorij, temveč tudi sodelujejo pri razvoju in ustvarjanju razmer, da bo mogoče odstraniti brezposelnost. Svoj govor je Saragat zaključil s pozivom za ohranitev najvišje vrednote «miru med narodi».

Nato se je Saragat odpeljal v Treviso, kjer ga je pozdravila velika množica in kjer se je udeležil sprejema na prefekturi, med katerim je v krajšem govoru omenil lokalne junake gibanja preporoda in govoril o svobodi. Ob 16. uri se je Saragat iz Trevisa odpeljal v Belluno.

Razprava na zasedanju CK PSI je zelo živahna in kaže, da bodo morali zasedanje podaljšati do petka, saj je bilo popoldne vpisanih še kar 30 govornikov in med njimi tudi Nenni, ki bo verjetno spregovoril jutri.

O stališču levice je dopoldne govoril Balzamo, ki je dejal, da se levica upira združitvi s PSDI, ker bi se na tak način «zaprla» proti levici in bi se politika nove stranke nujno morala podrediti in istovetiti z vladno politiko.

Na popoldanskem zasedanju je govoril Riccardo Lombardi, ki je ugotovil, da se je vladna kriza zakijučila neodločeno med socialisti, ki so hoteli bolj živ in odločnejši levi center in demokristjani, ki so se trudili za čim umerjenejša stališča. To pa potrjuje ugotovitev njegove struje, da je že druga vlada levega centra izgubila prvotno odločnost in se pretvorila v umerjeno vlado. V tem ozračju se tudi skuša izvesti proces socialističnega združevanja, pri čemer se ne upošteva celotna levica, temveč se združuje s partnerjem, s katerim se socialisti niso nikoli strinjali glede bistvenih vprašanj. Socialdemokrati so z izgovorom o «taktičnih napakah» kritizirali prvo vlado levega centra, v resnici pa je šlo za njen odločnejši značaj. Lombardi je socialdemokratom tudi očital tradicionalni skrajni atlantizem in ugotovil, da predstavljata prav zunanja politika in odnos do sindikata največjo zapreko pri odnosih med obema strankama.

Lombardiju je odgovoril namestnik tajnika Brodolini, ki je ugotovil, da niso socialisti omejili združitve v odnosu do drugih političnih sil, temveč gre za omejitev, ki nastaja zato, ker te sile niso dostopne za proces združevanja na demokratičnih osnovah.

Popoldne je skupina komunističnih poslancev ponovno izvolila za predsednika posl. Ingraa, skupina poslancev senata pa je ponovno izvolila dosedanjega predsednika sen. Terracinija.

Tiskovni urad KD je uradno sporočil, da se bo vsedržavni svet KD sestal 30. marca.

Okoli tri tisoč dijakov milanskih višjih srednjih šol je popoldne protestiralo proti prijavi sodišču ravnatelja zavoda, treh dijakov in lastnico tiskarne v zvezi s študentovskim listom «La Zanzara». Dijaki so v dolgi povorki prišli do univerze, kjer je bilo v veliki dvorani javno zborovanje, med katerimi so govorili dijaki in profesorji.

Minister Reale je danes v razgovoru z novinarji dejal, da ne more dati o zadevi «La Zanzara» nobene izjave pred procesom, ki se bo pričel 30. marca in kateremu bo predsedoval prvi predsednik milanskega sodišča in ki torej daje vse garancije za pravični postopek. Minister je tudi povedal, da je ministrstvo od samega začetka podrobno spremljalo vso zadevo, da pa ministrstvo pred sodnim postopkom ne more na noben način vznemiriti poteka procesa. Zato je tudi izjavil, da bo šele po sodbi odgovoril na številne interpelacije parlamentarcev.

Nadaljuje se stavka zdravnikov zavarovalnih ustanov po vsej Italiji. Sodnik v Enni dr. Cardaci je prijavil trideset zdravnikov zaradi kršitve člena 340 kazenskega zakonika, ker niso izpolnjevali «službe javne nujnosti». Sodnik je mnenja, da za zdravnike ne velja pravica do stavke, ker so pripadniki svobodnih poklicev, pa čeprav so sklenili pogodbe z zavarovalnimi ustanovami.

DANES

V senatu je pričela debata o škandalu INPS na osnovi interpelacij, ki so jih vložile vse skupine. Gre za enega izmed največjih in tudi najbolj «umazanih» škandalov, saj se je v zadnjem razdobju ugotovilo v tej zavarovalni ustanovi vrsto poneverb, prilaščanja javnih sredstev, politično korupcijo, slabo upravljanje itd. Gre za znane primere Aliota, ko so se okoriščali na račun tuberkuloznih otrok, za primer neapeljskega sanatorja, v katerega so sprejemali bolnike po kriterijih «politične klientele», za kmetijska posestva s kaj čudno upravo in astronomskimi deficiti. Predvidevajo, da bo razprava dolga in zelo živahna, saj opozicija obtožuje za nepravilnosti razne ministre iz demokristjanskih in socialdemokratskih vrst.

Predsednik republike Saragat je nadaljeval z obiskom beneških pokrajin in je v govoru delavcem v Mestrah poudarjal ustavna načela republike, ki temelji na delu ter važnost sindikatov.

Centralni komite PSI nadaljuje z zasedanjem, ki je izredno živahno in ki se bo zaradi številnih govornikov zaključilo verjetno šele v petek in ne v četrtek, kot je bilo predhodno določeno.

Ameriški predsednik Johnson je imel včeraj napovedani govor o izstopu Francije iz NATO ter predvsem opozoril Francijo na nevarnost, ki se ji izpostavlja zaradi «osamljenosti» ter hotel dokazati, da je prav politika osamljenosti zaveznikov povzročila v preteklosti kar dve svetovni vojni. Komentatorji iz ameriških vladnih krogov pa pravijo, da de Gaulle doslej še ni pojasnil nekaterih svojih namenov ter da je nejasna tudi njegova trditev, da je reforma atlantskega pakta na podlagi pogajanj neizvedljiva in hkrati ugotavljajo, da ZDA doslej še vedno niso prejele iz Pariza nič konkretnega glede izvajanja de Gaullovih načrtov.

Druga vest, ki je povzročila precej pozornosti, je pismo KP Kitajske, v katerem sporoča, da se njena delegacija ne bo udeležila kongresa KP SZ, ki se začne prihodnji torek. Vsebino pisma, ki vsebuje že znane obtožbe — «moderni revizionisti», pomoč «ameriškim imperialistom» itd. — je kitajska tiskovna agencija objavila. Doslej sta tudi komunistični partiji Nove Zelandije in Albanije sporočili, da se kongresa ne udeležita, za razliko od KKP Severnega Vietnama, ki objavlja tudi imena članov svoje delegacije. Verjetno se kongresa ne bodo udeležile še nekatere azijske komunistične stranke.

Na novega predsednika demokristjanske zahodnonemške stranke je bil izvoljen kancler Erhard.

V Vietnamu se nadaljujejo protivladne in protiameriške demonstracije dijakov, v mestih Danang in Hue pa se je začela splošna stavka, ki bo trajala več dni. Ameriški letalski napadi so se še bolj pomnožili: včeraj jih je bilo kar 55.

Dijaka Marco De Poli in Marco Sassano odgovorna urednika lista «Zanzara», ki ju je državni pravdnik postavil pred sodišče ob zgrožanje vse italijanske javnosti

AMERIŠKI PREDSEDNIK O IZSTOPU FRANCIJE IZ NATO

Johnson je opozoril Francijo na nevarnost ki ji grozi zaradi «osamljenosti» izven NATO

Toda dodal je: «Ostalo pa bo dostojno in odgovorno mesto za vsakega zaveznika, ki se bo vrnil» - Uradni komentarji v ZDA poudarjajo, da de Gaulle še «ni pojasnil namenov» - Francoska vlada je včeraj proučevala ameriški odgovor

WASHINGTON, 23. — Predsednik Johnson je govoril danes o krizi atlantskega pakta na sestanku zavoda za zunanjo politiko ob navzočnosti številnih uglednih ameriških diplomatov. Dejal je, da so ZDA z ostalimi trinajstimi atlantskimi državami sklenile, da bodo «ohranile in utrdile odločilno silo NATO». Nato je izjavil, da mora biti atlantsko zavezništvo «prežeto z izkušnjami preteklosti» ter omenil, da je prav «zaupanje v neodvisno akcijo povzročilo pred letom 1945 dve svetovni vojni». To zaupanje v neodvisno akcijo so gojile med seboj iočene države, ki so samo delno sodelovale pri izdelavi «integracije in načrtov». Zato je Johnson poudaril: «Nasprotno pa je skupna akcija dokazala uspehe pri preprečevanju vojne v dvajsetih letih, ki so sledila letu 1945 in ki so bila polna preobratov in hudih nevarnosti.» Pri tem je Johnson izjavil, da je «zelo tvegano ignorirati take izkušnje» ter dejal, da bodo ZDA zahtevale, da se «načela skupne in povezane priprave razširijo povsod, kjer se bodo ta načela koristno izvajala v okviru NATO».

Nadaljeval je: «Upamo, da ne bo nobena podpisnica atlantske pogodbe ostala dolgo časa daleč od skupnih vprašanj in vzajemnih atlantskih obveznosti. Zato bo ostalo dostojno in odgovorno mesto za vsakega zaveznika, ki bo sklenil, da se vrne k skupnim nalogam.»

Pred tem pa je ameriški predsednik izključil možnost sprememb v NATO ter dejal, da ZDA nikakor ne nameravajo vztrajati pri svojih stališčih. Rekel je, da organizacija, ki naj bi bila «živa in življenjska» in ki mora imeti svoj «pomen vedno in v vsakem trenutku», mora «rasti in mora biti občutljiva ter pripravljena na spremembe». Nato je primerjal NATO z ameriško ustavo in vnovič poudaril, da se mora NATO prilagoditi spremembam, toda te spremembe morajo določiti podpisnice «skupno in v okviru zavezništva». Rekel je, da je «pot do reform v posvetovanjih ne pa v osamljenosti». «Nam grozi skupna nevarnost, ki se ji pravi ločitev; imamo pa tudi skupno formulo za rešitev, ki je enotnost,» je dejal Johnson ter dodal, da bi se «zamajali temelji sedanje atlantske stabilnosti, če bi se oslabili skupni napori in če bi se odločnost zmanjšala». Rekel je dalje, da so ZDA prepričane, da je skupna akcija s pomočjo NATO najboljše jamstvo, da se prepreči vsaka vojna na odseku, ki ga pokriva atlantsko zavezništvo. «Če pa se bomo odpovedali sedanji moči zavezništva in se med seboj izolirali, potem ne bo več držala obljuba, da bo nekoč prišel dan, ko bodo ljudje vse Evrope lahko svobodno potovali.» «Ne gre samo za vprašanje bogastva. To je tudi vprašanje srca in razuma. Gre za voljo, da se za vedno preneha tekmovanje med državami, ki je v vojni tako često povzročilo izgube življenj in imetja,» je dejal Johnson.

V nadaljevanju svojega govora je omenil leto 1949, ko je tedanji francoski zunanji minister Schuman dejal, da potrebuje Evropa pomoč ne samo zato, da bi se upira napadu, temveč tudi, da bi preprečila sleherni napad ter poudaril, da sama osvoboditev ne zadostuje. Zato je Johnson dejal, da je najpomembnejši uspeh NATO prav v tem, da so bile preprečene vojne strahote, kajti NATO je dokazal da «zadostuje en meč, da bi drugi meč ostal v nožnici». «Svet je še vedno poln nevarnosti za tiste, ki cenijo in ljubijo svobodo. Sila idej in orožja ter sila miroljubnih namenov pa daje upanje za pomiritev med zahodno Evropo in narodi vzhodne Evrope.»

Komentatorji Johnsonovega govora pripominjajo, da ameriški predsednik ni izrazil nobenega «kategoričnega mnenja» o možnosti, da Francija ostane v NATO, kljub izstopu iz «integriranega poveljstva». Pač pa je poudaril težave takojšnje intervencije NATO pri obrambi neke vojaško avtonomne države, v političnem smislu pa je obsodil dajanje prednosti suverenosti kot anahronistično in nasprotno interesom miru. Komentatorji pravijo dalje, da je bil ton govora zmeren in je bolj kritiziral sedanje francoske voditelje ter jih skušal izolirati od njihove države.

Poluradni komentatorji pa razlagajo Johnsonove besede o «razširitvi integracijskih načel» s tem, da je Johnson mislil tiste načrte, ki jih vlada ZDA pripravlja in ki jih bo v ustreznem trenutku objavila. Isti komentatorji trdijo, da sta dve zadevi še nepojasnjeni: 1. de Gaulle še vedno ni točno pojasnil svojih namenov in 2. de Gaullova trditev, da je reforma atlantskega pakta na podlagi pogajanj neizvedljiva. Pri tem ugotavljajo, da iz Pariza niso doslej sporočili nič konkretnega glede izvajanja de Gaullovih načrtov. Glede sprememb, ki bi jih sporazumno sprejeli vsi zavezniki, pa trdijo, da take možnosti ni proučila ne Francija ne druge države. Prav zaradi tega je Johnson govoril — pravijo komentatorji iz vladnih krogov — o možnosti prilagoditve NATO spremenjenim okoliščinam, toda s pomočjo iskanja novih oblik zavezništva.

V Parizu je predstavnik vlade Yvon Bourges po današnji seji vlade novinarjem na kratko izjavil, da je vlada prejela Johnsonovo poslanico generalu de Gaullu glede atlantskega pakta že včeraj ter da jo bo sedaj proučila. Rekel je, da je Couve de Murville na seji govoril o atlantskem paktu, pri čemer pa se je omejil na dogodke po pošiljatvi francoske spomenice zaveznikom in govoril o skupni izjavi štirinajstih in o drugem pismu predsednika Johnsona de Gaullu. Glede tega pisma je dejal samo, da gre za «bistvo vprašanja».

Glede evropske skupnosti je Bourges izjavil, da so bili včerajšnji in predvčerajšnji razgovori v Bruslju pozitivni, ker da sta zunanji in kmetijski minister de Murville in Faure «imela vtis, da se je začelo sedaj razpravljati o stvarnih zadevah». Bourges je dodal, da je na seji vlade minister za industrijo poročal o zadnjem sestanku skupnosti za premog in jeklo, ki je bil 7. t.m. v Luksemburgu, ko je predsednik te skupnosti Dino Del Bo poročal o perspektivah tržišča za energijo v državah skupnosti. Bourges je dejal, da so ugotovili, da se potrošnja krči in da bodo države skupnosti leta 1970 potrošile domaj 170 milijonov ton premoga v primerjavi z 220 milijoni leta 1965. Po drugi strani pa nekatere države skupnosti mislijo, da bo potrebno izvajati «evropsko politiko» dobave energije, zlasti kar se tiče premoga. Francija pa se teh vprašanj s svoje strani dobro zaveda.

Iz Bonna poročajo, da je francoski senator Alain Pober, predsednik evropskega parlamenta, izjavil, da nasprotuje dvostranskim pogajanjem med Parizom in ostalimi članicami NATO, da bi se premagala sedanja kriza, ter poudaril, da je «NATO brez Francije nemogoče zamisliti» ter da preselitev atlantskega glavnega štaba v neko drugo državo ni zadovoljiva rešitev. Glede Adenauerjevega mnenja, da bi ponovno razpravljali o starem načrtu za «evropsko obrambno skupnost» je senator dejal, da je to sicer dobra misel, toda zelo težko uresničljiva, kajti najprej bi morali uresničiti politično zedinjenje Evrope.

Kanadski obrambni minister pa je v Ottavi izjavil, da ni res, da bi se začela pogajanja za ameriška protiraketna oporišča na ozemlju Kanade. Glede premestitve kanadskega letalstva v Franciji, pa je dejal, da ni bilo še nič sklenjeno.

Poveljnik oboroženih atlantskih sil v Evropi general Lyman Lemnitzer bo jutri odpotoval v ZDA in se bo vrnil šele 12. aprila.

VOJNA V VIETNAMU SE ZAOSTRUJE

Včeraj: 55 letalskih napadov na Sev. Vietnam V mestih Danang in Hue splošna stavka

Protivladne demonstracije dijakov so se spremenile tudi v protiameriške - «Marines» zaključili operacijo «Oregon» - Fulbrightov predlog za rešitev krize: umik ameriških čet na otoke

SAJGON, 23. — V Južnem Vietnamu se je v mestih Danang in Hue, ki sta poleg Sajgona največji mesti v deželi, začela splošna stavka ob nadaljevanju protivladnih demonstracij, ki so se spremenile tudi v protiameriške. Skupine dijakov so vdrle v radijske postaje in dijaki so oddajali po radiu protivladna gesla in govore. Nosili so tudi protiameriške napise: «Dol z ameriško konspiracijo, ki ovira sklicanje ustavnega parlamenta ter prodaja Vietnam komunistom» in «Dol z generali Tijem in Kijem (poglavarjem države in predsednikom vlade), ki sta prelomila obljubo, da bosta sklicala parlament». Demonstracije je organiziralo gibanje *«ljudskih sil za revolucijo»*. Splošna stavka je popolna in voditelji demonstrantov so izjavili, da se bo nadaljevala sedem dni v mestu Hue, dva dni pa v Danangu. Incidentov ni bilo. Odstavljeni general Ti, ki so mu dovolili, da obišče Danang, pa se ni hotel vrniti.

V zadnjih 24 urah so ameriška letala 55-krat napadla Severni Vietnam, nad katerim so v zadnjem tednu sestrelili že deset letal.

Severno od Hue pa so «marines» zaključili operacijo «Oregon», medtem ko se operacija «Texas» nadaljuje. Hvalijo se, da so pobili mnogo gverilcev.

V Conecticutu je demokratični senator Fulbright, ki je včeraj glasoval za nove milijardne vojne kredite v Vietnamu, govoril o zanimivem predlogu za rešitev krize v jugovzhodni Aziji. Dejal je: «Zdi se, da bi se kriza lahko trajno rešila, če bi se ameriške enote umaknile na otoke in v vode azijske obale, kar bi moralo slediti političnemu sporazumu za nevtralizacijo Tajlandije, Malezije in Burme. Sporazum bi jamčile, poleg teh držav, še ZDA, Kitajska, Sovjetska zveza, Anglija, Francija, Indija in Japonska.»

Poostrena volilna kampanja v Angliji

LONDON, 23. — Predvolilna kampanja za parlamentarne volitve, ki bodo 31. t. m. se je tako zaostrila, da je neki štirinajstletni deček iz vrste konservativnih mladincev vrgel smrdečo bombnico tako blizu Wilsonovega obraza med njegovim govorom, da mu je ranil oko. Dečka so aretirali in nato tudi izpustili.

Zvečer se je zvedelo, da se je deček, ki mu je ime Alan Wight, predsedniku Wilsonu pismeno opravičil, ker so ga starši in ravnatelj šole ostro grajali. Baje deček ni ne laburist ne konservativec in je bilo njegovo dejanje povsem nepremišljeno.

Sicer pa govorniki obravnavajo predvsem vprašanja gospodarske politike tudi v zvezi z vstopom Anglije v skupno tržišče. Konservativni voditelj Heath pa nastopa pod geslom: *«Glasuj za laburiste, pa boš plačal»*. Heath je pristal na televizijsko debato z Wilsonom, ki pa predlaga, naj bi debatirala istočasno tudi z liberalnim voditeljem Grimmondom.

Volitve na Holandskem

HAAG, 23. — Dopoldne so se pričele volitve za obnovitev 665 mest v pokrajinskih skupščinah, ki se dvakrat letno sestanejo in razpravljajo o pokrajinskih vprašanjih. Te skupščine tudi izvolijo polovico članov visoke zbornice holandskega parlamenta. Za volitev vlada veliko zanimanje, saj bodo odrazile stališče javnega mnenja v odnosu do monarhije in posledice republikanskih manifestacij med poroko princese Beatrike s Clausom van Amsbergom. Volilo bo 7 milijonov volivcev, od katerih 300 tisoč prvi krat. 665 sedežev je bilo do sedaj takole razdeljenih: katoličani 217, laburisti 207, protirevolucionarni protestanti 67, liberalci 64, krščansko zgodovinski protestanti 63, komunisti in socialisti 13, reformirana protestantska stranka 12, nekaj sedežev imajo manjše stranke.

Pariz brez plina in elektrike

PARIZ, 23. — Včeraj so pričeli s 24-urno stavko električnih in plinskih podjetij v Parizu, kar je imelo resne posledice za življenje francoske prestolnice. Promet podzemske železnice je znatno skrčen, avtomobili težko vozijo, ker ne deluje večina semaforjev. Večina tovarn ni obratovala. Stavko so proglasili sindikati, ker vlada ni pristala na ustrezna zvišanja plač.

Potres v severni Kitajski

TOKIO, 23. — Danes so v severni Kitajski zabeležili dva močna potresna sunka. Agencija «Nova Kitajska» je sporočila vest o znatni škodi in številnih žrtvah. Sunka so zabeležili ob 16.12 in 16.19 uri devete in desete stopje Richterjeve lestvice. Številne zgradbe so se porušile, vendar pa je bila večina prebivalstva na poljih, tako da je bilo manj človeških žrtev kot pri potresu lanskega 8. marca. Na področje potresa so poslali vojaške odelke, ki sodelujejo z lokalnimi oblastmi pri reševanju.

Brezposelni v Italiji

RIM, 23. — Po podatkih ministrstva za delo in socialno skrbstvo je bilo januarja v Italiji milijon 387.609 brezposelnih in 42 tisoč 847 ali 3.19 odstotka več kot v istem mesecu lanskega leta.

Izboljšanje gospodarskega položaja Evrope

ŽENEVA, 23. — Poročilo gospodarske komisije OZN za Evropo predvideva izboljšanje evropskega gospodarskega položaja zlasti zaradi ekonomskega napredka Francije in Italije. V teh dveh državah — pravi poročilo — je javna oblast pričela z ukrepi, na osnovi katerih se bo proizvodnja zvišala za okoli 4,4 odstotka. Istočasno pa obstaja v vseh evropskih državah nevarnost inflacije zaradi zvišanja plač in relativno premalo hitrega razvoja proizvodnje.

Poziv svetovnega sveta za mir

BUDIMPESTA, 23. — Agencija Tass je sporočila, da je včeraj predsedstvo svetovnega sveta za mir zaključilo z delom. Sprejeli so vrsto resolucij in med drugim solidarnostno resolucijo z južnovietnamskim ljudstvom. Zahtevajo takojšnjo prekinitev bombardiranja Severnega Vietnama, priznanje osvobodilne fronte Južnega Vietnama in spoštovanje ženevskih sporazumov. Ugotovili so tudi nevarnost, ki jo predstavljajo poleti ameriških bombnikov oboroženih z atomskimi bombami.

Erhard - predsednik KD Zahodne Nemčije

Adenauer poudarja, da SZ potrebuje mir in da se de Gaulle ne sme zasmehovati

BONN, 23. — Demokristjanski zahodnonemški kongres je s 413 proti 80 in s 50 vzdržanimi glasovi izvolil za predsednika stranke kanclerja Erharda, Rainerja Barzela, načelnika demokristjanske parlamentarne skupine, pa za podpredsednika stranke, toda samo s 385 glasovi. Kot smo že poročali, je bil prejšnji predsednik Adenauer izvoljen za častnega predsednika. Za ostala dva podpredsednika sta bila izvoljena obrambni minister von Hassel ter notranji minister Luecke. Za tajnika stranke je bil izvoljen Heck. Med člani izvršnega odbora sta tudi Gerstenmeier in Schroeder.

Pred zaključkom kongresa je ponovno govoril Adenauer, ki je pojasnil svojo izjavo, da «Sovjetska zveza ne predstavlja več grožnje za Evropo, ker je vstopila v vrsto miroljubnih držav». Dejal je, da je mislil s tem povedati, da «Sovjetska zveza potrebuje mir, kar je odločilni element, in sicer potrebuje mir tudi v Evropi ter se bo znašla pred izbiro: ukloniti se rdeči Kitajski ali pa se odpovedati nadoblasti v Evropi». Ponovil je, da je združitev Nemčije «absolutna nujnost za mir na svetu». Poudaril je, da mu je pred kratkim de Gaulle v Parizu obljubil, da bo med svojim obiskom v Moskvi zahteval, da «tisto prekleto streljanje na mejah v srcu Nemčije preneha, ker je že pravi škandal». Zaradi tega je treba spodbujati francosko-nemško prijateljstvo. Za de Gaulla pa je dodal, da se ga lahko «ljubi ali sovraži», toda «bili bi zelo neumni, če bi ga sovražili, še bolj pa, če bi ga zasmehovali». Za ženevsko razorožitveno konferenco pa je rekel: «Tisto, kar sem včeraj zvedel iz Ženeve, mi ni prav nič ugajalo.»

Erhard in Adenauer na 14. kongresu zahodnonemške demokristjanske stranke

Kitajci se ne bodo udeležili 23. kongresa KP Sovjetske zveze

Udeležbo so odpovedali tudi Albanci in Novozelandci

MOSKVA, 23. — V torek 29. t. m. se bo začel 23. kongres KP Sovjetske zveze. Zaradi tega vlada v svetu veliko zanimanje zlasti za tiste, komunistične partije, ki ne bodo poslale svojih delegacij. Doslej se je zvedelo, da delegacij ne bodo poslale komunistične partije Kitajske, Albanije in Nove Zelandije.

KP Kitajske je poslala v Moskvo v zvezi s tem posebno pismo, katerega besedilo je objavila tiskovna agencija «Nova Kitajska». V pismu je rečeno, da je KP Sovjetske zveze istočasno z vabilom KP Kitajske objavila «protikitajski dokument» in organizirala vrsto «protikitajskih sestankov». Zaradi tega se delegacija KP Kitajske ne more kongresa udeležiti. V pismu se obtožuje sovjetska vlada, da je obtožila Kitajsko, da ovira pošiljanje sovjetske pomoči Severnemu Vietnamu ter da Kitajska «uzurpira sovjetsko ozemlje.» Pismo obtožuje nato sovjetske voditelje, da so «revizionisti in šovinisti», da so sami izjavili, da ni med njimi in Hruščovom nobene razlike, da Moskva pomaga ameriški vladi v «vrsti umazanih zadev», da so se «oddaljili od mednarodne protiimperialistične fronte» ter da so se «postavili ob stran ameriškemu imperializmu» itd. Pismo se zaključuje z obljubo «sovjetskemu ljudstvu, da ga bo Kitajska branila, če bi Sovjetsko zvezo imperialisti napadli». Pismo se konča takole: «Z bratskimi pozdravi, CK KP Kitajske.»

Na sedežu OZN je tajnik sovjetske delegacije Vladimir Aldošin v zvezi s kitajskim pismom dejal, da «ne prispeva ne k miru ne k borbi narodov proti imperializmu» ter da je kitajski sklep «negativen korak, ki bo škodoval solidarnosti komunistične borbe za mir in proti kolonializmu». Aldošin je dodal, da je poslanik Fedorenko, načelnik sovjetske delegacije odpotoval v Moskvo, kjer se bo udeležil kongresa.

Diplomatski krogi v Moskvi pa poudarjajo, da bo 23. kongres KP SZ prvi, katerega se ne bo udeležila kitajska delegacija in verjetno tudi delegacije nekaterih drugih azijskih komunističnih partij. Hkrati pa se poudarja, da se je zgodilo prvič, da so se Kitajci izognili neposrednemu polemičnemu srečanju s sovjetskimi komunisti.

Tajnik KP Nove Zelandije pa je poslal v Moskvo brzojavko, v kateri se poudarjajo «ideološke razlike tudi med KP SZ in drugimi komunističnimi strankami,» ki nasprotujejo «modernemu revizionizmu». Zaradi tega ne bi bilo sodelovanje KP Nove Zelandije na sovjetskem kongresu «koristno», temveč bi ustvarilo «vzajemno zadrego». Tajnik KP Nove Zelandije se je pred kratkim sestal v Pekingu s kitajskimi voditelji.

KP Albanije pa je o svojem sklepu, da se moskovskega kongresa ne udeleži, obvestila sovjetske voditelje v posebnem pismu, v katerem je rečeno, da «s prezirom zavrača na vabilo kongres», kar piše tudi «Zeri Populit», ki dodaja, da so 23. kongres organizirali «politični mrliči» in zaradi tega tam ni «prostora za prave marksiste leniniste.»

Ameriški komentatorji poudarjajo s svoje strani, da je KP Severnega Vietnama javno sporočila, da se bo njena delegacija udeležila moskovskega kongresa ter s tem potrdila «enako oddaljenost od obeh največjih komunističnih držav sveta».

Kitajski tanki v Pakistanu

RAWALPINDI, 23. — Med vojaško parado ob nacionalnem prazniku je nastopilo tudi pet tankov T 59 kitajske proizvodnje, prestolnico pa so preletela štiri letala MIG-19, prav tako kitajski izdelek. Ob koncu tedna bo Pakistan obiskal predsednik Kitajske Lui Shao Chi, katerega bo spremljal zunanji minister Chen Yi.

Gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in ZDA

BEOGRAD, 23. — Predsednik zvezne jugoslovanske zbornice Bole je danes sprejel veleposlanika ZDA Elbricka, s katerim je izmenjal mnenja o dosedanjem gospodarskem sodelovanju med Jugoslavijo in ZDA. Bole in Elbrick sta pozitivno ocenila dosedanje tendence v blagovni izmenjavi kot rezultat naporov gospodarstvenikov obeh držav. Med razgovori je bilo obojestransko izraženo prepričanje, da bo obisk jugoslovanskih gospodarstvenikov, ki bodo maja vrnili obisk skupini ameriških gospodarstvenikov, ki so leta 1964 obiskali Jugoslavijo, prispeval k nadaljnjemu ugodnemu razvoju gospodarskega sodelovanja med obema državama.

LJUBLJANA, 23. — Mestna skupščina v Ptuju je sklenila, da bo imenovala ptujsko gimnazijo po pokojnem Dušanu Kvedru, ki je v njej študiral.

Razlike in nasprotovanja ki Indijo ločujejo in družijo

NEW DELHI, marca. — Če «Kongres odloča o Indiji», kdo potem «odloča o Kongresu»? Sleherni odgovor na to vprašanje, ki obsega manj kot doktorsko disertacijo, se mora gibati na zelo površni, včasih že kar nezadostni ravni. Toda ker je treba ostati pri obsegu, ki ga narekuje časopisni prostor, naj si drznemo zapisati, da po izvolitvi Indire Gandi za vodjo Kongresa in predsednika vlade ter po džapurskem zasedanju o Kongresu «odločajo» štirje poglavitni centri vpliva.

Če pravimo, da ti centri «odločajo» o Kongresu, to pomeni, da mu neposredno določajo smer in dajejo njegovim akcijam konkretno obliko. Če pa bi se želeli spustiti do jedra vprašanja, bi se morali hkrati spustiti v obsežno analizo družbenih in političnih gibanj po vsej Indiji, zakaj Kongres je navsezadnje edina resnično indijska politična organizacija. Taka analiza ne bi trpela nikakršnega poenostavljanja.

Naj ilustriram to trditev z odlomkom iz pogovora z enim vidnih članov planske komisije. Beseda je tekla sicer o drugem predmetu, o planiranju, a v bistvu gre za isto reč. «Plan je pri nas silno težko prevesti v take izraze, da bodo ljudje začutili, da gre resnično zanje same», je dejal. Plan, vidite, nujno operira s statističnimi povprečji; vseindijski plan seveda z vseindijskimi. Tako skličete ljudi iz držav v Delhi in jim skrbno razložite, za kaj gre. Nato jih morate nujno vprasati, ali čutijo zvezo med temi vseindijskimi nalogami in težavami, ki tiščijo nje same. Tega ne smete storiti ofenzivno; zakaj s tem boste že vnaprej prerezali sleherno možnost, da bodo z vami sodelovali. Nakar se zgodi, da vstane nekdo iz Asama in začne pripovedovati o vprašanjih, ki burijo kri tam; takoj za njim bo o podobno perečih rečeh, a po svoji haravi povsem drugačnih govoril predstavnik Radžastana. Naj sežejo vmes še ljudje iz Madrasa, Kerale in Kašmira, pa boste videli, da se je vaš prvotni namen povsem zdrobil. V tej velikanski državi je sleherno povprečje veliko preveč abstraktno, da bi ga lahko prikazali kot izraz sklenjene verige sicer različnih, a v bistvu enakih pojavov. Silno težko je prikazati ljudem vseindijski skupni imenovalec tako, da ga bodo prizadevno podprli pri akciji, ki bi jo radi sprožili iz tega zanje tako abstraktnega skupnega imenovalca.»

Tudi kadar pravimo, da o Kongresu «odločajo» štirje poglavitni centri, gre za podobno abstrakten skupni imenovalec. Nebeden teh štirih centrov ne nastopa kot celota. V slehernem se izražajo vsi različki in vsa nasprotja, ki po svoje razdirajo — a po svoje tudi povezujejo — to državo.

Ti štirje centri oblasti in vpliva v Kongresu so vlada, ki jo sestavljajo samo kongresovci; nato Vseindijski odbor Kongresa s svojim osrednjim izvršnim organom, ki se imenuje Delovni komite; potem voditelji kongresnih organizacij v posameznih zveznih državah ali ozemljih, predstavniki tako imenovanih Pradeševskih odborov Kongresa; in naposled še neko neformalno telo, katerega vpliv od Nehrujeve smrti sem nenehno raste, čeprav niti ustava niti statut Kongresa ne upravičujeta njegovega obstoja — to je zbor glavnih ministrov, predsednikov vlade posameznih držav in zveznih ozemelj.

Mnogo vidnih političnih osebnosti današnje Indije je včlanjenih v enem ali več teh «centrov vpliva». Vsekakor pa ti štirje centri tvorijo vrh organizacijske piramide Kongresa, medtem ko tvorita njeno operativno konico vlada in Delovni komite Vseindijskega kongresnega odbora. V teh dveh telesih, od katerih ima prva izrazito državni, druga pa izrazito politični značaj, prevladujejo družbena nasprotja, ki segajo čez vse lokalne meje. Kaj je «desnica», kaj «levica» in kaj «center», to je tu najjasneje opredeljeno. In medtem ko tvori osebni vrh vlade danes Indira Gandhi, tvori vrh Delovnega komiteja predsednik Kongresa Kamaradž. Ti dve osebnosti dandanes nemara najtesneje izražata smer, v katero se pomikata Kongres — in Indija.

Vlada in Delovni komite, Indira in Kamaradž — to je funkcionalna zveza, ki pa je hkrati močno vpeta v štirikotnik vseh omenjenih centrov. Politična stališča, ki ju zagovarjata ti dve osebnosti, tvorijo po eni plati eno gibalnih sil indijske politike; hkrati pa so v ogromni meri rezultat iz paralelograma sil, ki se tvori v vseh štirih centrih vpliva.

Najjasneje so se izrazile funkcije vseh štirih centrov v sila zapleteni bitki za izvolitev premiera po smrti Laia Bahadura Šastrija. Rešitev je odkrili in režiral Kamaradž s svojo danes že slovito enačbo «enotnost—Indira». Osebna vloga Kamaradža, te silkovite, rustikalne postave, kakršno lahko rodi samo indijska politična scena, se je po njegovih mojstrskih manevrih med štirimi centri močno okrepila. In v čem je bilo njegovo mojstrstvo?

Večino za Indiro Gandhi je bilo treba sestaviti na mnogih stopnjah zaporedoma. Najprej je bilo treba osvojiti «sindikat» ali «krajevne šefe». Tako imenujejo tukaj predsednika Pradeševskih kongresnih komitejev, torej vodilne kongresne osebnosti v posameznih državah. Njihov vpliv je mogočen. Poteka predvsem prek poslancev v Lok Sabhi. Poslanci so pred volitvami — parlamentarne volitve pa bodo čez manj kakor leto dni — čedalje bolj odvisni od podpore, ki jim jo dajejo krajevne organizacije Kongresa. Ker pa volijo vodjo Kongresa kongresni poslanci v Lok Sabhi, je odločitev «krajevnih šefov» močno vplivala na izid.

Kot vplivne osebnosti v političnem življenju posameznih zveznih držav so tokrat prvič neposredno segli v izvolitev premiera tudi glavni ministri. Kamaradževa akcija se je tu začela pri glavnem ministru Mišri iz države Madja Pradeš. Mišra, ki je bil pred leti hud osebni nasprotnik Džavaharlala Nehruja in je zato tudi izstopil iz Kongresa, se je v Šastrijevem času bliskovito povzpel na vrhu v Madja Pradešu. Karamadž in Mišra sta torej skovala prvo večino osmih med enaindvajsetimi glavnimi ministri; in ko se je to jedro javno opredelilo za Indiro Gandhi, se je med glavnimi ministri sprožil plaz. To je bil verjetno tisti odločilni trenutek, ki je zagotovil trdno večino za Nehrujevo hčer.

Tu se kajpada zastavlja logično vprašanje, kakšno besedo je imelo ob tem primeru (in kakšno ima ob mnogih drugih) široko, večmilijonsko, povečini brezimno članstvo Kongresa. V posrednem smislu veliko, morda odločilno. Večina volivcev Kongresa je nepismenih; večina jih ne zasleduje velike politike; toda to je Kongres Gandhija, Nehruja in Šastrija. Nehrujeva hčerka Indira Gandhi predstavlja v očeh te množice dostojnega naslednika vrste velikih voditeljev. V neposrednem smislu pa navadni člani in somišljeniki ne pomenijo dosti.

Zakaj Indija je še vedno nerazvita država, Kongres pa je v bistvu organiziran kot klasična parlamentarna stranka.

«Indijski voditelj je lahko samo velik voditelj — ali pa sploh ni voditelj», mi je na večerji v nekem precej naključno zbranem krogu razlagal znanec. «Pritiski, ki nastajajo v tej ogromni deželi, so tako ogromni, da jih lahko obvlada le človek ogromnega značaja in volje. Kdor pride na vrh se znajde med toliko kladivi in nakovali, da pride na dan tisto najbolj vzdržljivo v njem; vse drugo pa nujno odpade.»

Skušal je razložiti, kako to, da so Indijo že pred osvoboditvijo še bolj pa potem, vodili ljudje izrazito širokega formata. Gandhi in Nehru sta danes legenda, Šastri pa se je s svojo preprostostjo, prislovično osebno poštenostjo in z vso tragiko okoliščin, ki so uklepale njegovo smrt in so v Indiji danes še vedno sveže, nemara bolj kot Džavaharlal Nehru poistovetil z življenjskim stališčem in pojmovanjem povprečnega Indijca. Gandhi in Nehru sta kot izraziti osebnosti imela dokaj vnete nasprotnike; ena glavnih Šastrijevih prednosti pa je bila svojevrstna «mehka trdnost», s katero je stopal v politična nasprotja. Marsikdo se v posameznih trenutkih ni strinjal z njim, toda prave opozicije, take, ki bi napadala vse, za kar se je zavzemal, pri njem ni bilo...

Taka in podobna zagotovila slišiš marsikje, ne le med ljudmi, ki razpravljajo na ravni, kakršno bi pri nas označili kot «kavarniško politiziranje». Nasploh se indijsko politično življenje, tisto v Kongresu in ono zunaj njegovih meja, v precejšnji meri giblje okrog osebnosti. Čim nižja je raven, toliko bolj izstopajo; in čeprav skuša dandanes marsikdo ugotavljati, da postajajo zbirne točke političnih tokov ne le osebnosti marveč čedalje bolj programi, je mogoče v istem trenutku slišati zelo resna zagotovila, da je Indira Gandhi postala premier predvsem zato, ker je tako na široko znana in priljubljena in bo zatorej najlaže popeljala Kongres v novo volilno zmago.

Hkrati morda drži, da je že mogoče opaziti nekatera znamenja, ki napovedujejo, da se kot merilo vse bolj prebijajo v ospredje ne le osebnosti in ne le programi, marveč dejanja tistih ljudi, ki nastopajo kot nosilci določene politike. Dejanja, v katerih se izraža splošno stališče posameznih politikov, pa so mnogokdaj motivirana z zelo različnimi vplivi. To velja tudi za sam Kongres. Tudi po tem merilu ni ta široka koalicija nič manj pisana kakor po ostalih. Džavaharlal Nehru je pred nekaj leti izjavil: «Monopoli so sovražniki socializma; in sorazmerno s krepitvijo njihovega vpliva smo se tudi mi odmaknili od socializma.» Toda dve najvidnejši indijski monopolistični skupini. Tata in Birla, sta z mnogimi nitmi povezani s Kongresom že od prvih dni. Kongres je bil pravzaprav spočet kot nacionalistična organizacija mlade indijske buržoazije, ki se je pričela v ekonomski tekmi upirati vsesplošni prevladi britanskega kapitala. Njeno ideologijo so tvorili liberalizem, politična samouprava in ekonomska svoboda. Njena misel je sledila Johnu Stuartu Millu. Njegovi razpravi o svobodi in o predstavniški oblasti sta bili sporajda sveta spisa; izrastki tega tipa meščanske miselnosti pa še danes močno prevevajo indijsko politiko . Liberalizem je tu v nasprotju z Evropo, ki je medtem preživela dve svetovni vojni, vzdržal in se zasidral v ustavi in političnih programih. Osvobodilnemu gibanju se od elementov kolonialne družbe niso pridružili edino veleposestniki; a tudi tu so bile izjeme, med njimi kot najbolj vidna sijajna intelektualna družina, ki je dala Rabindranata Tagora.

Hkrati so se v Kongres vključili tudi najbednejši kmetje, katerih zavest je zdramilo svojevrstno delovanje Mahatme Gandhija; pa prve delavske organizacije, ki so se pozneje razrasle v štiri sindikalne zveze. Od teh je danes najmočnejša kongresna sindikalna organizacija INTUS, ki šteje nekaj več kot 1,3 milijona članov. Potem je tu še plast srednjih kmetov ter srednje buržoazije.

To primerjava vsaj do neke mere ilustrira, kako globoko sega parlamentarna demokracija. Hkrati pa je jasno, da denar za kampanjo, za tisk in za ostala politična orožja mora prihajati od nekod. Prihaja seveda iz premoženja bogatejših družin. Za tisk še posebej velja da je tesno povezan z zgornjo polovico dohodkovne piramide. Poročilo vladne komisije za raziskovanje monopolizacije navaja zanimive podatke o lastništvu vplivnih delhijskih listov: «Birle imajo svoj Hindustan Times in finančni list Eastern Economist; skupina Sahu Jain je lastnik dnevnika Times of India in gospodarskega dnevnika Economic Times; Statesman je skupna last več industrijskih skupin.» Hkrati pa je res, da si morda ni mogoče zamisliti jasnejšega znamenja o tem, kako, privlačna je temeljna misel o socializmu, kakor je tale primer. Na bubanešvarskem zasedanju Kongresa je «resolucijo o demokraciji in socializmu» predlagal in branil S.K. Patil, današnji minister za železnice, ki je vse življenje napadal socializem; znani antikomunist Atulija Goš pa je izjavil, da jo bo brez nadaljnjega podprl, ker se mu zdi prava, četudi komunisti podpirajo isto akcijsko smer.

Ta osvetlitev je seveda dvorezna; priča namreč o privlačnosti pojma «socializem», hkrati pa označuje tudi to, kako meglen je ta pojem v indijski politiki in kaj vse se da vključiti vanj; zakaj o temeljni usmerjenosti omenjenih dveh politikov ni nobenega dvoma. Toda to je bolj pravilo kakor izjema. «Bog s tremi obrazi, ki gledajo vsak na svojo stran,» mi je v intervjuju dejal profesor V.K.R.V. Rao; primerjava je po vsem videzu bolj utemeljena, kakor se zdi na prvi pogled.

OB NESREČI NA EIGERJU

Nemška plezalca Jorg Lehne in Karl Galikov, ko zapuščata bivak v višini 3600 m. Slika je napravljena s teleobjektivom

VEČ HUDIH NESREČ

V Wroclavu se je zrušila skoraj dokončana stavba

Izpod ruševin so potegnili devet mrtvih delavcev

VARŠAVA, 23. — Že skoraj dokončana skeletna konstrukcija nekega 4-nadstropnega poslopja v Wroclawu v zahodni Poljski se je zrušila. Izpod ruševin so že potegnili devet trupel delavcev, medtem ko dva delavca še pogrešajo.

V neki vasi blizu Czestochowe je požar uničil okrog sto stanovanj.

RIO DE JANEIRO, 23. — Deset oseb je izgubilo življenje, ko je eksplodiral kompresor v neki petrolejski čistilnici, ki je last brazilske državne ustanove «Petrobras» v državi Bahia. Sporočilo je dal predstavnik ustanove.

DAKA, 22. — Potniška ladja za prevažanje ljudi čez reko Meghna se je pri mestu Daka ponoči potopila, ker je na njej izbruhnil požar. Potnikov je bilo okrog 200 in okrog sto je izgubilo življenje.

TUCSON (Arizona), 22. — Izvidniško letalo vrste «U-2» je danes strmoglavilo v puščavi Arizona okrog 30 km daleč od mesta Tucson. Vzroki nesreče še niso znani. Pilot se je rešil s padalom.

Novorojenček ki tehta 6,750 kg

CASERTA, 23. — Cira Pascarella, 42-letna žena nekega delavca iz Caserte, je v bolnišnici rodila svojega desetega otroka, ki tehta 6,750 kg. Pri porodu je moral pomagati kirurg, vendar se mati in otrok dobro počutita.

POMONA (Kalifornija), 23. — Irby Pugh, ki ima 23 let, je 18. februarja predčasno rodila deklico, ki je tehtala nekaj čez 2 kg. V soboto 19. marca je morala ponovno v bolnišnico ter rodila čez tri kg težkega dečka. Zdravnik je izjavil, da ne gre za dvojčka temveč za dvojni porod, kar je zelo redek primer. Porodnica ima baje dvojno maternico. Taki porodi se dogajajo povprečno na vsakih 160.000 porodov.

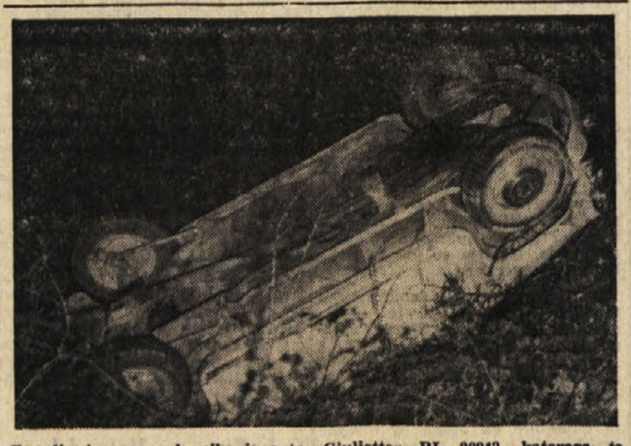

Zaradi okvare na krmilu je avto «Giulietta» BL 26943, katerega je vozil 23-letni Gino Codarin iz Belluna v smeri iz Boljunca proti mestu, v bližini Domja zašel v jarek ter se prevrnil. Skoda na avtu je velika, šofer in njegov prijatelj pa nista na srečo nič poškodovana

27. ŽRTEV SEVERNE STENE EIGERJA

Mogoče bodo danes plezalci dosegli vrh

Kako je prišlo do nesreče, ni znano, verjetna pa je bila Harlinova vrv nekoliko izrabljena

ŽENEVA, 23. — Severna stena Eigerja je včeraj zahtevala novo žrtev. Amerikanec John Harlin, ki je bil v navezi nemških in angloameriških plezalcev, ki skušajo premagati «direttissimo» severne Eigerjeve stene, je včeraj popoldne padel v globino 1400 metrov na snežišče, kjer je ves razmesarjen obležal.

Nesreče so se zavedli nekateri opazovalci, ki že več dni sledijo napredovanju alpinistov v steni. Iz Grindelwalda je takoj odšla proti kraju reševalna skupina Švicarske planinske zveze. Opazovalci na Mali Scheidegg menijo, da ostali alpinisti naveze, ki jih je skupno deset, niso niti opazili nesreče, saj nadaljujejo plezanje, kot da bi se nič ne zgodilo.

Harlin je 27. smrtna žrtev te stene. Star je bil 35 let in se je rodil v Kaliforniji. Bil je bivši pilot ter je živel nekaj let v Švici. V globino je zletel s točke, ki je okrog 70 metrov pod «Pajčevino», skupina črnih zaledenelih skal, kakih 300 metrov od vrha. Nesreča se je zgodila, ko se je alpinist spustil nekoliko navzdol, da bi vzel nekaj živeža na kraju, kjer so alpinisti zadnjič bivakirali.

Plezanje po «direttissimi» sta začeli navezi že 22. februarja. Včeraj je prišla prva naveza do omenjene «Pajčevine», ki je ena glavnih ovir v tej smeri. Severna stena Eigerja je visoka okrog 1600 metrov.

Kljub včerajšnji hudi nesreči se je danes plezanje nadaljevalo. Trije nemški plezalci so danes dopoldne zapustili svoj bivak v višini 3730 m ob 10.30, potem ko so odklonili nasvet, da bi se odpovedali nadaljnjemu poskusu doseči vrh iz spoštovanja do ameriškega plezalca Harlina. Radijski stik z nemško navezo so vzpostavili danes zjutraj po daljši prekinitvi. Sele pri tem pogovoru so nemški plezalci zvedeli za nesrečo.

Vendar pa so danes tudi ameriški plezalci vzpon nadaljevali. Pred sončnim zahodom so z Male Scheidegg opazili vodjo naveze — najbrž nekega Nemca — le še kakih 180 ali 190 metrov pod vrhom, medtem ko so bili ostali plezalci kakih sto metrov niže.

Današnja poročila pravijo, da sta se po včerajšnjem tragičnem dogodku danes obe navezi združili, da bi skupno čimprej dosegli 3974 m visok vrh Eigerja. Po radijskih pogovorih s plezalci je bilo mogoče ugotoviti, da so plezalci zelo izmučeni in prizadeti, in to ne samo zaradi velikanskega fizičnega napora (v steni so že skoraj mesec dni v snežnih viharjih in ob sibirskih temperaturah) temveč tudi zaradi vesti o smrti Johna Harlina.

Poročajo, da je prišlo do nesreče, ker se je pretrgala že izrabljena vrv, na katero je bil Harlin navezan med nekim težkim prehodom.

Na Mali Scheidegg so domači vodniki mnenja, da bi mogli navezi jutri doseči vrh. Vreme je lepo in temperatura zelo mila.

Ameriški plezalec John Harlin, ki je padel z Eigerjeve stene 1400 m globoko. Harlin je živel v Švici ter vodil šolo modernega alpinizma. Zapušča mlado ženo in dva otroka

Če se kit zaleti v transatlantik...

SAN FRANCISCO, 23. — V transatlantik «Mariposa» (22.000 t) se je zaletel neki kit in mu poškodoval krmilo. Kitu ni hudega; videli so ga, kako je še plaval v bližini ladje, ki jo bodo morali v Sydneyu popraviti. Do «trčenja» je prišlo v južnem Pacifiku v bližini otoka Bora-Bora.

PALMI, 23. — V Rizziconiju so zabeležili šest primerov virusnega vnetja jeter. Pri vseh šestih primerih gre za otroke.

V PRIPRAVI PRI MLADINSKI KNJIGI V LJUBLJANI

Ilustrirana družinska enciklopedija bo izšla v osmih knjigah po 3000 strani

Snov bo razdeljena po panogah - Bistveni sestavni del knjige bodo slike

Na svetovnem knjižnem trgu je v prodaji vrsta enciklopedij najrazličnejših velikih, svetovnih založniških hiš. Prave, velike enciklopedije v slovenščini nimamo. Enciklopedična dela, ki jih po vojni z velikim uspehom izdaja Leksikografski zavod v Zagrebu, nam, čeprav so pisana v hrvaščini, odlično služijo. Čeprav so bile obljubljene tudi slovenske izdaje vsaj nekaterih od teh izdaj, je ideja propadla. Pa čeprav bi izredno veliko število naročnikov na te knjige iz Slovenije opravičevalo in tudi krilo stroške slovenskih izdaj, kot so to preračunali nekateri strokovnjaki. Neko nadomestilo za najrazličnejše enciklopedije, neka priročna družinska enciklopedija za vsakodnevno rabo, ne preobširna, pa vendar dovolj obsežna in popolna, naj bi bila SODOBNA ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA, ki naj bi jo kot prvo slovensko enciklopedično izdajo pripravila založba Mladinska knjiga. Če omenimo, da je pred prvo vojno znani goriški založnik Gaberšček mislil na tako slovensko enciklopedijo, če je po prvi svetovni vojni ostal še do danes nedokončani poskus izdaje slovenskega biografskega leksikona in če je bila pred desetletjem prav razgrabljena knjiga z naslovom Poučni slovar, potem je priprava prve slovenske enciklopedije, predvidene v osmih zajetnih knjigah, dejanje, ki je vredno pozornosti. Tega se zaveda tudi založnica, ki je pred nedavnim zbrala slovenske novinarje in jih seznanila prek svojih urednikov in zunanjih, strokovnih sodelavcev ter recenzentov s pripravami na ta podvig, ki bo nedvomno doslej največji založniški podvig te podjetne založniške hiše.

Ne bi ponavljali tega, o čemer se tudi naši bralci lahko pouče iz prospekta, ki ga je založba že izdala. Pač pa bi opozorili na nekatere posebne zanimivosti v zvezi s to edicijo. V svetu je največ uspeha doživela ilustrirana enciklopedija londonske založbe Aldus Book, po kateri so pripravile izdaje tudi druge svetovne založbe kot Larousse v Franciji, Mac Donald v Angliji, Doubleday v Združenih državah Amerike. In po tej izdaji bo prirejena tudi slovenska izdaja, ki bo obsegala osem knjig velikega formata z več kot 3000 stranmi. Snov bo razdeljena po posameznih panogah in bodo posamezne knjige obsegale sledeče panoge: 1. Kemija, fizika in astronomija; 2. Umetnost; 3. Narava; 4. Geografija; 5. Zgodovina; 6. Tehnika; 7. Medicina in 8. Jezik in komunikacije. V vsaki od teh knjig, po posameznih strokah, gesla ne bodo razporejena abecedno, temveč po nekem notranjem, strokovnem zaporedju. Bistveni sestavni del knjige bodo slike, ki morda včasih povedo še več kot besedilo samo. Seveda je to mladinska ali družinska enciklopedija, namenjena najširšemu krogu ljudi. Zato so odgovori na posamezna vprašanja napisani strokovno, a vendar poljudno in razumljivo vsakomur. Pri tem ni brez pomena omemba, da so pri pisanju sodelovali najboljši strokovnjaki vsega sveta.

Slovensko izdajo bodo pripravili domači uredniki in sicer bo dr. Lavo Čermelj uredil in prevedel prvo knjigo, posvečeno kemiji, fiziki in astronomiji. Knjiga o umetnosti še nima prevajalca. Pač pa bo knjigo, posvečeno naravi, pripravil dr. Tarman Kazimir. Geografijo ima na skrbi dr. Savnik s sodelovanjem dr. Ilešiča, medtem ko bo knjigo o zgodovini pripravil prof. Bogomir Stupan s sodelovanjem dr. Zwittra. Tehniko bo verjetno pripravil prav tako dr. Čermelj, medicino pa dr. Miha Likar, medtem ko zadnja knjiga o jeziku še nima prevajalca. Delo prevajalcev bo bistvenega pomena, ker bodo prevajalci z uredniškim odborom imeli proste roke, da bodo posamezne prevode dopolnili z odstavki iz domače umetnosti, domače literature, naše zgodovine. Sodelavci slovenske izdaje obljubljajo, da bodo pravico adaptacije izrabili in kar najbolj skrbno dopolnili tekst s podatki iz naše preteklosti in naše stvarnosti. Tako torej izdaja ne bo le prevod, temveč tudi priredba za domače potrebe.

Ni pa odveč omeniti še dvoje dejstev. Prvič to, da bosta dve knjigi (Kemija, fizika in astronomija, Narava) izšli že letos, ostalih šest pa naj bi prišlo na knjižni trg v letu 1967. Drugič pa naklado (10.000 izvodov) ter ceno knjig (8000 starih din). Cena knjig je sorazmeroma nizka in ne presega črno-belih izdaj. K temu pripomore ne samo tehnična oprema nove tiskarne založbe, temveč tudi to, da bo v Ljubljani tiskana tudi srbohrvatska izdaja enake enciklopedije.

Strokovni poročevalci, sami priznani slovenski strokovnjaki raznih znanosti so zbranim novinarjem potrdili nesporno in visoko kvaliteto originalnega teksta posameznih zvezkov enciklopedije, pa tudi odlično kvaliteto slikovnega gradiva. Če bo slovenska izdaja zlasti na področju umetnosti, literature in zgodovine dopolnjena z domačim gradivom, potem se nam res obeta kvalitetna, sodobna, ilustrirana družinska enciklopedija v domačem jeziku. Priznani strokovnjaki, ki so sodelavci te izdaje, pa prizadevnost in resnost založbe, obetajo torej resnično velik podvig. Odziv javnosti — v enem tednu po objavi prospekta se je priglasilo 920 naročnikov — pa kaže tudi veliko potrebo po takem delu. Upamo, da bodo ob izidu zadovoljni vsi, tako založba, sodelavci kot tisti, katerim je izdaja namenjena. Prepričani so, da bo tako, kajti za ta velik založniški podvig so vse priprave kar najbolj skrbne in zato tudi obetajoče.

Sl. Ru.

Anglikanski verski poglavar je včeraj obiskal papeža

VATIKAN, 23. — Nadškof iz Canterburyja dr. Michael Ramsey je danes pričel svoj drugi dan obiska v Rimu. Ob 7.30 je imel službo božjo v anglikanski cerkvi v Ul. Babuino. Med službo božjo je prišlo do manjšega incidenta. Tri osebe so si slekle suknjič in na belih srajcah so se pokazali napisi proti nadškofu, ki je prišel na obisk v Vatikan. Svoj protest so vse tri osebe izvedle popolnoma tiho, toda takoj so jih pozvali, naj cerkev zapustijo. Zunaj jih je pa čakala policija, ki jih je prepeljala v neko drugo področje mesta. Eden od teh treh je bil škotski pastor Gleff, drugi baptistovski duhovnik Anglež Gren in tretji presbiterijanec laik McCarol, Irec iz Belfasta. Nadškof Ramsey je dejal, da incidenta sploh ni opazil.

Anglikanski verski poglavar nadškof iz Canterburyja dr. Michael Ramsey

Ob 9.45 je Ramsey prispel v Vatikan na uraden obisk k papežu Pavlu VI. Papež in anglikanski nadškof sta se objela in se nato zadržala v kratkem razgovoru, ki so mu prisostvovali samo msgr. Villebrands in anglikanska škofa Dean in Moorman.

Točno ob 10. uri sta papež in nadškof z vsem spremstvom prišla v sikstinsko kapelo, kjer so že bili zbrani razni cerkveni in civilni dostojanstveniki, med temi tudi nekatoliški. Najprej je prebral svoj govor nadškof, nato pa še papež, nakar sta se cerkvena poglavarja zopet objela. Potem, ko so jima bile predstavljene zbrane osebe, se je ves sprevod spet vrnil v dvorano paramentov, kjer sta si papež in nadškof izmenjala darila. Dr. Ramsey si je nato v spremstvu kardinala Tisseranta ogledal Vatikan, popoldne pa baziliko sv. Petra.

Ob 17. uri se je nadškof vrnil k papežu na zaseben pogovor, ki je trajal nekaj več kot uro. O tem, kaj sta se pogovarjala, krožijo do sedaj v Vatikanu samo ugibanja. Ob 18.30 pa se je dr. Ramsey udeležil sprejema, ki mu ga je v imenu Sv. stolice priredil kardinal Bea. Udeležilo se ga je več kardinalov — tudi črnski kardinal Rugambwa — in člani diplomatskega zbora, ki so akreditirani pri Vatikanu.

Še četrta žrtev

NEAPELJ, 23. — Kapetan Francesco Lepore je danes zjutraj umrl v kliniki «Mediterranea». Tako se je povečalo na štiri število mrtvih pri hudi cestni nesreči včeraj pri Caserti. Pri tej nesreči je bil hudo ranjen tudi podtajnik v ministrstvu za javna dela Angrisani (PSDI). Njegovo stanje se je danes izboljšalo.

Paola Pitagora in Nino Castelnuovo «Zaročenca» na TV

Poročali smo že, da pripravlja italijanska televizija nov «teleroman», «I promessi sposi», ki ga bodo posneli po istoimenskem romanu Alessandra Manzonija. Zapisali smo tudi, da bo v glavni vlogi nastopila mlada igralka Paola Pitagora, danes pa lahko nudimo nekaj podrobnosti v zvezi s prihodnjo TV realizacijo, saj je zanimanje zanjo živahno in pozorno. Na sedežu RAI, v Ulici Babuino, smo se srečali z režiserjem Sandrom Bolchijem, ki je rad odgovoril na naša vprašanja:

— Zakaj ste za vlogo Lucie izbrali Paolo Pitagoro?

— Povedati moram najprej, da sem «preizkusil» številne druge igralke, preden sem se odločil za Paolo. Pregledal sem na ducate fotografij, ki so prišle iz vseh koncev Italije, toda v nobenem dekletu nisem videl Lucie, junakinje Manzonijevega romana. Izbira se je, po mesecih iskanja, skrčila na štiri igralke, od katerih sta mi bili najbolj všeč Paola Pitagora in Giulia Lazzarini. Manzonijeva Lucia je tipično dekle Lombardije, «okrogle lepote», plašna in neustrašena, ponosna in ponižna, delavka — vse te lastnosti sem našel v igralki Paoli, zato sem ji zaupal glavno žensko vlogo.

— Kdo pa so ostali igralci?

— «Zaročenec» Renzo bo mladi in nadarjeni igralec Nino Castelnuovo, Don Rodriga bo odigral Luigi Vannucchi (omenjeni igralec je pred kratkim doživel debut v «Otellu» na deskah tržaškega gledališča, op. pisca), drugi glavni igralci pa so: Tino Carraro, Salvo Randone, Lea Massari, Renzo Ricci.

— Kje boste snemali?

— V novem TV studiu v Milanu. Pričeli bomo prve dni maja in zaključili v oktobru. «Zaročenca», ki bosta obsegala osem nadaljevanj, bosta prišla na ekran tja o božiču ali po novem letu.

— Pravijo, da bo to zelo draga «zadeva».. Koliko bo stala?

— To pa morate vprašati koga drugega, jaz sem samo režiser. Potrudil se bom, kolikor bo v mojih močeh, da bosta «Zaročenca», Paola in Nino, zadovoljila vsakega, še tako zahtevnega gledalca.

— To si želimo tudi mi.

BRANKO VATOVEC

* * *

PARMA, 21. — V dneh 28., 29. in 30. marca bo v Parmi v času 14. mednarodnega festivala univerzitetnega gledališča tudi študijsko zborovanje o Antoninu Artaudu in njegovem delu. Na tem zborovanju bodo govorili Vito Pandolfi, Jacques Derrida, Claudio Rugafiori, Giuliano Zincone, Chales Marowitz, Lulian Beck, Piero Panza, Jean Duvignaud, Luigi Gozzi, Enrico Filippini in Cesare Sughi.

* * *

SALZBURG, 21. — Ideološki razgovor med katoličani in marksisti bo tudi letos od 28. aprila do 1. maja in sicer o temi «Krščanska humanost in marksistični humanizem». Predavali bodo prof. Hans Shefer, prof. Thielicke, Adam Schaff, p. Karl Rahner, Roger Garaudy ter verjetno prof. Luporini, p. Girardi, prof. José Aranguren iz Madrida in drugi.

* * *

MILAN, 21. — Milanska katoliška univerza pripravlja v svojem kulturnem centru na prelazu Mendola tečaj za kulturno izpopolnitev za tiste, ki so diplomirali iz angleščine ali angleške literature. Tečaj bo od 6. do 20. avgusta.

ČETRTKOVA ČRTICA

KAROL MADEYA

Okrutno maščevanje

Bil je neprijeten novembrski dan. Že od jutra je deževalo. Vodnik Jaskolski je kot navadno dremal pri svoji pisalni mizi. V dežurni sobi komisariata je bilo vse tiho.

Tedaj so se odprla vrata. Vstopil je sključen starejši moški.

«Aretirajte me, poročnik, morilec sem,» je rekel neznanec in v njegovih očeh sem zapazil nekakšen bolni lesk.

Jaskolski se je medtem predramil, naglo vstal in pristopil k neobičajnemu gostu.

«Kaj govorite?» je vprašal s posmehom in ga obšel, tako da je obstal za njegovim hrbtom. Pogledal me je in si potrkal s prstom po čelu.

«Ne, nisem neumen. Jaz sem Jakub Wartas. V mojem stanovanju v Gozdni ulici boste našli človeka, ki sem ga ubil.»

«Jaskolski, vzemite džip in preverite!» sem ukazal.

Kmalu še je vrnil. Na obrazu sem mu prebral presenečenje in razočaranje obenem.

«Ne laže,» je spregovoril s pridržanim dihom.

Takoj smo se odpeljali na kraj zločina. V majhni sobici je na tleh ležal moški. Na čelu je imel krvavo rano. V kotu je ležala pištola. Majhna damska pištola. Ubiti je imel pri sebi vse svoje dokumente. Bil je Robert Kalicki, doma iz Szezecina...

Potem sem v dolgi novembrski noči poslušal pretresljivo zgodbo Jakuba Wartasa:

«V avgustu 1939. leta, ko je bilo stanje že tako napeto, da smo vsak dan pričakovali vojno, sem bil s svojo ženo Janino na dopustu v Rozewu, saj veste, ob Baltiškem morju. Kopalna sezona je bila v polnem razmahu.

Že po nekaj dneh sva se spoprijateljila z grofom Winiawskim. Opazil sem, da je bil posebno naklonjen moji ženi. Ko pa je to njegovo nagnjenje že preseglo meje in je postal vsiljiv, sem sklenil, da z ženo odpotujeva. Janina sicer ni bila navdušena, potem pa je uvidela, da imam prav.

Kmalu zatem, ko sva prišla domov, mi je nekega dne povedala, da je v mestu srečala Winiawskega. Kakšno je bilo to njuno srečanje, ne vem, vendar je bila Janina nekam čudno razburjena in prizadeta.

Dan po izbruhu vojne je Winiawski prišel k nam domov.

‚Prišel sem ob pravem času. Imam avto in vama lahko pomagam pri evakvaciji', je dejal. Ni bilo časa za razmišljanje. Odločil sem se.

Čez nekaj minut je stal pred hišo ford z vojaško registrsko tablico.

‚Pohitita, Nemci že zasedajo mesto', je zavpil.

Pohiteli smo. Za nami je že gorelo mesto.

Nemci so bombardirali tudi cesto, vendar smo se srečno prebili do gozda. V gozdu smo doživeli bombni napad. Skočili smo iz avtomobila, da bi se poskrili v grmovje. Winiawski je izkoristil priložnost in potegnil Janino s seboj, proč od mene. Počakal sem na svojem mestu ker so bombe okrog mene rušile drevesa. Takrat me je nekdo potegnil za ramena. Bil je on, Winiawski. V roki je držal poštolo. V prvem hipu sem v zmedenosti pomislil, da strelja na letala, toda takoj zatem sem začutil močan udarec v prsi. Spomnim se še, da sem videl, kako ponovno meri s pištolo name, po tem pa se ne spominjam ničesar več.

Naslednjega dne zjutraj sem se ovedel. Našla me je nemška patrulja, vojaški zdravnik mi je dal prvo pomoč in odpeljali so me z drugimi ranjenci v mesto, od koder sem pobegnil.

Od žene več mesecev nisem dobil nobene vesti. Preselil sem se v Varšavo. Tam sem nekega dne videl Winiavskega, ko je z esesovskim oficirjem stopal v avto. Po vojni sem zvedel, da je bil zaradi sodelovanja z gestapom obsojen na smrt, pa se je nekako izmazal... Nikoli pa ga nihče ni videl z nobeno žensko in o Janini Wartas nihče ni ničesar vedel.

Nekaj let po osvoboditvi sem se preselil v Szezecin. Tam sem spet srečal Winiawskega. Videl sem ga na ulici in mu neopazno sledil. Tako sem zvedel, kje stanuje. Hišnica mi je povedala, da se je preselili iz Wilna in da se imenuje Robert Kalicki.

Uresničevati sem začel načrt, ki sem si ga bil že davno izdelal. Napisal sem mu pismo: Gospod grof! Dvakrat sem vas že iskal. V mestu R. v Gozdni ulici št. 3 vas čakajo znanci, ki odpotujejo konec novembra v inozemstvo. Prilagam denar. Pridite, prosim!

Priložil sem stodolarski bankovec, da bi bilo sporočilo bolj verjetno.

Winiavski je pismo sprejel in se odpeljal na dogovorjeni kraj. Ves čas sem mu sledil.

Hiša v Gozdni ulici je srednje velika, stoji ob gozdu. Okna imajo rešetke, vhodna vrata so običajna. Soba, ki naj bi ga v njej čakali namišljeni znanci, je brez oken in ima železna vrata.

S kolodvora se je napotil naravnost v Gozdno ulico. Mirno je vstopil — pismo je bilo prepričljivo, ničesar ni slutil. Peljal sem ga v sobo in zmedla so ga šele železna vrata, ki sem jih zaprl za njim. Spoznal je prevaro in začel divje razbijati s pestmi po vratih in kričati. Ugasil sem luč in ga opazoval skozi odprtino, ki sem si jo bil pripravil v stropu.

Ko se je nekoliko pomiril, sem znova prižgal luč. Besen je stal sredi sobe s pištolo v roki in čakal. Glasno sem se zasmejal. Ugotovil je, da prihaja moj glas od zgoraj, zato je streljal v strop. Takrat sem se z njim pogovoril.

‚Izdajalec!' sem zavpil. ‚Hitlerjev vohun, srečo si imel, da te po obsodbi partizanskega sodišča niso ubili; zdaj ti bom sodil jaz.' Poslušal me je ves zmeden. Vprašal sem ga, ali je ubil tudi Janino Wartas kot je ubil njenega moža v prvih dneh vojne. Se vedno ni ugotovil, kdo sem.

‚Nisem je ubil,' je zavpil, ‚tudi njenega moža ne. Ubila ga je bomba, Janina pa je postala moja žena. Umrla je v drugem letu vojne za hudo boleznijo.'

Od tega mi je zavrela kri in povedal sem mu, kdo sem in kaj ga čaka.

‚Ali boš umrl od žeje in lakote v tej sobi ali pa si boš sam končal življenje!' Tako sem izrekel svojo sodbo. Po petih dneh ga je lakota prignala do obupa in ustrelil se je.

Odprl sem železna vrata, prižgal luč in ugotovil, da je mrtev. Napotil sem se k vam, da vam to povem.

Tako je Jakub Wartas končal svojo zgodbo.

Sopranistka Nada Vidmar, članica ljubljanske Opere, ki bo nastopila v nedeljo, 27. t. m., ob 17. uri v Kulturnem domu ob spremljavi orkestra Glasbene matice

— Ben, Mihec, be šou ti gor u luft na tisteh raketah, ke frlijo okuli zemlje?

— E, ne! Prou se ne be riščirou. Ke je zadosti, de se molà an majčken šrauf jn pole vsa makena ne funkcionira več. Jn se lahko zgodi, de ne prideš nikdar več nazaj Jn be frlu nečko naprej, nečko naprej jn be ostou za vse večne čase zgeblen u vesoljstvi. Jn be mogu umret u tisti škatlci sam, ku an p's. Brez pogreba, brez rož jn brez vsega. Jn še po smrti be frlu nečko naprej, nečko naprej. Sej more bet grozno!

— Ma lahko be tudi pršu na kašen drugi svet, kamer so živi ledje jn morbet še bol naprej ku mi. Al pej bol nazaj. Jn be bli ustvarjeni ku ane spake jn be jemeli ano oku al pej morbet šest. Jn ne be bli ne črni ne beli, ma kej jest znam, morbet zeleni.

— Ja, ja, morbet tašni, ku jeh rišejo naši moderni slikarji, ke jem nardijo nus na popki jn oči na konci prstov. Al pej ke be jemeli skuzi trebeh ano veliko lukno. Ne, ne, tudi tašnega srečanja ne be tou doživet! Jn tudi buhvej kaku be me tratirali? Kej be me nardili? Dragi moj, nej bo na tej zemli koker če, jest čem bet tle med svojo gliho. Sej si vidu u kašneh skrbeh sta bla tista dva Amerikanca na tisti Gemini. Se je nečko začela vrtet ku matasta jn nobeden ni zastopu neč. Časniki so rekli prfina, de se je ani elektronski makeni zmešalo jn zatu niso več funkcionirali komandi.

— Ma treba reč, de so tisti inženirji forte kopace. So nardili umetne možgane taku perfektno, de se lahko zmotejo jn delajo naumnosti glih koker čloceški. Kam češ več?

— Znaš kej, Jakec? Če češ, nečko bežži! Jest ne grem nekamer. Ke jest rečem, de s tega ne bo neč dobrega. Ke lahko vzame kašen drug planet vse te reči tudi za slabo. Lahko si bojo misleli, de je tu kašna špijonaža. Kej nisi slišau, de se zadne cajte zmiram bol pogosto sliše od nekšneh okrogleh reči, ke frlijo gor po lufti jn ke nobeden ne zna odkod pridejo? Jn narbol hodejo glih u Ameriko. So jeh narbrž vre vzeli na piko.

— E, sm slišau, ja. Zdej nazadne, de so pršli kar u nekšni jormaciji jn de jeh je blo pet naenkrat. Jn de so jemeli tudi ane luči. Plave, bele jn rdeče. Jn u Ameriki de so vre začeli ku ano preiskavo, za videt, kej je tu za ana reč jn de so forte u skrbeh.

— Ben videš. Če bomo mi dosti hodili gor po vesoljstvi, se lahko zgodi, de provociramo kašen incident ses kašnem planetam. Bojo rekli, de hodemo delat fotografije jn pole — beseda da besedo — lahko pride še do vojske. Ku de jeh ne be jemeli vre zadosti na tem sveti.

— Prou praveš, Mihec. Kej je treba de dražemo druge planete jn ješčemo nesrečo. Sej jemamo zadosti reči jn problemov za zrihtat tle doma jn pestmo druge planetarje pr miri. Ke zmiri, kadar greš šnofat u druge kraje, pride ven samo nesreča jn vojska. Bodmo lepu vsak na svojem jn dejmo rajše pometat pred svojem pragam.

— Prou praveš, Jakec. Tudi jest rečem taku.

O ŽIVLJENJU SODOBNEGA ČLOVEKA IN NJEGOVIH BOLEZNIH

Dva načina zdravljenja bolezni nasploh in živčne distonije še posebej

O razvajenosti in nevzgojenosti ter preutrujenosti - Razni simptomi živčne distonije - Simptomatsko (po bolezenskih znakih) in kavzalno ali etiološko (po vzroku bolezni) zdravljenje - Bolnik se mora predvsem strogo držati določenega reda - Priporočljiva je krepitev telesne kondicije

Razvajenost in nevzgojenost. Nekateri ljudje se ne morejo ali nočejo obladovati. Nihče jih v življenju ni navadil reda. S svojim načinom življenja in sitnostjo dosežejo vse. Izgovarjajo se na slabe živce, o čemer prepričajo tudi svoje sodelavce in družino, to pa samo zaradi tega, ker se nočejo podrediti redu. In vsi jih zagovarjajo, najbolj pa sami, venomer zatrjujoč: slabe živce imam.

Preutrujenost. Opazujmo svoje delovno okolje, oziroma ljudi pred poletnimi dopusti. Nihče z nikomer ne govori več normalno, vsi se samo zadirajo, prepiri so tik pred izbruhom. Ko pa iste ljudi opazujemo po dopustu, je pri njih opaziti bistveno spremembo, pripravljeni so na sodelovanje in razgovor, celo na to, da se odpovedo določenim napakam in razvadam. Z nekaterimi pa je vsak dan tako; ob neki določeni uri postanejo razdražljivi, kar lahko pomeni, da so ali premalo ali pa sploh nič zajtrkovali, pa je, seveda, vzrok njihove razdražljivosti utrujenost.

Bolezen živcev (dystonia neurovegetativa). Simptomi te bolezni so dokaj različni, en sam simptom pa še nikakor ni dokaz zanjo. Pravzaprav pri tej bolezni ne gre za obolelost organov, pač pa živcev. Kljub temu, da ima bolnik občutek, da ga, na primer, boli srce, je v resnici njegove srce zdravo, niso pa v redu živci, ki vodijo delo srca.

Naštel bom nekaj znakov. Tak bolnik je močno utrujen brez pravega razloga. Zjutraj se zbudi še bolj utrujen kot je bil zvečer, ko je legel v posteljo. Prsti mu drhte, pogosto se mu vrti v glavi, zlasti, kadar se iz ležečega položaja vsede, oziroma, ko iz sedečega vstane. Srce mu nepravilno bije, včasih v srcu čuti tudi zbadajoče bolečine. Po drugi strani pa brez napora lahko vozi kolo in z normalno hitrostjo hodi vkreber brez kakih težav. Roke se mu pote in so hladne. Včasih ga boli želodec, stiska ga pod desnim rebrnim lokom, prebava je neurejena. Slabo spi in pogosto ga boli glava. To bi bili simptomi, ko nastopijo posamezno, to še ne pomeni bolezni, ko pa nastopijo skupno, je takoj treba pomisliti, da bi temu utegnili biti vzrok živci.

Zdaj pa nekaj o zdravljenju. Zavedati se je treba, da bolnik s takimi simptomi ni namišljen bolnik, oziroma simulant, marveč, da so njegove težave resnične. Sestaviti je treba načrt za zdravljenje. Ko je zdravnik določil diagnozo, bo takoj zatem tudi razmislil, kako bo pacienta zdravil. Za zdravljenje katere si bodi bolezni, pa imamo dva načina: simptomatski (po bolezenskih znakih) in kavzalni ali etiološki (po vzroku bolezni).

Simptomatsko zdravljenje preganja in preprečuje simptome, na primer: če nekoga boli zob, vzame proti bolečinam tablete. Zob ga bo prenehal boleti, vendar pa ne bo še zdrav. Pri vročini — pa naj bo njen povzročitelj pljučnica ali angina ali pa tifus — lahko vzamemo amidopirin, nakar se bo vročina znižala. Na ta način bolezni nismo ozdravili, pač pa smo samo preprečili, oziroma prekinili neki bolezenski simptom.

Kavzalno zdravljenje skuša odkriti vzrok bolezni, zatem pa ta vzrok zdraviti. Ponovimo, torej, gornje primere: pri bolečinah zoba je treba iti k zobozdravniku, da bo zob plombiral ali izdrl; tablete proti bolečinam pomagajo le za kratek čas, nakar se bo vročina, če zoba ne ozdravimo, ponovno vrnila. Pri vročini pa je najbolje, da postavimo natančno diagnozo in šele zatem določimo pravo in najbolj ustrezno zdravilo proti povzročiteljem raznih bolezni. Tako na primer pri angini predpišemo penicilin, pri pljučnici prav tako ali pa kak drug antibiotik s širokim spektrom, medtem ko je pri tifusu navada predpisati kloranfenikol, ker pač ostala zdravila ne pomagajo tako kot ta. Seveda s tem še ni rečeno, da je pri angini edinole penicilin zveličaven, kot tudi ne pri pljučnici. Poznamo celo vrsto antibiotikov proti bakterijam in bacilom, ki povzročajo gornje bolezni. Na vsak način ta zdravila mnogo bolj pomagajo kot amidopirin, ki znižuje le vročino, ne deluje pa proti povzročiteljem bolezni.

Tudi pri živčni distoniji uporabljamo oba pravkar omenjena načina zdravljenja. Kavzalno zdravilo je včasih sila enostavno, drugič pa zelo zamotano. Vedeti moramo, kje tiči vzrok bolnikove živčne izčrpanosti. Če je ta v pretiranem delu, pomanjkljivem počitku, nerednem spanju in prehrani, potem je treba od bolnika odločno zahtevati, da se drži reda. Tako v osebnem življenju kot pri svojem delu. Čas, ko se hrani, ko odhaja na delo in se z njega vrača, čas počitka itd., vse to mora biti točno določeno in fiksirano, bolnik od tega ne sme odstopiti niti za milimeter. Poleg tega so tu še dopust, dnevni in tedenski počitek, ki jih tudi moramo upoštevati. Ti pa so določeni za to, da se od dela oddahnemo, ne pa da z njim nadaljujemo. Znan je šaljiv dogodek do katerega je, menda, prišlo v nekem velikem ameriškem podjetju. Lastnik je svoje štiri direktorje povabil k sebi in jim rekel: «Jutri vsi skupaj nastopite dopust». Eden je brez besed pristal, drugi trije pa so izjavili, da brez njih delo v podjetju ne more naprej. Bili so enostavno neobhodno potrebni. Lastnik pa je sodil drugače: «Vsi trije ste odpuščeni,» je dejal, «in sicer zaradi tega, ker si dela niste znali urediti tako, da bi lahko teklo tudi brez vas.» Ta šala je tudi zelo primerna za vse tiste, ki so prepričani, da si iz takih ali podobnih razlogov dopusta, oziroma nedeljskega počitka ,ne morejo privoščiti.

Seveda je večkrat tudi potrebno, da se zdravnik z bolnikom pogovori in mu skuša dopovedati, kje je vzrok njegovega večnega slabega počutja, slabega spanja, potnih rok in podobnega. Večkrat je ta vzrok tudi v nerazumevanju, ki ga je bolnik deležen na svojem delovnem mestu, nadalje v nezadostnih kvalifikacijah, naveličanosti, a tudi v družinskih razmerah, ko ga tarejo skrbi v zvezi s stanovanjem, plačo, vzgojo otrok itd.

Skratka, stvari je treba postaviti na pravo mesto. Ni rečeno, da bo bolnik, na primer z ureditvijo svojih finančnih vprašanj, že ozdravel. Bolezen se bo lahko fiksirala in bo bolnik še lahko naprej bolan ter se bo slabo počutil, pač pa se s tem, da mu pojasnimo, kje je pravi vzrok njegovega bolezenskega stanja in pa to, da ta ni tako hud, vsekakor bolezen lahko omili. Pri tem tudi pomaga simptomatsko zdravljenje.

Pri živčnih boleznih uporabljamo številne dobre preparate, tablete, ki pa je nujno, da nam jih predpiše zdravnik, se pravi, da jih ne jemljemo sami samo zaradi tega, ker so že pomagali naši teti ali sosedi, enemu ali drugemu znancu, oziroma prijatelju. Poznamo jih celo vrsto, nekateri učinkujejo na centralno živčevje, drugi na podaljšane možgane, tretji na simpatikus ali parasimpatikus neposredno. Poleg rednega jemanja zdravil, pa je priporočljiva tudi krepitev telesne kondicije: telovadba, sprehodi, izleti, plavanje, zimski športi. Seveda je s tem treba začeti postopoma, ne pa jo že prvič mahniti na Triglav, da smo potem, ko smo se po dveh dneh naporov vrnili domov, še bolj bolni kot prej. Nujno potrebni so tudi v tem primeru vitamini. In ne samo v obliki primerne hrane, marveč tudi vitaminskih tablet.

Pogosto bolniki tudi grešijo, ko kažejo nezadovoljstvo nad prepočasnim zdravljenjem. Če me kdo kdaj vpraša, zakaj mu ni pomagalo že prvih pet tablet, mu skušam to pojasniti na zelo enostaven način: če bi namreč zadostovalo že pet tablet, potem bi vsekakor ne bilo treba predpisovati škatel s 50 tabletami. Toda že vsako najmanjše izboljšanje bi moralo bolnika opogumiti in mu vrniti zaupanje vase, oziroma ga prepričati, da se bo njegovo stanje v nadaljnjem še bolj izboljšalo.

Nikar pa ne iščimo tudi pri sebi znakov opisane bolezni. Lahko, da se tudi pri nas pojavi eden ali drugi od opisanih simptomov, toda, kot rečeno, to še ne pomeni bolezni. Verjetno smo le utrujeni, nikakor pa ne bolni. Moj, se pravi zdravnikov smoter pa je, da vas seznani z nevarnostmi, ki vam groze. Tako bo moč preprečiti marsikatero bolezen. To pa, kar ste brali v pričujočem članku, porabite za to, da boste bolezen spoznali, ne pa, da bi odkrivali nove bolezni in diagnoze.

Dr. Stevo Julius končuje neko poglavje v svoji knjigi z zelo pametno ugotovitvijo: čemu biti bolan, ko sem pa lahko zdrav.

Dr. TONE PRIJATELJ

PRVA MEDNARODNA FILATELISTIČNA RAZSTAVA

«TRIESTE 66»

Od 23. do 26. aprila bo v pomorski postaji I. internacionalna filatelistična razstava, ki bo privabila v Trst mnogo ljubiteljev filatelije in trgovcev z znamkami, pa tudi takih, ki si take prireditve radi ogledajo, čeprav se s filatelijo ne ukvarjajo. Trst je že imel več podobnih prireditev, ni imel pa še takšne, ki bi privabila filateliste s svojimi zbirkami iz inozemstva. Verjetno organizacijski odbor ne pretirava, ko že danes napoveduje, da bodo vse zbirke presegle vrednost milijarde lir.

V uradno skupino (izven nagrajevanja) so se na vabilo že odzvale naslednje države: Avstrija, Belgija, Bolgarija, Anglija, Italija, Luksemburg, Monaco, Izrael, Norveška, OZN, Poljska in republika S. Marino, ki bodo razstavile objekte iz svojih poštnih muzejev. V častni skupini bomo lahko občudovali vsaj desetino zbirk, ki so bile razstavljene na zadnjih razstavah Philatelic ali Wipa. Poštno ministrstvo Ogrske je odklonilo vabilo iz tehničnih razlogov, a Skupnost jugoslovanskih PPTT še ni dala odgovora. Povabljene so bile tudi filatelistične zveze raznih držav, društva in posamezniki, tudi iz Jugoslavije, na katerih prisotnost organizacijski odbor že računa. Ni izključeno, da ne bo sprejeta vsaj ena zbirka katerega od članov Tržaškega filatelističnega kluba «L. Košir», ki je tudi bil ponudil odboru zbirke svojih članov.

Nagradna skupina bo razdeljena v klasično, moderno, tematsko, pomorsko in aerofilatelijo.

Častno pokroviteljstvo razstave je bilo podeljeno predsedniku republike, katerega bo zastopal minister za telekomunikacije sen. Spagnolli, ki bo razstavo odprl.

Trgovci bodo zborovali v hotelu Excelsior Palace, kjer bodo imeli na razpolago čez sto prodajnih miz. Nič čudnega ni, če so skoraj vse te mize že oddane, saj so trgovci trdno prepričani, da bo poslov v izobilju.

Razstava bo obsegala okoli 2500 okvirjev, zato nam že samo ta številka pove, kakšno težavno delo bo imel odbor pri razporeditvi vseh panojev, da bi razstava bila vsebinsko in estetsko kar najlepše prirejena.

Žirija nagradne skupine je naslednja: A. Diena, G. Dosi, G. Oliva, A. Viecchi (vsi Italija), F. Pfenninger (Nemčija), M. Zanini (Švica) in tajnik E. Diena (Italija).

Naj še omenimo, da bodo v dneh razstave prirejeni tudi izleti v bližnje kraje in, post-festum, 27. aprila, v Opatijo ter Postojno.

V prvi polovici meseca maja bodo razne ladje na svojih rednih progah ponesle s seboj «v steklenicah» pozdrave in želje miru, le-te pa bodo odvržene v razna morja. Najditelj naj bi zatem pozdrav izročil naslovljencu, ki bo zatem prejel izreden spomin na «TS 66».

S. M.

BRUSELJ — Prvo nagrado na letošnjem sejmu izumov v belgijskem glavnem mestu je dobil Švicar Paul Meier za stroj, ki avtomatično pleza po drevju in žaga veje, in sicer tako, kakor ga lastnik naravna vnaprej. «Oscarja», ki ga podelijo obiskovalci sejma, je prejel Belgijec Germain Baert za avtomatično alarmno napravo, ki po potrebi po telefonu obvesti policijo (o roparskem napadu, vlomni tatvini ipd.).

PARIZ. — Oglas nekega pariškega podjetja, ki mu primanjkuje pisarniških moči: «Pridite k nam! Pri nas lahko delate strojepisne napake po mili volji, dokler se ne naveličate!»

modni kotiček

Kam plovemo?

Kam plovemo, se sprašujejo ženske, ko gledajo nove kolekcije modelov za letošnjo pomlad, poletje in jesen. Vprašanje je povsem utemeljeno, saj ostajajo tudi tiste, ki so se modnim novostim hitro prilagojevale, brez besed pred modeli, predvsem pa pred tipom ženske, ki ga nova moda narekuje. Vse je tako rekoč postavljeno na glavo: to, kar je še včeraj veljalo za lepo in elegantno, je danes izven mode, starokopitno, smešno in neumno. Pojmi o ženski lepoti so se povsem spremenili, tako da veljajo za lepe, oziroma zanimive le tiste ženske, oziroma manekenke, ki imajo predvsem izredno ozka ramena, dolge in suhe noge, ki so brez bokov in prsi, ki imajo pač čimbolj «rahitičen» videz. Med temi novimi «lepoticami», ki so se pred dnevi sprehajale po milanskih ulicah ter so med večino izzvale le posmeh, začudenje in pomilovanje, je celo najbolj znana manekenka in fotomodel Jen Shrimptonova že «zastarela» in preživela. In vendar je bila prav ta deklica do nedavno najboljše plačana manekenka, za katero so se naravnost tepli vsi najbolj priznani modni krojači. Danes ji je modna revija «Vogue» posvetila le majhno sliko na svoji zadnji strani, medtem ko zavzema prvo mesto v reviji nova ameriška «fotomodels» Barbara Streisand, visoka skoraj meter osemdeset, ki ima vse prej kot lep obraz, razen tega pa še dolge noge ter je, seveda, brez vseh tistih «okroglin», ki so bile še do nedavno ponos vsake ženske.

Kaj je torej po načelih nove mode dovoljeno in kaj prepovedano? Predvsem so predpisana izredno kratka krila (tudi 20 centimetrov nad koleni). K tem krilom je seveda strogo prepovedano nositi visoke pete. Zato je treba izbirati le med čevlji z nizkimi in širokimi petami. Proč tudi z vsemi okraski, ki smo jih toliko let nosile z raznimi obiačili, proč z oblekami v vzorcih «op — art», proč z udobnimi bluzami in jopicami iz kašmira, proč z ovratniki, proč s škornji in proč z vsem, kar je nekoč krasilo obleke (volani, naborki itd.).

Namesto vsega tega so sedaj v modi močno črtaste obleke, ki se zdijo kot nekakšne mornarske

bluze, ki smo si jih v pomanjkanju krila potegnile nekoliko proti kolenom. Vse te obleke so seveda čimbolj tesne, brez kakršnihkoli šivov, ki bi dajali poudarka bokom ali prsim. Vse mora biti krojeno tako, da se zdijo ramena čim ožja, postava čimbolj suha, seveda brez prsi in brez bokov.

Chanel, Balmain, Cardin, Patou in Castillo so s svojimi modnimi kolekcijami že za staro šaro, medtem ko naj bi bile kolekcije drugih pariških in italijanskih krojačev, ki se niso podredili tem novim zahtevam, primerne le še za ženske nad 60 leti.

Kako se bodo ženske sprijaznile s to novo modo, ki ne spoštuje ničesar več, ki spreminja žensko v moškega in dela iz moškega žensko? Modni ustvarjalci pravijo, da to ne bo problem ter da se ženske, če gre za kaj novega, ne bodo ustavile pred ničemer. Tako se bodo podredile tudi zahtevam nove mode, pa čeprav bodo v začetku nekoliko neodločne in smešne. Okus se bo namreč počasi menjal in lepo bo postalo to, kar nam je še danes grdo in neokusno. Takšno je mnenje ekspertov.

Naše mnenje? Upamo, da bo zmagala pamet ter da bodo znale ženske, tudi v sedanji zmešnjavi, najti pravo pot.

RADIO VELEVIZIJA

ČETRTEK, 24. MARCA 1966

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Mali zabavni ansambli; 12.15 Znanost in tehnika; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Igra goriški kvartet «Ford»; 17.30 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Klasiki moderne glasbe; 19.00 Pisani balončki; 19.30 Parada orkestrov; 20.00 Šport; 20.35 Z italijanskih festivalov popevk; 21.40 Pesmi in plesi, 22.20 Orkester Bennyja Goodmana; 22.40 Slovenski solisti; 23.00 Nežno in tiho.

Trst

12.05 Plošče; 12.20 Glasbeni vložek; 12.25 Tretja stran.

Koper

7.00 Prenos RL; 7.15 Jutranja glasba; 7.30 Vesti; 7.40 Nadaljevanje jutranje glasbe; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Pevci danes; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Lahka glasba; 12.55 Nadaljevanje glasbe po željah; 13.40 Dve rapsodiji za klavir in orkester; 14.00 Glasba po željah; 14.45 Zabavna glasba; 15.00 Iz operetnega sveta; 15.45 Slovenske narodne; 16.20 J. Vidmar in sodobna literatura; 16.40 Simf. koncert; 17.45 Plošče; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.05 Glasbeni vložek; 19.30 Prenos RL; 22.15 Bogdan Dimitrijević in njegov ansambel; 22.35 Nočni motivi; 23.00 Prenos RL

Nacionalni program

7.05 Jutranja glasba; 9.10 Strani iz albuma; 9.45 Pevski program; 10.05 Operna antologija; 11.15 Komemoracija obletnice ardeatinskih žrtev; 12.05 Prijatelj ob dvanajstih; 13.30 Poje Claudio Villa; 15.15 Glasbena beležka; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.45 Plošče; 17.25 Glasba za vse starosti; 18.55 Mali koncert; 19.10 Oddaja za delavce; 19.30 Glasbeni vrtiljak; 20.25 Jutrišnji koncert; 20.30 «Tropicana», južnoameriška glasbena antologija; 21.00 Koncert tenorista Fritza Wunderlicha in pianista Huberta Giesena.

II. program

7.30 Jutranja glasba; 8.30 Mali koncert; 9.00 Poje Maria Paris; 10.35 Najnovejše ital. pesmi; 11.05 Glasba za dobro voljo; 11.40 Orkestralni koncert; 13.00 Srečanje ob trinajstih; 14.00 Pevski program; 14.45 Najnovejše plošče; 15.00 Glasbeni trenutek; 15.15 Oddaja za avtomobiliste; 15.30 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.35 «Panorama», varietejski program; 17.35 Mala ljudska enciklopedija; 17.45 «La donna di trenta anni», radijska igra; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši najljubši pevci; 21.00 Velike operne sezone; 21.40 Večerni koncert; 22.15 Jazzovski kotiček.

III. program

18.30 Pregled severnoameriške kulture; 19.00 Predavanje o prvih oblikah življenja; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 22.45 Glasba danes

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola; 9.25 Glasbena pravljica; 10.15 Pojo solisti zagrebške Opere; 11.00 Turistični napotki; 12.05 Spomladanska razpoloženja pri Beethovnu; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Na kmečki peči; 13.15 Zabavna glasba; 14.00 Poročila; 14.05 Manuel de Falla: Ljubezen — čarovnica, balet; 14.35 «Enajsta šola»; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Igra Mariborski pihalni ansambel; 15.40 Literarni sprehod; 16.00 Vsak dan za vas; 18.20 Odskočna deska; 18.45 Jezikovni pogovori; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Izročilo XX. stoletja — Boris Pasternak; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.10 Baročna orgelska glasba; 23.05 Plesna glasba

Pralni stroji za izvoz
od 50.000 lir dalje
Radio TREVISAN
TRST - UL. SAN NICOLÒ, 21

Ital. televizija

9.55 Prenos komemoracije ob obletnici ardeatinskih žrtev; od 8.40 do 14.40 Šola; 17.30 Oddaja za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 19.15 Oddaja za poljedelce; 19.50 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 «Palcoscenico musicale»; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 «Cordialmente», tedenski pogovor z gledalci; 22.00 «La fiera dei sogni».

Jug. televizija

10.00 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 16.10 TV v šoli: Trikotnik; 17.05 Poročila; 17.10 Rezerviran čas; 17.40 Tisočkrat «zakaj?»; 18.25 Obzornik; 18.45 Po Jugoslaviji; 19.10 Plesni orkester RTV Ljubljana; 19.40 Brez parole; 20.00 Dnevnik; 20.30 Aktualni pogovori; 21.10 Narodna glasba; 21.20 Zabavno-glasbena oddaja; 22.20 Poezija Z. Goloba; 22.30 Poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nestrpnost je pri delu najmanj primerna. Doživeli boste manjše čustveno razočaranje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Skušajte preprečiti dokončen razdor s sodelavci, ki jih še potrebujete. S pogumnim dejanjem boste močno dvignili svoj ugled.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Tisti, ki se ukvarjajo s trgovino, bodo danes imeli izvrstne možnosti zaslužka. Preveč ste nagnjeni k lagodnemu življenju.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Uspešno se boste borili proti svojim konkurentom, če boste pri tem uporabljali njihove lastne metode. Počakajte, da neka čustvena zadeva še bolj dozori.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Kar najvestneje in zapovrstjo izpolnjujte vse točke sprejetega programa, pa bo v redu. Z uspehom boste branili nekega svojega prijatelja.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Skušajte v svoje poslovanje vnesti nekatere nove delovne prijeme. Težko boste prenesli neko grobo žalitev.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Odločno se lotite rešitve nekega neprijetnega vprašanja. Skušajte izpolniti vse obljube, ki ste jih bili dali.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Najprej ugotovite svoje dejanske poslovne možnosti, zatem pa se trdo poprimite dela. Spokojno razpoloženje v družini.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Med vrsto ugodnih priložnosti, ki se vam nudijo, se odločite za tisto, ki vam stvarno nekaj nudi. Imejte zaupanje v drago osebo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Posvetite posebno pozornost posameznostim nekega načrta, ki ga imate predložiti svojemu predstojniku. Uredite čimprej neko pereče družinsko vprašanje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne domišljajte si, da bi mogli z lahkoto doseči zmago, ki nanjo računate. V ljubezni je pot do uspeha večkrat zelo dolga.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne zamenjujte poguma in drznosti z nesramnostjo. Poiščite si družbo mirnih in ljubeznivih oseb.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14, najnižja 8, ob 19. uri 11,8; vlaga 80 odst., zračni tlak 1014,6, stalen, brez vetra, nebo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 10,5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 24. marca
Simeon
Sonce vzide ob 6,01 in zatone ob 18,22. Dolžina dneva 12,21. Luna vzide ob 7,09 in zatone ob 20,48
Jutri, PETEK, 25. marca
Ozn. M. D.

ZAKLJUČENO SREČANJE TRŽAŠKIH IN AVSTRIJSKIH GOSPODARSTVENIKOV

Cestni prevozi in ovire na meji glavna predmeta razgovorov

Za pospeševanje cestnega blagovnega prometa bi bilo potrebno postaviti pri Kokovem skupno italijansko-avstrijsko carinarnico

Avstrijsko gospodarsko strokovno odposlanstvo je včeraj zaključilo svoj dvodnevni obisk v našem mestu. Po zaključku razgovorov, katerih so se s tržaške strani udeležili predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi, glavni tajnik dr. Steinbach, načelnik zunanjetrgovinskega urada dr. Maurel, ravnatelj Javnih skladišč dr. Clai, predsednik združenja tržaških spediterjev Sofianopulo, predstavnik zasebnih brodarjev Gerolimich, predstavnik linijske plovbe Milani ter izvedenca Gropaiz in Parisi, z avstrijske pa odposlanstvo, ki mu je načeloval predsednik komisije za prometno politiko pri dunajski zvezni trgovinski zbornici Arnold Friesz, so se delegati vkrcali na vlačilec «Audax» ter se odpeljali na ogled pristaniških naprav. S tem se je praktično zaključil uradni del obiska avstrijskih strokovnjakov, ki skupno s predstavniki tržaške zbornice sestavljajo koordinacijski odbor za razvoj gospodarskega sodelovanja med Trstom in Dunajem.

Tržaški sestanek, ki so ga sklicali po dve leti trajajočem premoru, je bil v prvi vrsti posvečen vprašanju cestnih povezav med Severnim Jadranom in Avstrijo. Čeprav je dnevni red zasedanja obsegal tudi druge važne točke, tako na primer vprašanje pomorskih zvez iz tržaške luke (tako v zasebni režiji kakor tudi v okviru pretežnega državnega pomena — «preminente interesse nazionale»), dalje vprašanje avstrijskega blagovnega tranzita skozi naše pristanišče, vprašanje carinskega poslovanja na obmejnih prehodih, vprašanje vzajemnega turizma in še nekatere druge točke, so se strokovnjaki zadržali skoraj izključno okrog problema cestnih povezav med Avstrijo in Trstom.

Avstrijski delegati so med drugim poudarili, da so dela pri gradnji nove avtoceste, ki bo povezovala Salzburg z Beljakom, v polnem teku. Avstrijsko ministrstvo za trgovino, ki skrbi za gradnjo objekta, zagotavlja v tej zvezi, da bo nova cesta izročena svojemu namenu že letos poleti. Tržaški poslovni krogi bodo z zadovoljstvom sprejeli to vest, ki pomeni občutno «zbliževanje» obeh terminalov nove avtoceste ter s tem skrajšanje ekonomske razdalje med Salzburgom in Trstom, koordinacijskemu odboru pa je treba dati priznanje, da je pravilno ravnal, ko je še pred časom urgiral pri dunajskih gospodarskih krogih za uresničitev načrta, ter da je za njegovo izvedbo zainteresiral tudi neposredno avstrijsko ministrstvo za trgovino. Svoj čas se je v okviru koordinacijskega odbora sestavil tudi ožji odbor, ki je proučil vprašanje financiranja gradnje nove avtoceste Salzburg—Beljak, s čimer je mešani odbor tudi s tega vidika doprinesel k uspehu skupnih prizadevanj.

Zdaj se seveda postavlja vprašanje primerne povezave med avstrijskim in italijanskim cestnim omrežjem, ki prideta skupaj na obmejni točki pri Kokovem (Coccau) severno od Trbiža. Vprašanje bo treba rešiti vzajemno z italijanske in avstrijske strani, in prav v to smer se bo razvijalo nadaljnje prizadevanje koordinacijskega odbora. Poleg tehnične ureditve tega vprašanja pa bo treba na področju Kokova urediti še drugo vprašanje, ki močno zavira trgovinsko poslovanje med italijansko in avstrijsko republiko, namreč vprašanje carinske službe, običajnih pregledov in izdajanja dovolilnic. Poslovni krogi ugotavljajo, da je carinska služba na tem važnem prehodu prešibka po svojem ustroju, in sicer tako kar se tiče števila ljudi, ki tam službujejo, kakor tudi kar zadeva carinarniške prostore, ki so vsekakor pretesni za tako pomemben prehod. Ker se ta problem tiče tako italijanskih kakor avstrijskih carinskih oblasti, so strokovnjaki predlagali, naj bi pri Kokovem postavili skupno italijansko-avstrijsko odnosno mednarodno carinarnice, ki naj bi bila primerno opremljena za sedanje in tudi za prihodnje potrebe.

Avstrijski poslovni ljudje so na zasedanju načeli tudi vprašanje toleranc, ki jih dovoljuje novi italijansko-avstrijski sporazum o blagovnem prometu s tovornjaki. Avstrijci so namreč ugotovili, da se z italijanske strani te tolerance premalo upoštevajo, kar povzroča zastajanje v poslovanju in zaradi tega določeno gospodarsko škodo za obe prizadeti strani. Italijanski prometniki namreč zelo strogo nastopajo proti avstrijskim prevoznikom, ki imajo preveč naložene kamione ali pa na njih nepravilno postavljen tovor. (Glede te točke ne moremo mimo dejstva, da so Avstrijci izbrali prav nesrečen čas za to, da postavljajo nove zahteve, ko je še preživo v spominu nesreča, ki jo je povzročila neka avstrijska cisterna, ki je ponoči dobesedno predrla neko hišo v Žabnicah in ubila njene stanovalce.) Avstrijci bi namreč radi dosegli od deželnih oblasti, naj bi njihovi tovornjaki lahko prevažali večje tovore in potovali z večjo hitrostjo, kakor to dovoljujejo sedanja pravila v okviru italijansko-avstrijskega sporazuma.

Vprašanja pomorskih zvez v zasebni in državni režiji, so se na zasedanju dotaknili le mimogrede. Na koncu pa je glavni direktor Javnih skladišč na kratko seznanil avstrijske strokovnjake z najvažnejšimi deli, ki so zdaj v teku znotraj tržaškega pristanišča, in med katerimi je najvažnejše gradnja pomola VII.

Zborovanje KPI

V okviru priprav za mirovni pohod, ki bo prihodnjo soboto, je sinoči na Trgu Sv. Jakoba govoril sekretar tržaške avtonomne federacije KPI prof. Paolo Sema o vprašanjih, ki zadevajo mir v Vietnamu in v Indoneziji.

V svojem govoru je komunistični predstavnik orisal razne pobude za mir v Vietnamu, začenši od Združenih držav Amerike do našega mesta. Prav v Trstu je bila pred kratkim verska manifestacija, katere so se udeležili tudi predstavniki komunistične mladine. Dobro je — je dejal govornik — da se moli za mir, potrebno pa je, da se tudi konkretno razvije ustrezna politična borba. Na vsak način je federacijski sekretar KP poudaril, da se bodo komunisti in delavske množice odzvale pozivu, ki ga je generalni sekretar partije Luigi Longo naslovil na vse italijanske komuniste in delavce: «Ne bo se dovolilo, da Italija prispeva z enim samim borcem, ali z orožjem borbi ameriškega imperializma v Vietnamu.»

V svojem govoru je prof. Sema polemiziral tudi s socialisti v kolikor se leti vežejo s tistimi političnimi silami levega centra (sem spadajo predvsem socialdemokrati), ki zastopajo skrajne teze ameriškega imperializma v krogu atlantskega pakta.

V drugem delu svojega govora je predstavnik komunistične partije obravnaval položaj v Indoneziji ter naprtil vso krivdo za današnje dogodke v tej deželi ameriškim imperialistom, ki si skušajo zagotoviti svojo nadvlado na najrazličnejših področjih bodisi v Aziji ali pa v Afriki. Komunistična partija Indonezije ni kriva za to, kar se je zgodilo v zadnjih mesecih. Za te dogodke ni odgovorna niti Ljudska republika Kitajska. Odgovornost pada le na ljudi, ki so skušali razbiti svoboden potek indonezijske revolucije, se pravi na zunanje interventiste ter na notranjo protiljudsko reakcijo.

Velikonočni prazniki na vseh šolah

Velikonočne počitnice za učence in dijake vseh šol se bodo začele 7. aprila in zaključile 11. aprila. Pouk se bo ponovno začel 12. aprila. Prihodnji praznik bo 25. aprila.

Razprava o delnicah v 4. deželni komisiji

Danes se bo pod predsedstvom svetovalca KD Metusa sestala četrta deželna komisija za industrijo, trgovino in obrt ter nadaljevala razpravljanje o zakonskem predlogu misovcev in liberalcev o izdaji delnic na donašalca v Furlaniji - Julijski krajini. O zakonskih predlogih je poročal socialdemokrat Bisol, ki je predvčerajšnjim na prvi seji predlagal, naj ne bi začeli podrobne razprave o posameznih členih zakonskih predlogov. Podobne opombe je dal tudi odbornik za industrijo in trgovino Marpillero, zaradi česar bodo najbrž po koncu splošne razprave predloga zavrnili.

Zvišana glavnica SIOT

Upravni svet Italijanske družbe za gradnjo naftovoda Trst-Bavarska SIOT je na včerajšnji seji sklenil povečati glavnico na 9 milijard 800 milijonov lir. Glavnico bodo povečali tako, da bodo izdali starim članom družbe 1.360.000 delnic po 5000 lir nominale. Hkrati s tem je upravni svet SIOT sklenil, naj se v družbo sprejme Compagnie Francaise des Petroles, in sicer z deležem 2 odst. na celotni glavnici. O vsem tem smo že obširneje poročali v Primorskem dnevniku 15. marca letos.

SEJA DEVINSKO-NABREŽINSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Sprejet sklep o prireditvi občinske razstave vina

Potrditev izvolitve svetovalca Marangona na mesto pok. svetovalca Bandinija - Razširili bodo pokopališče v Nabrežini in Štivanu

V torek je bila v Nabrežini redna seja občinskega sveta, na kateri je župan najprej na kratko spregovoril nekaj besed v počastitev spomina pokojnega svetovalca in odbornika Bandinija. Temu so se pridružili predstavniki drugih skupin, nato pa je bila seja prekinjena za četrt ure v znak žalovanja.

V nadaljevanju seje je občinski svet najprej odobril izvolitev namestnika pokojnega svetovalca. Kakor smo že poročali, je prevzel mesto pokojnega svetovalca Bandinija Rodolfo Marangon, ki prvi sledi na listi KD. Občinski svet bo moral še izvoliti novega odbornika, ker je bil Bandini tudi občinski odbornik.

Sledila so vprašanja nekaterih občinskih svetovalcev, nato pa razprava o izboljšanju prejemkov občinskih uslužbencev. Župan je obširno obrazložil nove tabele, o zadevi pa bo občinski svet še razpravljal na prihodnji seji. Nato je občinski svet sklenil, da se razširi pokopališče v Nabrežini ter v Štivanu. Zemljišče, ki ga bodo potrebovali za razširitev nabrežinskega pokopališča (800 kv. m), je občinsko, zemljišče za razširitev pokopališča v Štivanu pa je last štivanske papirnice, ki ga bo izročila občini za simbolično ceno 100 lir.

Občinski svet je nato sklenil, da se tudi letos priredi občinska razstava domačih vin, in je izvolil pripravljalni odbor. Razstava bo ob koncu junija, točni datum pa bo določil omenjeni odbor Občinski svet je tudi sklenil, da bodo v tednu pred veliko nočjo peki lahko pekli kruh tudi v nočnih urah. Prihodnja seja bo v torek.

Zanimivo predavanje Draga Košmrlja

Ko je predvčerajšnjim zvečer Drago Košmrlj predaval v Slovenskem klubu o dobi, v kateri živimo, je zaključil predavanje z besedami Prešernove Zdravice o dobrem sosedstvu med narodi. Iz njegovega predavanja je namreč nujno izhajalo, da za človeštvo ni druge rešitve kot v spoznanju narodov, da morajo videti v drugih narodih le dobre sosede ne pa sovražnike.

Potem ko je podal sliko grozot in žrtev dosedanjih vojn ter podčrtal zgodovinski pomen najbolj pomembnih odkritij, je Košmrlj prešel k opisovanju posledic odkritja atomske sile ter sedanje, atomske dobe. Pri tem je prikazal predvsem njen negativni aspekt, namreč uporabo atomske energije za uničevalne učinke. Slika, ki jo je podal na podlagi izkustev in izjav politikov in znanstvenikov tako na ameriški kot na sovjetski strani (ZDA in SZ sta pač najmočnejši v atomski oboroževanju), je bila kar grozljiva. Strah enega in drugega tabora pred uničenjem bo pač najbrž edina ovira, da se atomska vojna ne prične; pravzaprav niti ne samo strah, temveč znanstveno utemeljeno prepričanje, da bi začetek atomske vojne pomenil že tudi uničenje človeštva v kar najkrajšem času.

Poslušalci so bili kar pretreseni in obenem hvaležni predavatelju za prikaz strahot, do katerih bi lahko prišlo ob kakem neodgovornem dejanju tudi nepomembne osebe.

Madžarski konzulat v Trstu?

Včeraj so v Budimpešti podpisali med Italijo in Madžarsko konzularno konvencijo. Pričakujejo, da bo Madžarska takoj po ratifikaciji sporazuma odprla svoj konzulat v Trstu in Milanu.

Ob prvi obletnici smrti I. Sulčiča

Cudna so pota našega življenja! Človek premosti in prestane nešteto težkih preizkušenj in pripetljajev, gre čil in zdrav preko mnogih nevarnosti in zaprek ter nato mogoče postane žrtev navadne nesreče.

Taka je bila tudi pot pred letom umrlega Ivana Sulčiča, ki je preživel fašizem in vojno ter postal žrtev prometne nesreče.

Pok. Ivan Sulčič se je rodil v Sv. Križu leta 1926. Ze kot otrok je ostal brez očeta ter moral takoj po končani osnovni šoli na delo da pomaga družini.

Kot nešteto naših mladih fantov in mož, je tudi on bil žrtev fašizma. Sestnajstletnega mladeniča so prisilno mobilizirali in odpeljali v južno Italijo v znani «Battaglione speciale». Po kapitulaciji se je takoj prostovoljno javil v narodnoosvobodilno vojsko. Februarja 1944 je bil v zbirni partizanski bazi NOV v Gravini, kjer je bil dodeljen V. prekomorski brigadi. Sodeloval je v borbah v raznih krajih v Dalmaciji, Liki itd. Takoj po osvoboditvi se je vesel in srečen vrnil v svoj domači kraj, kjer je na žalost decembra 1964 postal žrtev hude prometne nesreče ter se zaman zdravil v tržaški bolnišnici več kot tri mesece, ker je 24. marca lani po hudih bolečinah in trpljenju umrl.

Prerano umrli Ivan Sulčič, katerega se spominjamo ob obletnici njegove smrti, je bil kot vsa njegova družina, zaveden in napreden Slovenec, ki se je boril za boljšo bodočnost.

GLASBENA MATICA - TRST

V NEDELJO, 27. MARCA 1966 OB 17. URI V KULTURNEM DOMU

KONCERT OPERNE GLASBE

S SODELOVANJEM PRVAKOV LJUBLJANSKE OPERE:
NADE VIDMARJEVE (sopran),
RUDOLFA FRANCLA (tenor) in
LADKA KOROŠCA (bas)
ORKESTER GLASBENE MATICE
DIRIGENT OSKAR KJUDER

Rezervacija in prodaja vstopnic od četrtka, 24. t. m. dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792, ter eno uro pred pričetkom koncerta.

PROSVETNO DRUSTVO PROSEK . KONTOVEL
uprizori v nedeljo, 27. marca ob 17. uri v ljudskem domu v Sv. Križu

Cvetko Golar:

DEKLE Z ROŽMARINOM

Ljudska igra v štirih dejanjih

Režija: Stane Raztresen

Slovensko gledališče v Trstu

V nedeljo, 27. marca ob 16. uri v Prosvetni dvorani na OPČINAH

Carlo Goldoni

GROBIJANI

(Grubjanc)

Prevedla MARIJA KACIN
V narečje prestavila LELI NAKRSTOVA
Režija JOŽE BABIČ

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni dvorane.

PZ VELIKI REPEN — MDK

priredi dne 26. t. m. ob 20.30 predavanje Maria Magajne

O MAROKU IN ALŽIRIJI

s spremljavo barvnih diapozitivov.

Nastopil bo obenem domači pevski zbor.

Vljudno vabljeni!

Ljudska prosveta

V torek 29. tm. bo predaval v Slovenskem klubu, Ulica Geppa 9, univerzitetni profesor iz Ljubljane dr. inž. Anton Kuhelj o temi: Astronavtika, njen razvoj in sedanje stanje. Predavanje bo spremljalo 25 skioptičnih slik. Vljudno vabljeni.

Razna obvestila

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO V TRSTU vabi vse svoje člane na

REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v petek, 25. t. m. v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9, ob 20.30 s takim dnevnim redom:

1. poročila,
2. sprememba pravilnika,
3. razno,
4. volitve

Odbor

● **Direkcija za tramvajski promet mestnega podjetja ACEGAT** sporoča, da bo avtobus št. 24, ki vzdržuje zvezo med Trgom Libertà in Sv. Justom, pričenši s četrtkom, 24. t. m. ponovno vozil po Ulici Madonna del Mare. Kakor znano, je bila zaradi del pod cestnim tlakom ta ulica dalj časa zaprta za promet. Avtobusi namenjeni k Sv. Justu bodo torej od četrtka dalje vozili kakor po starem po ulicah Venezian, Cavana, Madonna del Mare, Via della Rotonda in Sv. Mihaela. Na tem odseku bodo postajališča v Ul Venezian št. 7, Via Della Rotonda št. 2 ter v Ul. sv. Mihaela št. 15 in 33.

* *Uradi vojaškega okrožja* (Distretto Militare) so odprti za javnost vsak delovni dan od 8.30 do 12. ure.

Gledališča

VERDI

Jutri ob 20.30 bo tretja predstava Puccinijeve opere «Boheme» za abonma C za parter in lože ter A za balkon in galerije. Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

ABONMAJI ZA SIMFONICNO SEZONO

Blagajna gledališča Verdi sprejema potrdila abonmajev za simfonično sezono «Pomlad 1966». Ciklus spomladanskih koncertov se bo začel 2. aprila in zaključil 31. maja, obsega pa 10 koncertov in zaključni koncert, na katerem bodo izvajana nagrajena dela z natečaja «Premio Città di Trieste 1966», ki bo veljal tudi za abonente.

Vse informacije pri blagajni.

Kino

Nazionale 16.00 «Il demonio» Daliah Lavi. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Arcobaleno 16.00 «Le amanti del dottor Jekill». Prepovedano mladini pod 14. letom.
Excelsior 15.30 «Fumo di Londra» — Technicolor. Alberto Sordi, Fiona Lewis.
Fenice 15.30 17.45 19.50 22.00 «La spia che venne dal freddo» Richard Burton, Claire Bloom.
Eden 16.00 «7 pistole per i McGregor» Montgomery Wood, Fernando Sancho.
Grattacielo 16.00 «Il nostro agente Flint» Barve De Luxe, Gila Golan, James Coburn. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 15.00 «Per qualche dollaro in più», Colorscope, Clint Eastwood in Gian Maria Volonte.
Filodrammatico 16.30 «I caldi amori» Catherine Denevue. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «La meravigliosa Angelica».
Cristallo 15.30 «Signore e signori» Virna Lisi, Franco Fabrizi. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Garibaldi 16.30 «I 10 della Legione» Technicolor. Burt Lancaster.
Capitol 15.30 «Mi vedrai tornare» Gianni Morandi, Elisabetta Wu, Sandra Mondaini, Raimondo Vianello.
Impero 16.30 «Ragazze di buona famiglia» Prepovedano mladini pod 13. letom.
Vittorio Veneto 16.00 «Tabu N. 2» Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Patto a tre» Technicolor. Frank Sinatra, Deborah Kerr.
Astra 16.30 «L'uomo che non voleva uccidere».
Ideale 16.00 «Furia del West» Technicolor. Rory Calhoum, Rod Cameron.
Abbazia 16.00 «Mani sulla luna» — Technicolor. M. Ruthford.
Astoria Počitek.

Fotografije pogreba pok. msgr. Matije Skabarja so na ogled v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20.

«MODELLINA CALZATURE»
klasični in najnovejši modeli čevljev najboljših znamk
velika izbira za moške — ženske — otroke
Ul. F. Filzi 3, TRST, tel. 37-797
(vogal Ul Machiavelli)

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. msgr. Matije Skabarja darujejo Amalija Cok 1000, Marija Domicelj 1000, Anica Kalan 1000 in Justa Bizjak 1000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. msgr. Matije Skabarja daruje Zinka Cucek 2000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. msgr. Matije Skabarja darujejo za Dobrodelno društvo: I. Marc 2000, M. Srebotnjak 2000, Zora Polojac 2000, Michael Flajban 5000, gospa I. Agnelletto 2000, dr. Branko Agnelletto 2000 in Pierina Flajban 2000 lir.

IZ SINDIKALNEGA ŽIVLJENJA

Tudi včeraj popolna stavka delavcev železarne Italsider

Stavka v podjetju Sidemar - Pogajanja na uradu za delo - Še danes stavka zdravnikov bolniških blagajn

Tudi včeraj se je uspešno nadaljevala 48-urna stavka delavcev z železarni Italsider v Škednju kljub izsiljevanju vodstva. Zato so dodelili k plavžem nekaj uradnikov, za katere je znano, da se raje izognejo stavkam, če se le morejo. Seveda pa so tudi med njimi častne izjeme. Stavka se konča danes zjutraj ob začetku delovnega urnika.

V okviru stavk za sklenitev nove delovne pogodbe kovinarske stroke so včeraj pol dneva stavkali delavci podjetja Sidemar, ki se ukvarja z razdiranjem ladij.

Na uradu za delo so se včeraj pričela pogajanja med predstavniki podjetij, ki se ukvarjajo s čiščenjem ladijskih trupov in njihovim prepleskavanjem ter predstavniki delavcev, ki zahtevajo izboljšanje mezd. Pogajanja se bodo nadaljevala na uradu za delo danes.

Še danes bodo stavkali zdravniki zavarovalnih bolniških blagajn, ki so pričeli stavko v ponedeljek zjutraj. Stavke se strnjeno udeležujejo vsi zdravniki, vendar pa ni zdravniška oskrba zaradi tega mnogo trpela. Isti zdravniki namreč opravljajo nujne preglede zavarovancev, toda kot zasebniki, tako da jim morajo zavarovanci plačati preglede po najnižji tarifi zdravniške zbornice, ki velja za osebe, ki niso zavarovane. Seveda pa morajo bolniške blagajne zavarovancem povrniti stroške za prejete zdravstvene storitve.

Zdravniki stavkajo predvsem zato, ker čakajo že od lanskega junija na obnovitev zapadlega dogovora z bolnišnimi blagajnimi. Sicer so te blagajne s podporo ministrstva za delo in socialno skrbstvo že sklenile z zdravniki nov sporazum, kateremu pa je ugovarjalo zakladno ministrstvo. Zaradi spora o pristojnosti med tema ministrstvoma morajo pač trpeti zavarovanci. Poleg tega stavkajo zdravniki tudi zato, ker jim tudi na zaslužek, katerega imajo od bolniških blagajn, računajo davek, kot da bi šlo za zaslužek od prostega poklica. Kot je znano, se na tak zaslužek nalaga najvišji odstotek davka kot na zaslužek, ki izvira iz podrejenega službenega razmerja. Zato zahtevajo zdravniki, da jim od zaslužka njihove dejavnosti za bolniške blagajne zaračunajo tak odstotek kot od zaslužka v odvisnem delovnem odnosu ter da jim računajo odstotek, ki velja za proste poklice, samo na dohodke od njihove zasebne zdravstvene dejavnosti. Zahteva je seveda popolnoma upravičena.

ODGOVOR PARLAMENTARCEMA VIDALIJU IN BERNETIČEVI

Ministrstvo ne ve, kako so se zasebniki pogodili z družbo SIOT

Gre pač za odgovor, ki nič ne pove

Minister za industrijo in trgovino G. Andreotti je te dni odgovoril na interpelacijo, ki sta jo nanj v preteklem januarju naslovila tržaška komunistična parlamentarca Vidali in Bernetičeva in v kateri sta ga spraševala, kako je bila določena odkupna cena za zemljišča, ki so bila razlaščena zaradi gradnje naftovoda Trst-Ingolstadt. Komunistična parlamentarca sta postavila zadevno interpelacijo «v zvezi z umaknitvijo nekaterih rekurzov, ki jih je svoj čas vložila skupina tržaških odvetnikov, ki so zastopali prizadete razlaščence».

Minister Andreotti je poudaril, da so državna uprava in prizadete ustanove predhodno proučile načrt za gradnjo naftovoda in petrolejskih rezervoarjev na področju dolinske občine. Na podlagi proučitve, ki je dala pozitiven rezultat, so državni organi izdali družbi Società Italiana per l'Oleodotto Transalpino (SIOT) potrebno koncesijo, in sicer z medministrskim dekretom št. 8076 z dne 24. novembra 1965.

V zvezi z ožjim argumentom, na katerega se je nanašala interpelacija, je minister poudaril, da je tržaška prefektura proučila načrt za gradnjo naftovoda in izhodiščnih naprav ter pri tem upoštevala predvsem koristi tržaške pokrajine, nato pa ga odposlala vsem občinam, na ozemlju katerih naj bi se zgradile naprave za naftovod, in jih povabila, naj same spregovorijo v zvezi s predloženim načrtom, potem ko bi ga bile izpostavile za predpisan čas na vpogled na občinski deski. Prefekti in občine so se v glavnem izrekli za uresničenje predloženega načrta, in to kljub temu, da so nekateri lastniki zemljišč, po katerih naj bi se speljal naftovod, vložili proti temu legalni ugovor. Ministrstvo za industrijo in trgovino se je pred izdajo koncesije prepričalo o tem, da je bilo vprašanje ugovorov rešeno na podlagi sporazumov med prizadetimi strankami. Ministrstvo sicer ne ve, kako so se stranke pogodile, vendar pa poudarja, da se za morebitne kršene pravice posameznikov lahko doseže zadoščenje pred sodnikom.

Drevi ob 20. uri bo v dvorani Ljudskega doma v Ul Madonnina 19 javno predavanje dr. Otella Bosarija, izvedenca za urbanistična vprašanja o temi: «Urbanistika v današnji družbi».

Poskus samomora z gorilnim plinom

Sinoči so s pridržano prognozo sprejeli na II. medicinski oddelek 17-letnega Nevia T. iz Ul. Cancellieri, ki se je zastrupil s plinom. Njegovo zdravstveno stanje je zelo resno in zdravniki se trudijo, da bi mu rešili življenje. Kaj je dovedlo mladega fanta, da se je hotel zastrupiti s plinom ni še znano, kaže pa, da gre za družinske razmere in nevšečnosti.

Okrog 19. ure je njegov brat poklical policijo in gasilce, ker so bila vrata spalnice zaprta in se je bal, da se je bratu kaj zgodilo. Gasilci so se iz drugega nadstropja spustili do okna stanovanja v prvem nadstropju in razbili šipo, toda zaradi plina niso mogli v sobo skozi okno. Zaradi tega so vdrli skozi vrata. Zagledali so Nevia, ki je nezavesten ležal na postelji, medtem ko je bila cev plina odtrgana. Naglo so ga odnesli na hodnik in mu pomagali z umetnim dihanjem, zdravnik RK pa mu je dal injekcijo, nato pa so ga nujno odpeljali v bolnišnico.

V SOBOTO OB 17. URI S TRGA GARIBALDI

Pohod za mir v Vietnamu z govori na Trgu sv. Antona

Odbor, ki prireja pohod, sestavljajo predstavniki kulturnih, sindikalnih, mladinskih in drugih demokratičnih organizacij

Kakor smo poročali, so v teku priprave za protestni pohod proti ameriškemu napadu in za mir v Vietnamu, ki bo v soboto 26. tm. Zbirališče je določeno na Trgu Garibaldi ob 17. uri. Od tod bo krenila povorka po mestnih ulicah na Trg sv. Antona. Tu bodo nastopili govorniki.

Manifestacijo prireja Odbor za mir in neodvisnost Vietnama, ki ga sestavljajo razne kulturne, sindikalne, mladinske in druge organizacije, med temi CGIL, Zveza žena, krožek «Morandi», mladinska socialistična federacija PSIUP, ZKMI itd.

Poleg že objavljenih pristopov je odbor prejel še mnoge druge, med temi onega Sabine Benedetti, odgovorne za ženska vprašanja pri PSI, dolinskega župana Dušana Lovrihe in zgoniškega župana Josipa Guština.

Pristopi naj se naslovijo na začasni sedež v Ul. S. Nicolò št. 11-II., tel. 29403.

Festival propagandnega filma bo odslej vsako drugo leto

Državni festival propagandnega filma in z njim povezano srečanje na to temo, ki ju organizira tržaški mednarodni velesejem v sodelovanju s centrom za gospodarski razvoj in ki je lani doživel svojo osmo prireditev, se bosta odslej organizirala le vsako drugo leto, tako da sta bila lani in bosta zopet prihodnje leto, medtem ko bosta letos odpadla. Do tega sklepa je vodstvo festivala prišlo na podlagi ugotovitve, da so si doslej te prireditve sledile prepogosto in da je med njimi bolje dopuščati širše časovne presledke. Predsednik organizacijskega odbora C. Padoa je poslal vsem sodelavcem festivala in zasedanja iz lanskega leta posebno pismo, v katerem izraža prepričanje, da bodo razumeli sklep organizatorjev ter jih vabi, naj še naprej sodelujejo na obeh prireditvah ter naj še sami predlagajo morebitne izboljšave.

S pogreba monsinjorja Mateja Skabarja, ki se ga je v torek udeležila velika množica Barkovljanov in ljudi iz mesta in okolice

HUDA NESREČA MILANSKEGA ŠOFERJA

Pri Padričah ga je tovornjak močno stisnil ob skalo

Zdraviti se bo moral štiri mesece

Na poti iz Milana v Trst se je hudo ponesrečil 40-letni šofer Guglielmo Barban iz Milana, Ul. Castelli 7, ki je zaposlen v prevozni družbi «La Milanese». Okrog 6. ure zjutraj je Barban vozil tovornjak s prikolico po trbiški cesti. Medtem ko je drugi šofer, Antonio Daddazio, spal v kabini in se je tovornjak približal Padričam, kjer gre cesta nekoliko navzdol, je Barban ustavil vozilo in ga zavrl z ročno zavoro ter stopil na cesto, da bi se malo pretegnil. Iz neznanih vzrokov pa se je začel tovornjak počasi premikati, pri čemer je zadel ob nesrečnega šoferja in ga stisnil ob skalo vzdolž ceste. Ob Barbanovih krikih se je Daddazio nenadoma zbudil ter skočil z vozila tovarišu na pomoč.

Čez nekaj trenutkov je privozil mimo neki avto, ki je odpeljal Barbana v glavno bolnišnico. Tu so mu ugotovili zlom desne stegnenice kakor tudi druge številne zlome na isti nogi ter zmečkanine in praske na levem kolenu in so ga zato sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo štirih mesecev. Takoj ko je avto odpeljal Barbana v bolnišnico, je Daddazio sedel za krmilo tovornjaka, ki je utrpel le malo škode, ter nadaljeval vožnjo proti mestnem središču. Ko je prišla na kraj cestna policija, ni več našla tam vozila niti vozača. Menijo, da se je začelo vozilo premikati, ker so popustile zavore.

● Ko se je 67-letni Aristide Lacomini iz Ul. Industria 53 včeraj popoldne peljal z avtobusom štev. 29, je nerodno padel in si zlomil zapestje desne roke, zaradi česar so ga sprejeli na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti dober mesec.

Nezgoda Dolinčana pri Orehu

Na ovinku blizu Oreha se je včeraj okrog 19. ure 55-letni Danijel Glavina iz Doline št. 150 prevrnil z malim furgonom ape, s katerim se je peljal proti mestu. Pri padcu se je nekoliko pobil in ranil po čelu, desni rami in levi roki. Dobil je tudi rahel pretres možganov in so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti dva tedna. Njegovemu prijatelju, ki se je peljal skupno z njim, pa se ni zgodilo nič.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 23. marca 1966 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 80-letna Veneranda Cerne vd. Zaulovich, 57-letni Rosario Macaluso, 73-letni Francesco Marconi, 63-letni Zeno Nascimben, letna Lucia Godena vd. Malusà, 55-letni Giacomo Siega, 62-letni Rodolfo Zeriali, 83-letna Giacoma Pepe vd. Paccione, 82-letna Maria Popan vd. Coretti, 58-letni Umberto Frezza, 76-letni Antonio Cok, 79-letni Marco Crevatin, 46-letni Carlo Chelleri, 66-letni Mario Maggi, 83-letna Orsola Vidav por. Viti.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio Ul. Ginnastica 44; Miani, Miramarski drevored 117 (Barkovlje).

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Alla Basilica, Ul. sv. Justa 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Mazoni, Ul. Settefontane 2.

Izleti

Prosvetno društvo «Slavko Skamperle» priredi dvodnevni izlet 24. in 25. aprila t.l. v Radence, Mursko Soboto, Ljutomer in Celje. Prijave na sedežu društva vsak večer (izvzemši sobote) od 20.30 do 21.30 in v nedeljo od 11. do 12. ure do 10. aprila t.l.

* * *

Za izlet v Planico, ki ga priredi SPDT 27. marca ob priliki mednarodnih skokov in proslave 30-letnice planiške skakalnice je na razpolago še nekaj prostih mest.

Vpisovanje še danes v Ul. Geppa 9. Prosimo udeležence naj čimprej poravnajo vpisnino.

Odhod ob 5.15 na začetku Ul. Fabio Severo.

«UNIVERSALTECNICA»

RADIO — TELEVIZORJI — AVTOMATICNI IN SUPERAVTOMATICNI PRALNI STROJI — HLADILNIKI — ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI: CANDY — REX — CGE

Izredne cene za izvoz — Dostavljamo na dom brez posebnih stroškov v vse kraje Jugoslavije

UNIVERSALTECNICA Trieste — Trst
Corso Garibaldi št. 4 tel. 41-843 in Trg Goldoni št. 1

IZPRED POROTNEGA SODIŠČA

Ogledali si bodo stanovanje v katerem je bil umorjen Pietrobon

Ali je kdo drug umoril Pietrobona? - Ostri spopadi med branilcem obtoženca in državnim pravdnikom - Olimpijska mirnost sodnika

Tržaško porotno sodišče (predsednik Rossi, prisedni sodnik Ligabue, tožilec Ballarini, zapisnikar Strippoli, obramba Ghezzi) je včeraj sklenilo, da bo prihodnji ponedeljek 28. t.m. izvršilo ogled stanovanjskega poslopja, kjer je bil umorjen ponoči med 18. in 19. decembrom leta 1963 Giuseppe Pietrobon. Ogled je določen za 10.15 zjutraj. Tedaj se bodo v Ul. Molino a Vento, in sicer pred poslopjem št. 70, pripeljali porotniki s predsednikom na čelu, javni tožilec, obtoženčev zagovornik in nekateri izvedenci. Ogledu ne bo prisostvoval obtoženi Giovanni Pietrobon. Udeležil pa se ga bo draguljar Giovanni Bregant iz Ul. degli Artisti 9, katerega je porotno sodišče imenovalo za uradnega izvedenca. Prizadeta stranka, se pravi Giovanni Pietrobon, pa je pooblaščena, da predlaga svojega zasebnega strokovnjaka.

Včerajšnja obravnava pred porotnim sodiščem je potekla sem pa tja v znaku prave babilonske zmešnjave. Medtem ko se predsednik vsaj na videz ni zanimal za besedno obračunavanje med obtoženčevim zagovornikom dr. Ghezzijem in javnim tožilcem dr. Ballarinijem (z vmesnimi intervencijami obtoženca Giovannija Pietrobona) pa je ta isti predsednik sklenil (tudi na pobudo obrambe in javnega tožilstva), da se izvrši ogled.

Pri tem procesu, ki sloni samo na indicijah, je tak sklep zelo važen. Toda poglejmo, kaj si hočejo porotniki ogledati. Brez dvoma jih zanima, kakšen je hodnik in kako so nameščene razne sobe, kjer je prišlo do zločina. Važno pa je pri tem dejstvo, da jih predvsem zanima pokojnikova soba, katere vrata so organi policijske sodne oblasti zapečatili že takoj po zločinu. Kaj zanima porotnike? Včerajšnji sklep je v tem pogledu jasen: poiskati morebitne naprave, ki utegnejo služiti za topljenje zlata.

S tem sklepom je porotno sodišče v bistvu priznalo, da so tehtni pomisleki obrambe, ki zatrjuje, da pokojnega Giuseppa Pietrobona ni umoril lastni brat, temveč neka druga oseba, morda, ker ga je hotela okrasti, ali pa iz podobnih razlogov. Če bi namreč našli v Giuseppovi sobici kako napravo, ki služi za topljenje zlata, potem bi bila zelo okrepljena teza obrambe, da je pokojnik topil zlate predmete na račun raznih tatov, prekupčevalcev in podobno. Taka ugotovitev bi nadalje napravila bolj razumljivo tezo, da je Giuseppa umorila kaka oseba, ki pripada krogu tatov, razbojnikov in kriminalcev.

Že samo dejstvo pa, da je porotno sodišče sprejelo sklep, da se na kraju umora ugotovi dejansko stanje, pomeni, da obstaja določen dvom, da so se morda dogodki v decembru leta 1963 odigrali na drugačen način, kot je razvidno iz preiskovalnih aktov.

Sklep porotnega sodišča torej, konec koncev, dopušča še vedno temeljno vprašanje: ali je zločin zagrešil Giovanni Pietrobon, ali pa morda neka druga oseba.

Če gledamo v tej luči na ves včerajšnji potek obravnave, potem se ne bomo čudili, da predsednik Rossi v določenem trenutku ni posegel v žolčne debate med zagovornikom obtoženca in javnim tožilcem. Sem pa tja so se v to debato vmešavali tudi obtoženec Giovanni Pietrobon in karabinjerski kapetan Pazzaglia, ki je vodil preiskavo. Resnici na ljubo je treba povedati namreč, da je predsednik skoraj popolnoma ignoriral te debate. Imeli smo celo vtis, kot da je nehal veljati italijanski kazenski postopek ter da ga je zamenjal anglosaški postopek, ki dovoljuje dokaj nevezano debato med tožilcem oziroma zagovornikom in obtožencem, ali pričo. Bili smo priča dolgim prerekanjem med javnim tožilcem in obrambo, v katera predsednik sodišča ni naravnost posegel. Kazno je, da je predsednik prišel v tem času do svojega lastnega prepričanja, katerega je potem posredoval članom porote in katerega so le-ti v glavnem sprejeli.

Če gledamo na proces v tej luči, potem lahko zaključimo: 1. da porotniki še niso popolnoma izključili možnosti, da je zločin zagrešila neka druga oseba, ki se ne more istovetiti z obtožencem in 2. da včerajšnje zaslišanje kapetana karabinjerjev Pazzaglie ni doprineslo dokončnega razčiščenja okoliščin, v katerih je do zločina prišlo.

Kapetan Pazzaglia je bil včeraj edina priča, ki je nastopila pred porotniki. Karabinjerski častnik je popolnoma prepričan, da zločina ni mogel zagrešiti nihče drugi kot obtoženec. Po njegovem mnenju so izjave priče Edde Leftakis por. Riva nesprejemljive. Zakaj? Na to vprašanje ni mogoče dobiti popolnoma prepričljivega odgovora, oziroma takega odgovora nismo utegnili dobiti na podlagi njegovih izjav pred sodiščem. Znano je, da je bila Leftakisova edina trezna oseba, ki je neposredno utegnila spremljati, čeprav pasivno, dogajanje v bližnjih sobah. Ženska je izjavila, da je okoli 1.30 slišala, da se neke osebe prepirajo na hodniku. Z gotovostjo je trdila, da je šlo za Giuseppa Pietrobona in za glas nekoga, ki na vsak način ni bil obtoženčev. Ob 4. zjutraj, ko je šla na stranišče, pa je ob povratku v svojo sobo opazila na hodniku nekega moškega, ki je ležal na tleh. Spočetka je mislila, da je šlo za Giovannija Pietrobona, toda pozneje je spremenila mnenje, ker je pomislila, da ni opazila na ležečem ortopedskega čevlja.

V zvezi z opisom teh dogodkov, ki ga je včeraj objavilo tržaško dnevno časopisje, je javni tožilec včeraj zjutraj ostro kritiziral novinarsko poročanje. Z naše strani lahko pribijemo, da je bilo naše poročanje popolnoma objektivno, ker nismo niti najmanj namignili, da bi utegnil biti moški, ki je ležal ob 4. zjutraj na hodniku, prav Giuseppe Pietrobon.

Pričevanje kap. Pazzaglie je poteklo v precej napetem vzdušju. Prišlo je do hudega prerekanja med njim, odnosno tožilcem in obrambo. Vmes je včasih posegel tudi Giovanni Pietrobon, ki je med drugim obtožil karabinjerskega častnika, da so z njim grdo ravnali ter ga skušali prisiliti, da poda določene izjave. Pri vsem tem so se zapletale debate o prehrani obtoženca in splošnim ravnanjem z njim. Toda kot smo že dejali, vse te okoliščine nimajo bistvenega pomena spričo sklepa porotnega sodišča.

Jutri bo porotno sodišče nadaljevalo obravnavo proti Mesghezu.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Letos se obeta velik porast števila inozemskih turistov

Nevarni ovinek pod Vesno pri Portorožu bodo ublažili - Seminar o embaliranju - Pomembno posvetovanje bivših borcev

Lepi pomladanski dnevi privabljajo na slovensko obalo zmeraj več turistov. V zadnjih dneh so zabeležili zlasti rekordno število prihodov s sosednega področja. Tako je prešlo mejo na bloku na Škofijah v soboto okrog 97 tisoč ljudi, v nedeljo pa okrog 77 tisoč ljudi. S tem so daleč presegli rekord enega dneva v lanskem letu, ko so med glavno turistično sezono v avgustu zabeležili v enem dnevu okrog 54 tisoč prehodov.

V Portorož je prispela tudi večja skupina turistov iz Zahodne Nemčije. V začetku aprila računajo na prihod okrog 600 turistov iz Zahodne Nemčije, Švice, Švedske in Velike Britanije. Vsekakor dober uvod v letošnjo turistično sezono, ki bo, če bo šlo vse po načrtih, najuspešnejša v zadnjih letih.

* * *

Poročali smo o tragični nesreči na zloglasnem ovinku pod Vesno v Portorožu, ko je osebni avtomobil zdrknil s ceste v morje in so štiri mlada dekleta utonila v morju. Ni še minil teden dni od tega dogodka, ko so znova zabeležili prometno nesrečo. Dva motorista nista mogla speljati ovinka in sta se pri padcu poškodovala. Vse to je napotilo pristojne organe k najenergičnejši akciji. Ovinek si je ogledala skupina prometnih strokovnjakov, v njej pa je bil tudi predstavnik skupnosti cestnih podjetij Slovenije. Ugotovili so, da predstavlja ovinek resno nevarnost. Zato so sklenili, da ga bodo rekonstruirali. Po rekonstrukciji ovinek ne bo več tako oster, popravili pa bodo tudi nagib. Dokler ne bodo ta dela končana, pa bodo ovinek zavarovali z ograjo; postavili bodo tudi več svarilnih znakov.

Preiskava o tragični nesreči se zmeraj traja. Šofer, ki je bil v začetku tako pretresen, da ni mogel dati verodostojnih izjav, tudi pozneje ni povedal nič jasnega. V glavnem trdi, da sploh ne ve, kako je moglo do tega priti. Sodišče čaka zdaj na rezultate krvne analize, zbira podatke o tehničnem stanju vozila, ceste in o vseh drugih okoliščinah, da bi lahko na podlagi zbranega gradiva razpisalo razpravo.

* * *

V Portorožu se je začel seminar o embaliranju in o drugih problemih prodaje sadja in zelenjave. Seminarja se udeležujejo predstavniki okrog tridesetih podjetij iz vseh jugoslovanskih republik. Glavni namen seminarja je, seznaniti predstavnike zainteresiranih podjetij z zahtevami tujega trga glede embaliranja, sortiranja, skladiščenja in drugih problemov trgovine s sadjem in z zelenjavo. Seminar bo trajal do 2. aprila, predavali pa bodo najuglednejši strokovnjaki s tega področja.

* * *

V Kopru je bilo pomembno posvetovanje o raznih problemih bivših borcev. Posvetovanje je sklicala republiška komisija za vprašanja bivših borcev NOB. Njeni predstavniki so seznanili predstavnike primorskih občin s svojim lanskim delom. Predvsem je pomembna ugotovitev, da so lani borci napravili velik korak naprej glede urejevanja svojih vprašanj, tako glede priznavalnin pokojnin, borčevskega dodatka, glede reševanja stanovanjske problematike itd. Predstavniki primorskih občin so prav tako poudarili, da se problemi bivših borcev uspešneje rešujejo, da pa imajo primorske občine specifične probleme v tem, ker je na Primorskem relativno največje število bivših borcev, po drugi strani pa zelo malo sredstev na razpolago. To se vidi predvsem pri priznavalninah, ki jih je malo in ki so sorazmerno nizke.

Najbolj neugoden položaj je v Tolminu, težave pa so tudi v Ilirski Bistrici, Ajdovščini, Postojni in drugod. Primorski predstavniki so povedali, da vprašanje pomoči bivšim partizanom ne more biti odvisno od gmotnega položaja te ali one komune, ker njihov prispevek med NOB je bil prispevek za stvar revolucije. Predstavniki republiške komisije so pojasnili, da je nemogoče zahtevati, da bi vse probleme bivših borcev rešili čez noč, da pa je po drugi strani res, da je treba za take primere, kot je Tolmin, nujno poiskati dodatna sredstva. Prav tako bo treba poiskati sredstva za gradnjo stanovanj za bivše borce, kajti nova načela v finansiranju stanovanjske izgradnje so trenutno nekoliko zavrla lanski tempo reševanja stanovanjskih problemov bivših borcev. Udeleženci posvetovanja so na koncu naglasili, da mora biti skrb za bivše borce (tu se ne misli samo na gmotna vprašanja, ampak tudi za pravilno družbeno uveljavitev članov bojevniških organizacij) ne samo stvar pristojnih komisij, ampak tudi vseh družbenopolitičnih organizacij in vse družbe kot celote.

* * *

Založba EDIT na Reki je natiskala 11 novih učbenikov za osnovne šole italijanske etnične skupine. V ta namen sta prispevali Slovenija in Hrvatska okrog 650 tisoč novih dinarjev. Doslej je reška založba EDIT izdala že okrog 130 učbenikov v italijanskem jeziku.

* * *

Posamezni turisti, ki prihajajo s sosednega področja, so nekoliko preveč objestni in pozabljajo, da veljajo v Jugoslaviji prav taki zakoni glede javnega reda, prometa itd., kakor na drugi strani. O tem sta se morala prepričati tudi dva Tržačana, ki sta pustila na cesti nad Portorožem dva osebna avtomobila in šla po svoji poti. Ko so uslužbenci prometne milice ugotovili, da vozili (TS 26153 in TS 30121) ovirata promet, so ju dali z avto dvigalom pripeljati v Koper. Lastnika sta morala plačati prevoz in globo.

Kraja skuterjev

23-letni pomorščak Lauro Alessio iz Ul. Paesiello 7 je prijavil policiji, da so mu neznanci ponoči ukradli lambreto, ki nosi evidenčno tablico TS 32884, katero je pustil v Ul. Genova nedaleč od srbske pravoslavne cerkve. Pomorščak je utrpel 60.000 lir škode.

Ponoči je izginila tudi lambreta, last 58-letnega uradnika Ermanna Flore, ki jo je pustil pod svojim stanovanjem v Ul. Udine 30. Lambreta nosi evidenčno tablico TS 34759. Flora je utrpel 50.000 lir škode. Tatvino je prijavil komisariatu v Barkovljah.

Deček je nenadoma stekel čez cesto

Včeraj popoldne je 8-letni Fabrizio Kuliat iz Ul. Gravisi 246 neprevidno stekel čez Ul. Ronchetto, ko je mimo privozila z avtom 20-letna Adriana Sanavia s Trga Mloni 1. Podrla ga je, dečko pa se je pobil in ranil po čelu in glavi ter levi nogi, zaradi česar so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti dva tedna.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 24. t. m. z začetkom ob 19.30 Cinemascope barvni western film:

Le colline bruciano

(GRIČEVJE V PLAMENIH)

Igrata: TOB HUNTER in NATALIE WOOD

Kino na Občinah

predvaja danes, 24. t. m. ob 18. uri barvni avanturistični film:

Ciclone sulla Giamaica

(CIKLON NAD JAMAJKO)

Igrata: ANTHONY QUINN in JAMES COBURN

SLOVENCI, ko obiščete svoje sorodnike v Jugoslaviji in ko vas oni obiščejo, recite tim, naj kupujejo pri

MAGAZZINI ALLA STAZIONE

TRST ➡ ULICA CELLINI št. 2 ➡ TELEFON št. 24-125 (nekaj korakov od glavne postaje)

KONFEKCIJA IN PERILO ZA MOŠKE, ŽENSKE IN OTROKE

Največja izbira oblek, površnikov, plaščev, vetrnih jopičev, dežnih plaščev, perila, intimne in zunanje trikotaže, srajc, kravat, nogavic, itd.

VSE PO NAJUGODNEJŠIH CENAH!!!

«IZ NAJBOLJŠIH TOVARN NARAVNOST ODJEMALCU»

Goriško-beneški dnevnik

GORIŠKO GOSPODARSTVO V JANUARJU

Še vedno nad 4000 brezposelnih čeprav se je njih število zmanjšalo

Sezonski zastoj v maloprodajni trgovini - Za 6249 milijonov hranilnih vlog

Pred nekaj dnevi smo objavili nekaj podatkov o maloobmejnem blagovnem prometu na Goriškem v okviru videmskega sporazuma za promet s Slovenijo. Omenimo naj še notranjo trgovino v pokrajini, ki v preteklem januarju ni pokazala kakšnih posebnih sprememb ter je bila delno v zastoju, kar je treba povezati z zimsko letno dobo, ki prav gotovo ne nudi ugodnih pogojev distribucijski trgovini, če izvzamemo nekatere artikle, ki spadajo prav v to sezono, kot na pr. drva in drugo kurivo. Izven obmejnega pasu so v januarju izvozili iz naše pokrajine za nekaj nad 19.5 milijona lir raznega blaga: od tega največ karamel v Zahodno Nemčijo in sicer za 14.4 milijone ter stolov in miz z 2.5 milijona v Libijo.

Na kreditnem področju so v tem mesecu zabeležili za 6.249 milijonov lir vlog pri raznih hranilnicah, od tega 3.561 milijonov v poštnih bonih; ta številka predstavlja napredek za 29 milijonov v primerjavi s prejšnjim decembrom. Decembra meseca je znašalo število sprejetih menic 1138 in protestiranih pa 1.388. Januarja je napovedalo stečaj le eno manjše trgovsko podjetje.

Kar se tiče zaposlitve delovne sile, so v tem mesecu sprejeli na delo 778 ljudi, od tega 107 v Gorici, ostale pa po drugih krajih na Goriškem. Ob koncu meseca je bilo vpisanih na seznamih brezposelnih sicer 138 ljudi manj kot prejšnji mesec, vendar pa jih je bilo še vedno precej in sicer 4.074; med njimi so prevladovali moški in sicer 2.665. Največ brezposelnih je bilo v industriji in sicer 2.348, najmanj pa v kmetijstvu in sicer 17. Seveda je treba upoštevati, da številni kmetijski delavci niso vpisani pri uradu za delo in tudi ne iščejo dela preko njega.

V tujino je odšlo iskat zaslužka 12 delavcev z Goriškega; gre predvsem za kvalificirane in strokovno usposobljene delavce. Od teh je odšlo v Švico 9, v Zahodno Nemčijo 2 (zidarja) ter eden celo v Novo Gvinejo in sicer strokovni stavbeni delavec.

Danes in jutri stavkajo kovinarji SAFOG

Tri sindikalne organizacije (FIOM, FIM-CISL in UILM) so pozvale delavce SAFOG, naj sodelujejo v stavki, ki bo danes od 12. ure dalje in jutri, v petek do 5. ure zjutraj. Stavka bo trajala štiri ure, delavci izmen pa bodo zapustili delovno mesto zadnje tri ure.

V svojem tiskovnem sporočilu FIOM trdi, da je po sklenitvi sporazuma s CONFAPI odpor Intersinda proti petim točkam vedno bolj nesmiseln. Včeraj popoldne je bila na sedežu CGIL v Gorici skupščina kovinarjev, kjer so proučili zahteve za sklenitev pogodbe in izplačilo proizvodne nagrade.

VESTI IZ TRŽIČA

Občni zbor konzorcija ronškega letališča

Predstavniki krajevnih ustanov in zasebniki, ki so člani konzorcija letališča v Ronkah, so dobili povabilo za redni občni zbor konzorcija, ki bo v četrtek, 31. t. m. v prostorih letalskega postajališča. Ob tej priliki bodo izvolili tudi novega predsednika, ker je inž. Gianni Bartoli podal ostavko zaradi prevzema predsedniškega mesta pri Tržaškem Lloydu. Na občnem zboru bodo odobrili poročilo o lanskem delovanju, v katerem bo zlasti zanimiv pregled potniškega, poštnega in blagovnega prometa, ki se je odvijal lani na letališču v Ronkah. Prav tako se bodo pogovorili o ukrepih, ki so potrebni za izpopolnitev še nedokončanih naprav in vzletišč. S tem v zvezi bo odbor predložil tudi odobritev obračuna za leto 1965.

RAZPRAVA NA SEJI ODBORA

Priprave v društvu «Kras» na proslavo 15-letnice obstoja

Imeli bodo jubilejni koncert v Gorici in Doberdobu - Izdali bodo brošuro o svojem delu

Prosvetno društvo «Kras» iz Dola in s Poljan se pripravlja na proslavo 15-letnice svoje ustanovitve. Odbor društva se je pred dnevi sestal ter se pogovoril o pripravah na to pomembno obletnico. Najbolj zahtevna prireditev v okviru jubileja bo koncert, ki ga bo društvo priredilo nekje v polovici meseca aprila v Prosvetni dvorani v Gorici, pozneje pa ga bo ponovilo še v Doberdobu Društvo bo za to priliko natisnilo brošuro s članki in slikami, ki ponazarjajo njegovo delovanje. Zanjo so zbrali že lepo število oglasov, pripravlja pa se tudi besedni in slikovni material.

Tiskanje brošure predstavlja prvi takšen primer med društvi Slovenske prosvetne zveze na Goriškem, zavoljo tega ga moramo iz srca pozdraviti ter priporočiti še drugim društvom, ki se odlikujejo s svojo aktivnostjo, da bi se izkazali s kakšno podobno pobudo. Odborniki so se vrhu tega pogovorili o plesu, ki naj bi ga po stari navadi priredili drugo nedeljo po veliki noči na odprtem plesišču na Poljanah.

Zbiranje podatkov o mučenju v Rižarni pri Sv. Soboti

Deželni odbor za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji in Jul. krajini, ki ima svoj sedež v Trstu, Verdijev trg 1, prosi vse tiste, ki imajo bodisi po lastnih izkušnjah ali od sorodnikov in znancev kakšne podatke o mučenju in usmrtitvah v Rižarni pri Sv. Soboti v Trstu, naj to sporočijo pismeno na naslov odbora.

Spomladansko cepljenje otrok proti kozam in davici

Goriška občina sporoča, da se bo spomladansko cepljenje proti kozam in davici vršilo po spodaj navedenem razporedu. Proti obema boleznima se morajo cepiti otroci, rojeni med 1 julijem in 31. decembrom 1964 in pa otroci, rojeni pred tem obdobjem, ki še niso bili cepljeni ali je bilo cepljenje negativno.

Profilaktične ukrepe vrši občinski urad za higieno in zdravriščno poslopje) do 26. marca med 9. in 10. uro.

V otroške vrtce in šole ne bodo sprejeli nobenega otroka, ki ne bo imel predpisanega potrdila o cepljenju, zavoljo tega županstvo opozarja starše in nadzornike otrok, naj jih pripeljejo cepit, čeprav ne bi prejeli poziva.

Ker se med otroki pogostoma pojavlja zastrupitev s tetanusom, se priporoča staršem, naj z injekcijami proti kozam in davici cepijo otroke tudi proti tetanusu.

Izleti

AVTOBUSNI IZLET V PLANICO priredi Slovensko planinsko društvo dne 27. marca ob priliki mednarodnih smučarskih skokov. Vpisovanje pri A. Košuti, v Gorici, Ul. Mameli 8 do 21. t. m. Vožnja za člane po 1500 in za nečlane po 1700 lir. Podrobnejše informacije pri vpisu.

DANES ZVEČER OB 21. URI

Na seji pokrajinskega sveta: ceste in druga vprašanja

Priprave za proslavo 100-letnice priključitve Furlanije

Danes zvečer z začetkom ob 21. uri bo seja pokrajinskega sveta, na kateri bodo svetovalci nadaljevali z obravnavo tistih točk dnevnega reda, ki so ostale še od zadnje seje. Poleg teh so dodali še nekaj drugih argumentov, ki bi jih morali svetovalci nujno odobriti.

Med takimi nujnimi argumenti je tudi cesta Sovodnje-Peč-Rupa, katere načrt je pokrajinski odbor predložil za odobritev. Kot znano je ta cesta turističnega značaja in jo bodo asfaltirali z deželnim prispevkom iz sklada za turistične ceste za leto 1965.

Kar se cest v Sovodnjah tiče pa moramo ob tej priliki ugotoviti, da še sedaj niso začeli z urejevanjem pokrajinske ceste med Sovodnjami in Štandrežem, ki domačine najbolj zanima, ker jim je najbolj potrebna. Prav bi bilo, če bi pokrajinska uprava posredovala pri podjetju, ki je to delo prevzelo in se pozanimala, kdaj mislijo začeti z delom, za katero bi bil sedaj že primeren čas.

Na dnevnem redu sta nadalje resolucija, ki jo je predložil svetovalec Menichino skupaj s Seličevo in Papaisom v zadevi blokiranih najemnin in interpelacija svetovalca Poletta o poslovanju v pokrajinski umobolnici.

V svojem uvodnem poročilu bo predsednik po vsej verjetnosti poročal o potovanju pokrajinske delegacije v Benetke, kjer so bili s pokrajinskim praporom prisotni pri svečanostih ob priliki uradnega obiska predsednika republike Saragata pretekli torek.

Pretekli ponedeljek je predsednik pokrajinske uprave dr. Chientaroli sklical sestanek predstavnikov nekaterih kulturnih ustanov iz Gorice, da bi se pogovorili o primerni proslavi ob 100-letnici priključitve Furlanije Italiji. Na sestanku so izvolili poseben pripravljalni odbor, ki bo imel nalogo, da pripravi odnosno koordinira vse manifestacije s tem v zvezi. Odbor bo imel svojo prvo sejo v torek 29. tm. ob 18. uri na sedežu pokrajinske uprave.

Nesreča v bolnišnici

V civilni bolnišnici je v ponedeljek padla postrežnica 21-letna Dina Cassavola, rojena v Tarantu ter bivajoča v Ul. Matteotti 15 v Gorici. Včeraj jo je roka začela hudo boleti ter je odšla k zdravniku. Ugotovil ji je zlom; zdravila se bo 10 dni. Poškodovala se je pri odpiranju vrat.

Proslava osvobodilnega gibanja 27. marca v Ronkah

V nedeljo 27. marca bo v dvorani «Excelsior» v Ronkah proslava 20-letnice osvobodilnega gibanja v Italiji, ki ga pripravlja odbor, v katerem je tudi župan Trevisan. Na tem shodu, ki bo ob 10. uri, bo govoril Pietro Secchia, generalni komisar garibaldinskih brigad. Na njem bodo podelili medalje in diplome svojcem padlih partizanov udarnih brigad.

VČERAJ DOPOLDNE V TRŽIŠKI LADJEDELNICI

Milijonska škoda zaradi požara na še nedograjeni ladji «Eugenio C»

Ogenj je nastal v hladilniških celicah - 1.800 delavcev je moralo takoj zapustiti ladjo - Trije lažje ranjeni zaradi zastrupitve

Zaradi vzrokov, ki jih bo pojasnila preiskava posebne komisije, je včeraj nastal požar na ladji «Eugenio C», ki jo gradijo v tržiški ladjedelnici. Tri osebe so se pri tem laže ponesrečile. Dva delavca sta po prvi pomoči v tovarniški ambulanti odšla domov, tretjega, in sicer 55-letnega Giovannija Tesseno iz Garibaldijeve ulice 53 v Tržiču, pa so v bolnišnici pregledali ter mu ugotovili prve znake zadušitve; doma se bo zdravil osem dni.

Vzrok požara na ladji, ki jo v kanalu Valentinis urejujejo, da jo izročijo lastniku, za sedaj še niso odkrili. Povsem nepričakovano se je vžgala izolacijska plast v hladilniku (cambisa). Požar je povzročil obilico dima, tako da so imeli tovarniški gasilci in pa gasilci iz Tržiča precej dela in sitnosti, preden so ga pogasili. Najprej so odredili popolno izpraznitev ladje, na kateri je delalo okoli 1800 delavcev. Škodo cenijo na več milijonov, morda tudi nekaj desetin milijonov lir. Sele komisija bo mogla točno ugotoviti njen obseg. Delavci, ki so bili zaposleni pri opremljanju ladje, včeraj popoldne niso delali ter se jim bo odsotnost na delovnem mestu štela v dopust. Danes se bodo vrnili na delo.

Dim, ki se je iz hladilniških celic raširil tudi v druge oddelke, je povzročil škodo na električnih napravah. Pred obratom se je kmalu po nesreči zbralo precej delavcev in meščanov. Bili so v skrbeh, da ni požar ogrozil življenja njihovih svojcev, ki so delali na ladji.

Prometna nesreča goriškega profesorja

Včeraj ob 17.15 so nudili v goriški civilni bolnišnici prvo pomoč profesorju Emilu Doktoriču iz Ul. Don Bosco 14 za poškodbe na levi nogi in kolenu. Okreval bo v 8 dneh.

Doktorič je povedal, da se je malo prej peljal z mopedom po Ul. Lantieri proti Podturnu. Na križišču z Ul. Lunga pa ga je podrl s svojim avtom fiat 600 z evidenčno tablico GO 16621 Giovanni Bajc iz Ul. Lunga 70, ki je privozil iz te ulice ter hotel zaviti na Trg S. Rocco. Bajc sam je ponesrečenega profesorja odpeljal v bolnišnico. Ker sta se Doktorič in Bajc sporazumela glede odškodnine, niso poklicali cestne policije da bi napravila zapisnik.

Avto se je prevrnil na cesti v Števerjanu

Prejšnji dan se je vračal Gianfranco Taglianut iz Ločnika, Trg S. Giorgio 16, s svojim avtom fiat 850 iz Števerjana po cesti skozi Grojno proti domu. Ko je privozil do Križišča, se je hotel izogniti kupu gramoza ter je zavil na desno. Pri manevriranju pa so mu odpovedale zavore in z vozilom se je zaletel najprej v obcestni zid ter se potem prevrnil. Na srečo vozač ni dobil nobenih poškodb; pač pa se je popolnoma razbil avtomobil in karabinjerji iz Steverjana, ki so napravili o nesreči zapisnik, so ocenili škodo nad 200 tisoč lir.

V tržiški bolnišnici so nudili prvo pomoč s prognozo okrevanja v 8 dneh komaj triletnemu Liviju Benečiču iz Tržiča, Ul. Romana 139. Včeraj zjutraj okrog 8. ure se je ponesrečil ter se pri padcu ranil nad desnim očesom.

Dva tedna pa se bo moral zdraviti 28-letni Anton Boscarol iz Ul. Isonzo 1 v Tržiču, ki se je ranil na tilniku, na levem sencu in udaril na desnem komolcu.

PISMA UREDNIŠTVU

Gneča pred okencem za izdajanje potrdil

Spoštovani urednik,

prejšnji dan sem bil na goriškem županstvu, da bi mi izstavili potrdilo o stalnem bivališču. Stopil sem v novi trakt županstva, kjer je anagrafski urad, in se znašel pred skupino ljudi, ki so prav tako kot jaz prišli po potrdila. Med njimi ni bilo reda, marsikomu se je mudilo, in ker je kdo prišel prej na vrsto kot bi mu pritikalo, je nastajala med ljudmi slaba kri. Ker uslužbenki v takšnih primerih kljub mehaniziranemu delu in požrtvovalnosti ne moreta vsem naenkrat ustreči, se mi zdi potrebno, da bi med čakajočimi vpeljali nekaj reda. To pa bi bilo mogoče doseči samo na takšen način, da bi pred okencem postavili neke vrste ograjo, ki bi prosilce prisilila, da se držijo v vrsti. Ker strošek ne bi bil kdo ve kolikšen in ker je za takšno rešitev na tistem delu hodnika dovolj prostora, bi predlagal občini, da predlog pretrese in ga po možnosti uresniči.

(Sledi podpis)

V MESECIH JUNIJU IN JULIJU

Idrija tudi letos pripravlja vrsto poletnih prireditev

Med drugim bodo organizirali razna kulturna srečanja in folklorno prireditev na prostem

Pomlad je tu in zato se marsikje že pripravljajo na poletno turistično sezono, da bo vse pripravljeno, ko bodo prišli prvi gostje. Tudi turistično društvo v Idriji, ki je imelo lani s poletnimi turističnimi prireditvami precej uspeha, je že prejšnji mesec začelo s potrebnimi pripravami, da bodo take prireditve tudi letos ponovili, jih izboljšali in razširili. Upravni odbor društva je že sestavil okvirni program za poletno sezono. Prav gotovo bodo vnesli vanj pozneje kakšne izpremembe ali dopolnitve, vendar pa bodo glavne smernice ostale. Naj navedemo nekatere take manifestacije, ki jih pripravljajo.

1. V dneh 4. in 5. junija se bodo sestali bivši realčani in slikarji, ki so izšli iz tega idrijskega zavoda, in bodo priredili razstavo svojih del.

2. Dne 11. in 12. junija bo proslava stoletnice smrti Henrika Freyerja. Prvi dan bo imelo v Idriji zborovanje Farmacevtsko društvo Slovenije, v nedeljo bo odkritje plošče na rojstni hiši tega pomembnega znanstvenika. Pri tej svečanosti bo sodeloval tudi prirodoslovni muzej Slovenije iz Ljubljane in muzej iz Idrije.

3. Teden pozneje, 19. junija, bodo odkrili spominsko ploščo inž. Stanku Bloudku na rojstni hiši v Kosovelovi ulici. Ob tej priliki so bodo zbrali v Idriji predstavniki letalske zveze Slovenije, društvo inženirjev in tehnikov Slovenije, Ljudska tehnika itd. Proslava bo povezana tudi z raznimi športnimi prireditvami in tekmovanji.

4. Dne 25. in 26. junija bodo pripravili takoimenovani «Kimpahov sprevod» folklorno prireditev povezano z zabavo na prostem «v Mejci».

5. 3. julija bodo priredili dan rudarja, 9. in 10. ribiški dan 16. in 17. pa lovski dan. Ne smemo pozabiti tudi na čipkarski festival; ki bo 23. in 24. julija ter dan gostincev dne 30. in 31. julija.

Tudi za avgust imajo na programu nekatere prireditve, za katere pa podrobnosti še niso izdelane. Vsekakor pa je že navedenega več kot dovolj, da bo lahko ustvarilo tudi letos v Idriji razgibano poletno turistično sezono, ki bo prav gotovo privabila tudi številne nedeljske goste iz zamejstva.

Razna obvestila

Kmečka zveza v Gorici opozarja vse lastnike kmetijskih strojev, da morajo do 31. marca t. l. prijaviti potrebe po tekočem gorivu in preostanek tistih od prejšnjega leta. To prijavo lahko napravijo prizadeti preko Kmečke zveze na njenem uradu v Ul. Ascoli 1/I, kjer prejmejo tudi vsa podrobnejša pojasnila.

Kino

Gorica

VERDI. 17.15 — zadnja ob 22.00: «Africa addio». Jacopettijev dokumentarni kinemaskope v barvah. Mladini pod 14. letom prepovedan vstop

CORSO. 17.00. «Orizzontale di lusso», Nadia Tiller in M. Adors. Nemški črnobeli film. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

MODERNISSIMO. 16.00: «Cat Ballou», Jane Fonda, Lee Marvin in Nat King Cole, ameriški barvni film; zadnja ob 22.30.

VITTORIA. 17.00: «Il morbidone», Paolo Ferrari in Sylvia Koscina, črno-beli italijanski film; mladini pod 18. letom prepovedan vstop.

CENTRALE. 17.00: «Non sono degno di te», Giovanni Morandi in Laura Efrikian; italijanski črnobeli film; zadnja ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna KUERNER, Korzo Italija št. 10, tel 25-76.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 12,7 stopinje ob 14.50 in najnižjo 5,9 stopinje nad ničlo ob 4. uri; povprečna vlaga 74 od sto.

Gradnja naftovoda v občini Doberdob

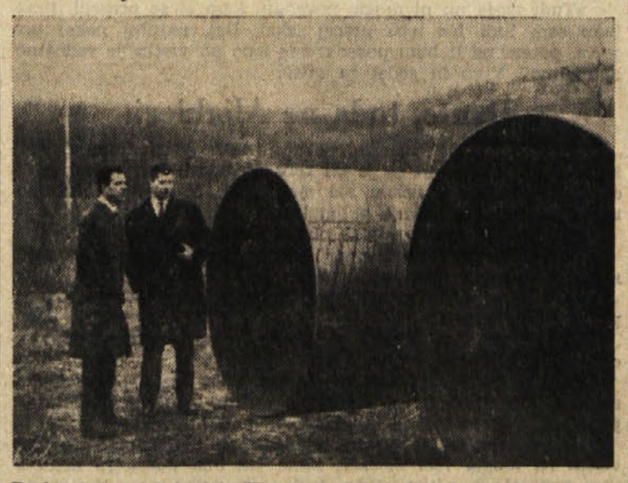

Pred nekaj dnevi je delovišče za gradnjo naftovoda pri Jamljah prestopilo meje občine Doberdob. Delavci so že posekali dolg pas gozda od Medje vasi v smeri proti tako imenovanemu ovinku smrti v Jamljah, kjer bodo prekopali teren in vanj položili cevi. S posebnimi vozili so že pripeljali ter razložili pri omenjenem ovinku prve cevi, ki jih je mogoče videti s ceste. Ker so v teku pogajanja o zahtevi kmetov, da se jim za zaseženo zemljo izplača pravična odškodnina, je bil dr. Peter Sancin skupno s tržiškim pretorjem pred dnevi na gradbišču, kjer sta si ogledala sporne parcele

šport šport šport šport šport šport

MEDNARODNI NOGOMET

V tekmi za Mitropa Cup C. zvezda-Napoli 2:0

2:2 zagrebškega Dinama s Sovjetsko zvezo

BEOGRAD, 23. — Crvena zvezda je danes brez svojega najboljšega igralca Šekularca pred 40.000 gledalci z lepo igro v drugem polčasu zasluženo premagala z 2:0 (0:0) Napoli, ki je v tekmi za evropski pokal nastopil brez Sivorija in Altafinija. Prvi polčas je potekel v znamenju premoči Napolija, katerega igralci niso znali izkoristiti lepih priložnosti za gol. V 15' in 17' sta Girardo in Tacchi zadela prečko. V 34' se je Canè znašel sam pred vratarjem Krivokućom, ki je njegov strel odbil v kot. Po prvem polčasu, ki ni obetal nič dobrega za domače, je Crvena zvezda zaigrala kot prerojeno. Po neuspelih napadih je Djajić v 61' uspešno preigral Adornija, podal žogo Kostiću, ki je z izrednim strelom presenetil dobrega vratarja Cumana. V 68' je izvrstni Djajić netočno streljal prav v roke vratarja. Tri minute kasneje je Crvena zvezda dosegla drugi gol, ki pa ga sodnik zaradi off-sidea ni priznal. In končno je v 23' Djajić ponovno preigral obrambo Napolija, podal žogo Vratnjanu, ki je dosegel končni rezultat 2:0. V vrstah Crvene zvezde sta se najbolj izkazala Djajić in Durković, za moštvo Napolija pa Canè in Tacchi.

* * *

Ostali rezultati prvega kola na Mitropa Cup

MTK Budimpešta - Slavija Praga 1:0 (1:0)

Admira Dunaj - Jednota Trenčin 2:1 (0:0)

* * *

POKAL SEJEMSKIH MEST

Barcelona - Espanol 1:0 (0:0). Barcelona se je uvrstila v polfinale.

* * *

PRIJATELJSKE TEKME

Z. Nemčija - Holandska 4:2 (3:1)

Madžarska reprezentanca - Banyasz 4:1 (2:0)

Bolgarska reprezentanca - CSKA 2:1 (0:1)

Monaco - Real Madrid 2:1.

DINAMO — SOVJETSKA ZVEZA 2:2 (0:0)

ZAGREB, 23. — Zagrebški Dinamo je zasluženo danes pred 15.000 gledalci dosegel lep uspeh v trening tekmi z nogometno reprezentanco Sovjetske zveze, ki je na pripravah za svetovno prvenstvo v Jugoslaviji. Dinamo je vse do pred konec igre vodil z 2:1. V zadnjih sekundah pa je Kopaev po krivdi nesigurnega Skorića, ki ima na vesti oba gola, izenačil.

V prvem polčasu je bila igra precej nezanimiva. Edini gol je dosegel sovjetski reprezentant Sabo v 5' iz 25 metrov. Vratar Škorić sploh ni interveniral, ker je bil prepričan, da bo žoga šla v out. V drugem polčasu je bila igra po zaslugi Dinama, ki je zaigrala lepše, zanimivejša. Posebno borbena je postala v 64', ko je Zambata izenačil. Drugi gol za Dinamo je dal Kiš v 25' iz 11-metrovke, ki jo je sodnik prisodil zaradi ostrega prekrška nad Zambatom pred golom Sovjetske zveze. Do konca tekme je Dinamo diktiral oster tempo in oblegoval vrata gostov. Zaradi negotovega nastopa Škorića pa se je Sovjetski zvezi posrečilo v zadnji minuti izenačiti.

* * *

BUKARESTA, 23. — Novosadska Vojvodina je danes gostovala v Bukarešti, kjer je igrala z nogometno reprezentanco Romunije. Romunska reprezentanca je zmagala z 2:1 (0:0). Najboljši igralec je bil vratar Vojvodine Pantelić, ki je bil deležen aplavza 40.000 gledalcev.

PLAVANJE

RIM, 23. — Rim je s 178 točkami zmagal na tekmovanju «Campanile nuoto». Na drugo mesto se je uvrstil Milan (154 točk), na tretje pa Trst s 146 točkami. Med finalnimi tekmami je Rimljan Pietro Boscaini izboljšal s 55"2 italijanski rekord na 100 m prosto.

NAMIZNI TENIS — OD 27. t. m. DALJE

I. moško ekipno prvenstvo med slovenskimi društvi

Na pobudo nekaterih društev so se organizatorji MK Občine odločili, da izvedejo načrt, ki ni povsem nov, a se ga do sedaj še nihče ni lotil resno. Ker so srečanja med posameznimi društvi vedno številnejša, so sklenili, da organizirajo namiznoteniško prvenstvo med njimi. Za sedaj je to še poizkus, toda če bo uspel, bodo prvenstvo prav gotovo ponovili tudi drugo leto.

Na letošnjem prvenstvu bo sodelovalo pet ekip: Dijaški dom, Breg, Rojan, Nabrežina in Občine. Zanimivo je, da imajo skoraj vse ekipe najmanj po enega igralca, ki zastopa tudi Š.z. Bor in da so prav ti, ki si najbolj prizadevajo za uspeh tega prvenstva in za poživitev športne dejavnosti med slovenskimi društvi. Zelo razveseljivo je tudi, da imajo vsa društva povprečno zelo mlade igralce, ki imajo še veliko možnosti za napredek. Vsekakor pa imajo v tem pogledu Openci pravi rekord, saj je povprečna starost igralcev le 16 let.

Letošnje prvenstvo bo verjetno potekalo v znamenju presenečenj, ker so si skoro vse ekipe enakovredne. Za končno zmago imata največ možnosti Galeb (Dijaški dom) in Rojan, ki razpolagata z zanesljivimi igralci, med njima pa se lahko vrinejo tudi Openci, ki imajo precej homogeno ekipo.

Tekmovanje se bo začelo 27. t.m., zaključne tekme pa bodo proti koncu maja. V prvem kolu se bosta v Dijaškem domu spoprijela Galeb in Nabrežina, na Opčinah pa bo gostovala ekipa Brega.

e. b.

VESTI Z ONKRAJ MEJE

V Kopru združitev dveh najmočnejših rokometnih društev

Kopru se obetajo novi časi v rokometu. Te dni sta se združila najmočnejša kolektiva Luka Koper in Iplas. Zdaj imajo vrsto kvalitetnih igralcev tako v moški kot v ženski ekipi, hkrati pa imajo tudi velik rezervoar mladih talentov na koprskih šolah, kjer je rokomet daleč najbolj priljubljena športna panoga.

Na ustanovnem občnem zboru so sklenili, da bodo na vsak način skušali osvojiti prvo mesto v primorski ligi ter se tako uvrstiti v višji razred. Koprsko športno občinstvo si namreč želi kvalitetnih srečanj.

Medtem ko se v Kopru razmere urejajo, pa so prišli nenadno v dokajšnje težave piranski rokometaši. Znano je, da je Piran najpomembnejše rokometno središče Primorske in da je ženska ekipa republiški prvak, moška pa med najboljšimi. Številna tekmovanja pa so precej izpraznila klubsko blagajno, tako da imajo zdaj že težave v zvezi s pripravami za spomladansko prvenstvo. Ne morejo organizirati prijateljskih srečanj, primanjkuje jim rekvizitov itd. Občinska zveza za telesno vzgojo jim je priskočila na pomoč, obrnili pa so se tudi na gospodarske in druge organizacije.

PRED POLFINALNIMA TEKMAMA ZA POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

Manchester United letos favorit za osvojitev trofeje

Seveda s privoljenjem najprej Partizana in nato še (verjetno) Interja

Zabiti Costi Pereiri pet golov zares ni tako enostavno. Ta lahko uspe samo enajsterici, ki ima vse mogoče nogometne vrline. In te vrline nedvomno ima Manchester United, angleško moštvo, ki je pravkar izločilo Benfico iz nadaljnjih nastopov za pokal prvakov z visokim rezultatom 5:1. Srečanje je bilo v Lizboni, kjer niso Eusebio in drugi še nikoli okusili poraza s kako tujo enajsterico. Zato je uspeh angleškega moštva tem značilnejši in vse kaže, da se bo moral Inter potruditi, če bo hotel letos ponovno osvojiti ta prestižni pokal. Manchester je namreč v Lizboni enostavno osmešil Benfico. Bobby Charlton je bil daleč najboljši na igrišču in je praktično delal, kar je hotel na sredini igrišča, pa čeprav je v tem predelu deloval slavni Coluna, Benficin kapetan. Na sredini igrišča sta Charltonu pomagala Law in Stiles, neutrudljiva in tehnično zelo nadarjena igralca. Denis Law se je končno izpopolnil v sijajnega nogometaša. «Plavolasi Škot» je bil namreč vedno tehnično zelo nadarjen, muhavost in hedisciplina pa sta ga večkrat pokopali. Njegov svojevrstni značaj je delal veliko preglavic tudi turinskemu klubu, pri katerem je Law pred leti igral skupno z Bakerjem. Kaže torej, da je Lawu ambient Manchestra pogodu, kar je gotovo v prid celotnega moštva in samega igralca. Stiles pa je gotovo glavni steber Manchestrove obrambe in tudi državne reprezentance, kjer sta skupno z Moorejem nepremagljiva. V Lizboni je imel Stiles izredno težko nalogo. Moral je biti stalno za petami vigranemu Eusebiu, ki je prav letos dobil nagrado za najboljšega evropskega nogometaša. Stiles gotovo se ni ustrašil mozambiškega igralca in je Eusebia povsem onemogočil, pa čeprav se je pri tem moral večkrat poslužiti tudi grobe igre. V obrambi se zlasti odlikuje še srednji half Foulkes.

Napad pa je pravi strah za vsako enajsterico. Poleg Charltona in Lawa, ki igrata pretežno na sredini igrišča, ima Manchester tri prave napadalce, in sicer: Besta, Herda in Connelya. Best je bil v Lizboni skoraj nedosegljiv in je dosegel tudi prva dva gola za svoje moštvo, ki sta dala pobudo za lepo in učinkovitejšo igro. Kljub temu, da igralcu ne manjka tehničnih in atletskih vrlin, Ramsey, angleški tehnični komisar, večkrat pozabi nanj in raje postavi v državno reprezentanco na levo krilo Balla, ki gotovo nima ne sprinta ne driblinga, ki jih ima Best.

Herd, leva zveza, razvija praktično igro, ki pa je zelo učinkovita in nevarna, tako da je imel Costa Pereira, Benficin vratar, največ dela prav zaradi silovitih Herdovih strelov. Levo krilo Connelly pa ne potrebuje besed, saj je že večkrat nastopil v državni reprezentanci, kjer se je tudi vedno solidno izkazal. Zaradi sedanje Ramseyeve taktike pa se je moral Connelly odpovedati državnemu dresu. Ramseyev sistem igre 4—3—3 dovoljuje namreč nastopa samo enega krila, ki je vedno desno (Ball, Best ali celo Greaves), ker je na skrajni levici Bobby Charlton. Škoda, ker ima Connelly vse vrline za dobrega državnega reprezentanta.

To so najpomembnejši predstavniki angleškega moštva. Vsi vedno govorijo le o njih in pozabijo na ostale nogometaše Manchestra, ki gotovo niso prave velesile, toda so vedno dali vse iz sebe, da je njihovo moštvo lahko doseglo pomembne zmage. Mislimo na vratarja Grgega, beka Brennana in Dunneja ter na desnega halfa Creranda.

Če se je danes Manchester United vzpel na tako zavidljivo višino v evropskem merilu, nosi glavne zasluge za ta uspeh trener Matt Busby. Bisby ni samo trener Charltona in drugih, temveč tudi njihov oče. Z njimi ravna kot z lastnimi otroki. Njegovo glavno trenersko načelo je namreč: skrbeti predvsem za igralčevo psihično razpoloženje in šele nato paziti za njegovo tehnično in fizično pripravo. Načelo, ki je, kot kaže, dalo zavidljive uspehe. Manchester je tako postal prava družina, v kateri so igralci složni v pravem pomenu besede. In zato ni čudno, da ima Manchester tako skupno igro, ki jo niti Herrerova Inter nima. Matt Busby pa zna dati tudi posameznikom vsa potrebna navodila, da se tudi individualno tehnično nadarjeni igralci lahko uveljavijo. Zablesteli so tako Charlton pred vsemi, Law, Best, Stiles, Connelly in drugi, ki lahko konkurirajo z vsemi svetovnimi nogometaši.

Usoda pa ni bila vedno naklonjena simpatičnemu Busbyu. Dvakrat je moral Manchestrov trener popolnoma znova začeti z delom, ki so ga tuje sile uničile. Prvič se je moštvo razšlo zaradi druge svetovne vojne. Nemci so stadion v Manchestru z bombardiranjem popolnoma porušili in večina nogometašev je poleg tega morala v vojsko. Busby pa se kljub temu ni predal in je po vojni zopet začel z delom. Z veliko požrtvovalnostjo je sestavil novo moštvo, ki je kmalu želo sadove trenerjevega dela s pomembnimi uspehi na vseh evropskih igriščih. 6. februar 1958 je nudil Busbyu najgrenkejšo življenjsko izkušnjo. Tega dne je Manchester United doživel strašno nesrečo. Po tekmi z beograjsko Crveno zvezdo, ki se je končala z neodločenim rezultatom 3:3, se je angleško moštvo odpravilo z letalom v Manchester. Letalo pa je v Münchnu strmoglavilo in tako je izgubilo življenje devet Busbyevih igralcev in sicer Taylor, Byrne, Colman, Jones, Begy, Vhelan, Bent in Edward. Matt Busby je tako izgubil devet sinov, najraje bi umrl z njimi. Vsekakor pa je hotel končati s «prekletim nogometom».

Z velikimi žrtvami je prebolel tudi ta posebno delikaten psihični moment. Zbral je nove igralce, sestavil solidno moštvo, kateremu je dal svojo odločilno fiziognomijo. Manchester United se je kmalu vzpel na prva mesta v Angliji. Organizatorji kluba so tako v kratkem lahko inkasirali zaslužek, ki presega 900 milijonov lir. Matt Busby je edini izmed 600 trenerjev v Angliji, ki ni bil še premeščen.

Kje naj iščemo vzroke uspeha tega izrednega trenerja? Predvsem ne smemo pozabiti na dejstvo, da je Matt Busby škotskega porekla in ima zato neverjeten smisel za racionalno izkoriščanje in uporabo lastnih sredstev: ekonomskih in tudi samih igralcev. Busby se gotovo ne spušča v tvegane nakupe nogometašev, ki bi lahko predstavljali ekonomski riziko za ekipo. Kajti uspeh moštva je večkrat odvisen prav od ekonomske sposobnosti, ki lahko zagotovi solidno organizacijo. Z dobro organizacijo pa tudi moštvo uspeva, ker se igralci čutijo varne. Saj je nogomet njihov poklic. Poleg tega pa zna Busby racionalno uporabiti vsakega posameznika v pravem trenutku. Na igrišče pošilja samo igralce, ki so atletsko in fizično brezhibni. Za taktično plat pa si trener vzame popolnoma vso odgovornost. In zato pravi Busby, da naj bodo kritike, če moštvo ne uspe, naperjene samo proti njemu in ne proti igralcem.

In še eno veliko zaslugo nosi Busby svetovnemu nogometu. «Škotski lisjak» še vedno ni pozabil na najosnovnejše elemente nogometa. Zanj mora biti igra prijetno razvedrilo gledalcem in to gotovo niso dosegli razni Herrera, Viani, Shankly in sam Feola z dolgočasnimi obrambnimi taktikami. Torej Matt Busby je danes edini trener, ki je obdržal tradicionalen nogomet. Prav zaradi tega je bolj priljubljen od Herrere in drugih. Tudi Busbyeva ekipa igra sistem 4—3—3, toda z razliko od drugih moštev Manchester United igra z obema krilama: Best in Connelly. Pri Interju n. pr. Corso, levo krilo, stalno igra na sredini igrišča. Poleg tega ima Busbyev napad pet pravih ofenzivnih igralcev, katerim se še priključi Stiles, ki ima neverjeten smisel za gol. Vsi pa so atletsko odlično pripravljeni, kar jim omogoča, da igrajo celih 90 minut. In prav ta vztrajnost in napadalnost sta spravili Benfico na kolena in vse kaže, da tudi Inter ne bo kos borbenosti angleškega moštva. Vsekakor pa bo to izreden finale: vsi namreč predvidevajo, da bosta ti dve ekipi odpravili oviri v polfinalih. Inter bi moral sorazmerno z lahkoto odpraviti Real Madrid, ki nima več ne Puskasa, ne Di Stefana, ne Santomaria; Manchester United pa se bo moral spoprijeti z beograjskim Partizanom.

Finale bo 11. maja v Lizboni po vsej verjetnosti med Interjem in Manchesterom Unitedom. Finale, ki bo pokazalo, če je zmaga v nogometu odvisna samo od dobre taktike, ali pa če je agonizem še vedno nepremagljiv. Herrera-Busby: dve različni nogometni šoli. Herrera je najznačilnejši predstavnik modernega nogometa, Busby pa predstavlja najlepši spomin tradicionalnega nogometa in je sploh s Chaymanom prešel v angleško zgodovino.

Prej pa bo moral premagati beograjsko oviro Partizana. Busby se bo tako po tragični nesreči, ki mu je iztrgala devet sinov, ponovno vrnil v jugoslovansko prestolnico. Beograjski navijači gotovo ne bodo pozabili na to...

—edson—

V III. NOGOMETNI AMATERSKI LIGI

Proseška Libertas lahek plen Vesne

Križani trikrat uspešni

Kriška Vesna je tudi v nedeljo prepričljivo osvojila obe točki. Z lepo igro so Križani, ki so nastopili v postavi Cah, Sulčič D., Hrvatič, Piculin, Canazza, Sosič, Košuta E., Michelini, Košuta R., Husu in Germani, premagali proseško Libertas 3:0 (1:0).

Vesna je prišla v vodstvo komaj 3 minute po začetnem udarcu. Akcijo je začel Piculin, ki je žogo predložil Micheliniju. Ta je preigral nasprotnika in žogo podal Husuju, ki jo je podaljšal do prostega Košute E. Silovit strel in vratar Prosečanov je bil prvič na kolenih. Križani so ostreje pritisnili in v 20' so bili zelo blizu podvojitve rezultata. Prodor je izvedel Košuta R., ki je pustil na cedilu dva nasprotnika in ostro streljal. Tokrat pa je bil vratar buden in je žogo odbil v kot.

Gostje so se tu pa tam vseeno skušali otresti pritiska, vendar so le redkokdaj prišli do kazenskega prostora Križanov.

Tudi v drugem polčasu je Vesna oblegovala vrata gostov, katerih vratar je dvakrat rešil mrežo: prvič je prestregel Germanijevo žogo, drugič pa Husujev prosti strel, ki ga je sodnik prisodil, ker so Prosečani zrušili prav na črti kazenskega prostora Michelinija.

V 12' so bila vrata Vesne prvič v nevarnosti. Gostje so izvedli hiter prodor, vendar je Cah s prisebnim posegom rešil položaj. Pet minut kasneje so Križani izvedli krasen množični napad. Žoga je romala od igralca do igralca, dokler ni prišla do Košute E., ki se je znašel sam pred vratarjem. Branilec gostov pa je z grobim nastopom zrušil Košuto na tla in s tem zakrivil enajstmetrovko, ki jo je Canazza realiziral.

Po tem dosežku si je Vesna privoščila nekaj oddiha. V 35' pa zadnji gol dneva: strelec je bil Germani, ki je iz razdalje 25 m ukanil proseškega vratarja. Seveda so bili Križani s tem rezultatom zadovoljni, vendar so vseeno do konca pazili, da ne bi prišlo do kakega presenečenja.

V nedeljo čaka Vesno tekma z direktnimi tekmeci, to je z Libertas Barcolano. Upajmo, da bo prebredla tudi to oviro.

K. K.

KOŠARKA — ŽENSKA A LIGA

Portoricu ponovno zagotovljen naslov?

Za Mivar še malenkostna možnost za rešitev

Kakor v moški, tako tudi v ženski A ligi črpamo najbolj zanimive rezultate z nastopov ekip spodnjega dela lestvice. To je namreč običajna šablona vsakega kola. V zadnjem kolu pa je atrakcija prišla tudi iz zgornjega dela. Končno je prišlo do direktnega srečanja med glavnima kandidatoma — lanskoletnim prvakom Portoricom in milansko Stando.

Prvakinje so odpravile svoje nasprotnice s precejšnjo gotovostjo in potrdile mnenje, do katerega smo prišli na podlagi njunih nastopov v našem mestu, da Portorico nima danes v Italiji enakovrednega nasprotnika in tudi možen poraz bi bil prej sad trenutnega spodrsljaja prvakinj kot odraz premoči nasprotnikov. Po tem uspehu je Portorico povečal svojo prednost na štiri točke. V ostalih treh kolih, kolikor jih je še do zaključka prvenstva, prav gotovo ne bo izgubil naskoka nad direktnimi nasprotnicami. Ravno zato smemo že danes smatrati Pausichevo in tovarišice za ponovne italijanske prvakinje.

Medtem ko lahko govorimo o starejši tržaški košarkarski gardi kot o prvakinjah, se moramo povsem drugače izraziti o njihovih mlajših vrstnicah. Tržaški Mivar je v nedeljo nastopil v Milanu z okrnjeno postavo. Še enkrat so boljše atletinje nastopile v tekmi juniorskega prvenstva, v kateri je Mivar proti videmski peterki Virtusa zabeležil skoro trištevilčni rezultat. Zato pa postaja stanje Mivarja v prvi ligi težje.

Omsa je z zmago nad Lancom pustila leščerbo zadnjega v rokah tržaških atletinj, vendar ima prav to navidezno dejstvo svojo ugodno plat za tržaške barve. Če bi se tekma v Faenzi zaključila z uspehom Lanca, bi bila usoda tržaških atletinj že skoro zapečatena. Zdaj pa imajo še dve možnosti za rešitev: morale bodo osvojiti obe točki v Bologni proti peterki Mobilija, nato pa v zadnji tekmi letošnjega prvenstva odpraviti še Lanco. Če bi istočasno Omsa in Lanco ostali pri dosedanjih uspehih, bi bile Tržačanke na trdnih tleh. Stvari pa bi se zapletle v primeru zmage ene od ostalih peterk ali v primeru samo zmage nad Lancom. V prihodnjem kolu se bo nadaljevala trnova pot Mivarja. Tržačanke bodo nastopile proti Portoricu in seveda nimajo nobenih upov do pozitivnega izida.

Na ostalih dveh igriščih sta močnejša Fiat in Bristot brez posebnih naporov prisilili na poraz svoje nasprotnike in utrdili položaje za vodečima peterkama.

I. PATRIZIÒ

ODBOJKA — MOŠKA C LIGA

Zgoniški Kras zopet poražen

V šestem kolu prvenstva C lige in že petič zaporedoma ni Kras prišel do zmage! Po tekmi z Acegatom, kjer je slovenska šesterka zaigrala še kar dobro, smo vsi pričakovali zmago nad ekipo CGS. Igralci pa so razočarali na celi črti. V ponedeljek so krasovci prvič izgubili s 3:0. Niso bili torej zmožni osvojiti niti enega seta proti nasprotniku, ki so ga že premagali na promocijskem turnirju za C ligo. Kras se torej nahaja v škripcih. Njegov prvi nastop in zmaga v tem prvenstvu je obetala mnogo. Toda po tistem uspehu je poraz sledil porazu in nastalo je vprašanje, če bo mogel Kras vzdržati do konca prvenstva brez nevarnosti izpada iz C lige.

Vsekakor ima mlado moštvo Krasa celo vrsto olajševalnih okoliščin: prvič nastopa na prvenstvu, premalo je vigrano itd. Vse to lahko prevzame Kras v svojo obrambo, vendar je potrebno, da si ogledamo tudi drugo plat zvona: igralci premalo trenirajo! Enkrat tedensko vežbanje je očitno premalo in ne more dati rutine, ki jo igralci potrebujejo. In prav to je glavni vzrok petim zaporednim porazom. Čeprav ne predstavlja C liga za ostala moštva nepremostljive ovire, ker nastopajo že več let na tem prvenstvu in so na to že nekako navajeni, ne velja isto za Kras, ki ne sme nobenega moštva podcenjevati in zaigrati ležerno, če mu je ljub ostanek v tretji ligi.

Oglejmo si sedaj še kratek potek tekme. V prvem setu so krasovci nizali točko za točko in zaigrali zelo dobro. V tej prvi fazi se je posebno odlikoval Vilhelm, ki je pošiljal na nasprotnikovo igrišče močno tolčene žoge. Pri stanju 10:4 za Kras pa se je nekaj zataknilo in igralci niso mogli iztrgati žoge nasprotniku, ki je rezultat izenačil. Krasu je uspelo voditi še 14:11, nato pa je CGS iztrgal servis in je osvojil set. V drugim setu pa se je ekipe, zaradi neumno izgubljenega seta, polastila živčnost in nasprotniku je uspelo obdržati dve točki prednosti. V zadnjem setu pa so krasovci popolnoma odpovedali.

Izid:

CGS — KRAS 3:0
(16:14, 15:13, 15:7)

—z—

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

Podjetni člani Brega

Priznati moramo, da športno društvo Breg ne zamudi nobene priložnosti, da bi prišlo do gmotnih sredstev, ki so tako potrebna za udejstvovanje. Na Jožefovo je Breg postavil v Ricmanjih mizo, kjer so odborniki in drugi člani društva požrtvovalno prodajali izletnikom zelo okusen pršut in sir. Sladokuscev ni manjkalo in upamo, da sta bila požrtvovalnost in podjetnost športnega društva Breg pošteno poplačana

MED DVOBOJEM SZ - V. NEMČIJA

Svetovni rekord Prozumenščikove

MOSKVA, 23. — Med plavalnim dvobojem Sovjetska zveza — Vzhodna Nemčija je Galina Pozumenščikova izboljšala s časom 2'44"6 svetovni rekord na 200 m prsno.

Med istim dvobojem sta padla tudi dva nova evropska rekorda. Viktor Mazanov, ki je včeraj dosegel najboljši evropski čas na 200 m hrbtno, je danes dosegel s časom 1' evropski rekord tudi na 100 m hrbtno. Prejšnji je z 1'00"8 pripadal Nemcu Kueppersu. Drugi pa je padel po zaslugi sovjetske štafete 4x100 m v štirih slogih, ki je zabeležila čas 4'00"7. Prejšnji rekord je s 4'02"8 pripadal od 17. junija 1964. leta prav tako sovjetski štafeti.

CECILIJ URBAN:

ZGODBA O VIKU

51.

«A tako. V kateri in kje?» je postal živahnejši tudi neznanec.

«V Trstu; seveda v majhni knjižnici pri sindikalnem združenju.»

«Vi ste torej Tržačan? Iredentist?»

«Jaz sem Slovenec.»

«Jaz pa iz Piemonta, Medar,» se je predstavil neznanec in nadaljeval: «Torej Slovenec. To je slabše, vendar vas bom mogoče vseeno začasno zaposlil. Na akord. Vidite, zdaj sestavljam kartoteko in jo urejam. Treba je prepisati na tisoče kartic. Jezike znate?»

«V vsakem primeru lahko prepisujem.»

«Tako torej, prejeli jih boste pri meni; naš vodja je besen iredentist, za noben denar bi ne vzel Slovenca. Kartic je, ponavljam, na tisoče, in sam jih nikakor ne zmorem urediti, razmišljal sem že celo, da bi opustil slovenske in nemške, zdaj pa jih boste napisali vi. Plačujejo mi po deset centesimov za kartico, jaz pa vam bom dajal po osem. Bo šlo?»

«Ne vem, kako bi se vam zahvalil signor, samo... zdaj sem brez stanovanja. Kmalu se bo vrnil moj tovariš in lahko bi...»

«Razumem. Dokler ne bo prišel, lahko delate pri meni. Seveda, dokler se ne bo vrnil vaš tovariš. Možno je, da vam bom lahko kasneje pomagal s sobo.»

Ko je Viko prejel kartice in nekaj lir predujma, se je najprej odpravil v gostilno poleg palače Strozzi: kajti od včeraj ni bil še ničesar jedel.

«Kam pa si izginil?» ga je pri vstopu v gostilno sprejel na ves glas Čargo. «Kje vse te nisem iskal! Signora Argia je rekla, da si odšel od nje, toda kam, ni vedela.»

«Tudi tvoja mi ni mogla povedati, kam si se preselil. Prav tako sem tudi jaz tebe precej iskal. Daj, najprej nekaj pojejva, potem pa ti bom povedal vse lepo po vrsti,» je radostno spregovoril Viko in sedel za mizo.

Dante, toda ne Alighieri

«Signorino,» je pozvala nekoč zvečer gospodinja Čarga, ko se je z Vikom, ki se je bil začasno naselil pri njem, vrnil domov. «Signorino, nekoč ste spraševali, če vem za kakšno ustrezno sobo za vašega prijatelja...»

«Ali jo imate?» se je živo obrnil Viko nanjo.

«Stanovalec pri moji sestri je odšel. Sobica je zares zelo majhna, zato pa stane samo osem lir.»

«Jaz tudi večje ne potrebujem. Tudi cena ustreza. Kdaj pa jo lahko vidim?»

«Zakaj pa tako hitiš,» je nezadovoljno pripomnil Čargo, «ali nama je tesno, kali?»

«Vaš prijatelj, signorino, ima prav, da hiti, sobico lahko najame kdo drug. Če se signorino strinja, ga lahko že danes popeljem tja; že tako sem nameravala iti k sestri.»

Gospodinja se je javno hotela znebiti dodatnega stanovalca. Ni mogla reči ničesar, fanta sta bila dobra in dekleta niso zahajala k njima, toda, kadar sta bila doma, še pozno ponoči ni mogla zaspati. Govorila sta in govorila brez prestanka kot bi bil tam kak urad. Nista kričala, zmerjala, za božjo voljo, vendar pa sta se ves čas prepirala v svojem tujem jeziku, ki je bil zanjo popolnoma nerazumljiv, verjetno je bil tržaški...

Drugega dne po preselitvi v novo stanovanje je zvečer pri Viku nekdo potrkal na vrata. V sobo je vstopil že ne več mlad človek majhne rasti, temnopolt, s široko ločenimi sivimi očmi na ličnatem obrazu.

«Dante, toda ne Alighieri,» se je z nasmehom predstavil, «sin vaše gospodinje. Prišel sem se seznanit z vami, če dovolite. Morda pa kaj potrebujete?»

Pogledal je sobico:

«Več kot en stol, žal, ne moreš postaviti sem, toda če kdo pride, ga lahko vzamete pri meni. Prosim, počutite se kot doma; vas mi je zelo priporočil tovariš Medar, toda takrat je stanoval v tej sobi naš sorodnik, zdaj pa so ga odgnali v Tripolis.»

«Medar? Iz nacionalne knjižnice?»

«Prav on. Tjakaj zahajam ob prostem času, poznam pa ga od takrat, ko je živel tukaj pri nas, še pred vojno. Hotel nam je poslati novega stanovalca, po mojem prav vas. Zabavno, mar ne?»

In Dante se je široko nasmehnil, zaradi česar se je trdi pogled njegovih sivojeklenih oči prižgal v srebrnkastih iskricah.

Posedel ni dolgo: moral je oditi na nočno izmeno. Viku je bil zelo všeč. Sin garibaldinca, ki je bil padel v bojih pri Porte Pia, kvalificirani elektromehanik, je pripadal tistim kadrom delavcev, ki so kasneje odigrali pomembno vlogo v nasprotovanju fašizma, ki je oskrunil italijansko garibaldinsko tradicijo.

Dante je začel pogosto zahajati k svojemu stanovalcu in neredko se je zasedel pri njem pozno v noč na veliko ogorčenje svoje matere, ki se je tresla za zdravje svojega sina edinca.

«Saj sem ga vendar nosila že potem, ko je postalo znano, da oče nikdar ne bo videl svojega sina. Da nisem takrat umrla, je znano samo bogu. Seveda, sveta mati me je podprla, vendar se je otrok rodil slaboten in ni bilo bolezni, ki bi je ne dobil,» je pripovedovala gospodinja Viku in si prizadevala pojasniti mu ves svoj strah za sina.

Vedno je bila skrbno oblečena — Viko je ni niti enkrat videl strgane ali pa v umazanem predpasniku, je imela signora Agata tudi majceno stanovanje čisto kot v bolnišnici: niti najmanjšega prahu ni bilo na pohištvu, niti pegice na podu. Ob kakršnem koli vremenu je sleherno jutro odpirala okna v sobah sina in stanovalca, sama je spala v kuhinji, obešala je na podoknice posteljno perilo in skrbno iztrepala blazine. Njeno posodje je sijalo kot majhna sonca in vsa kuhinjica, okrašena s snežnobelimi čipkami, izdelanimi z njenimi rokami, se je zdela Viku kot oltar vaške cerkve na Srpenici, sama signora Agata, vsa siva in suha, pa ga je spominjala na njegovo prababico.

S posebno prizadevnostjo je signora Agata pospravljala sinovo sobo. Bila je največja v stanovanju in tesno je bila nabita s knjigami. Množica knjig pri delavcu je Vika presenetila in z globokim spoštovanjem ter dovoljenjem lastnika jih je pregledoval. Številnih mest njimi ni poznal niti po naslovu, čeprav je, kot je sam mislil, veliko bral.

«Vi ste anarhist. Dante?» je nekoč vprašal svojega gospodarja, ko sta sedela v njegovi sobi.

«Zakaj pa tako mislite?» je vprašal delavec.

Viko je pokazal na polico.

«Guglielmo Ferroro, Kropatkin, Bakunin...»

Dante se je nasmehnil.

«Dober socialist mora poznati svoje nasprotnike. Razen njih imam tudi Marxa, Engelsa in našega Turatija.. No, in umetniška literatura. Rad imam knjige. Saj tudi vi, kot vidim, ne pišete samo kartic.»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-86 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.